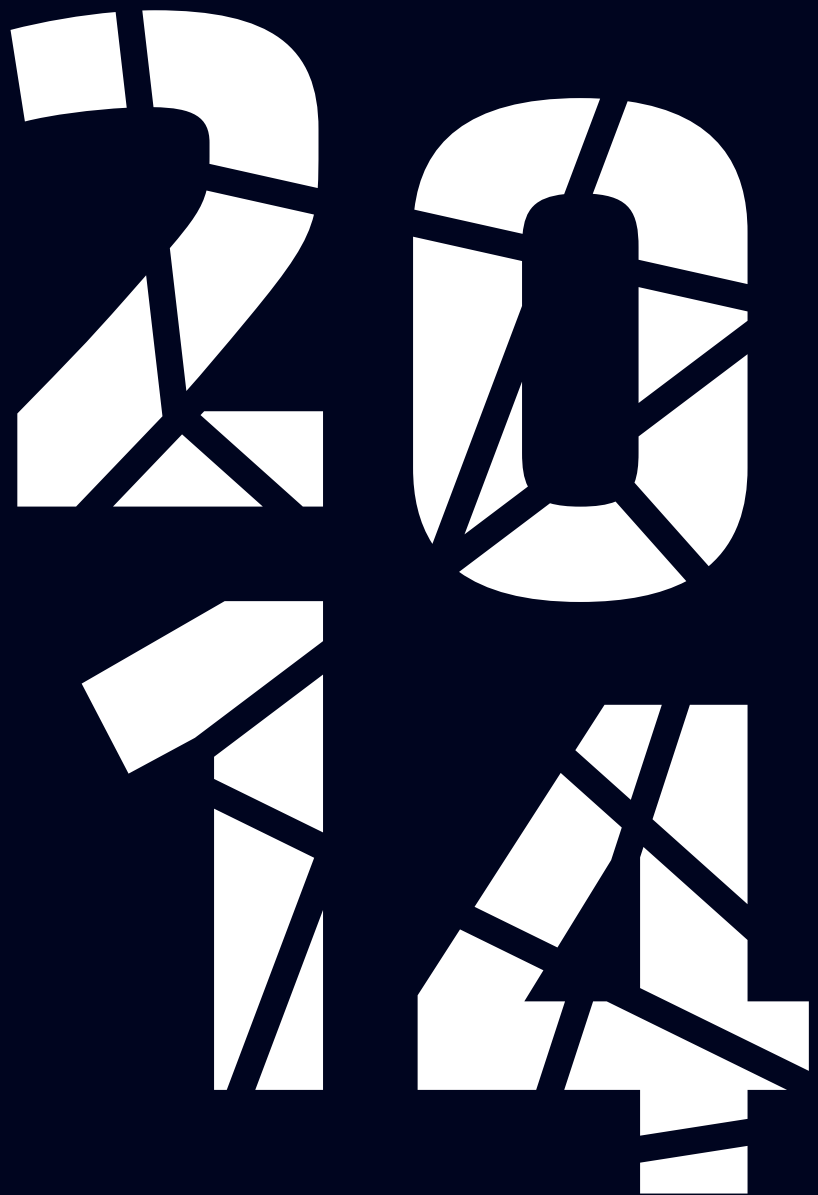

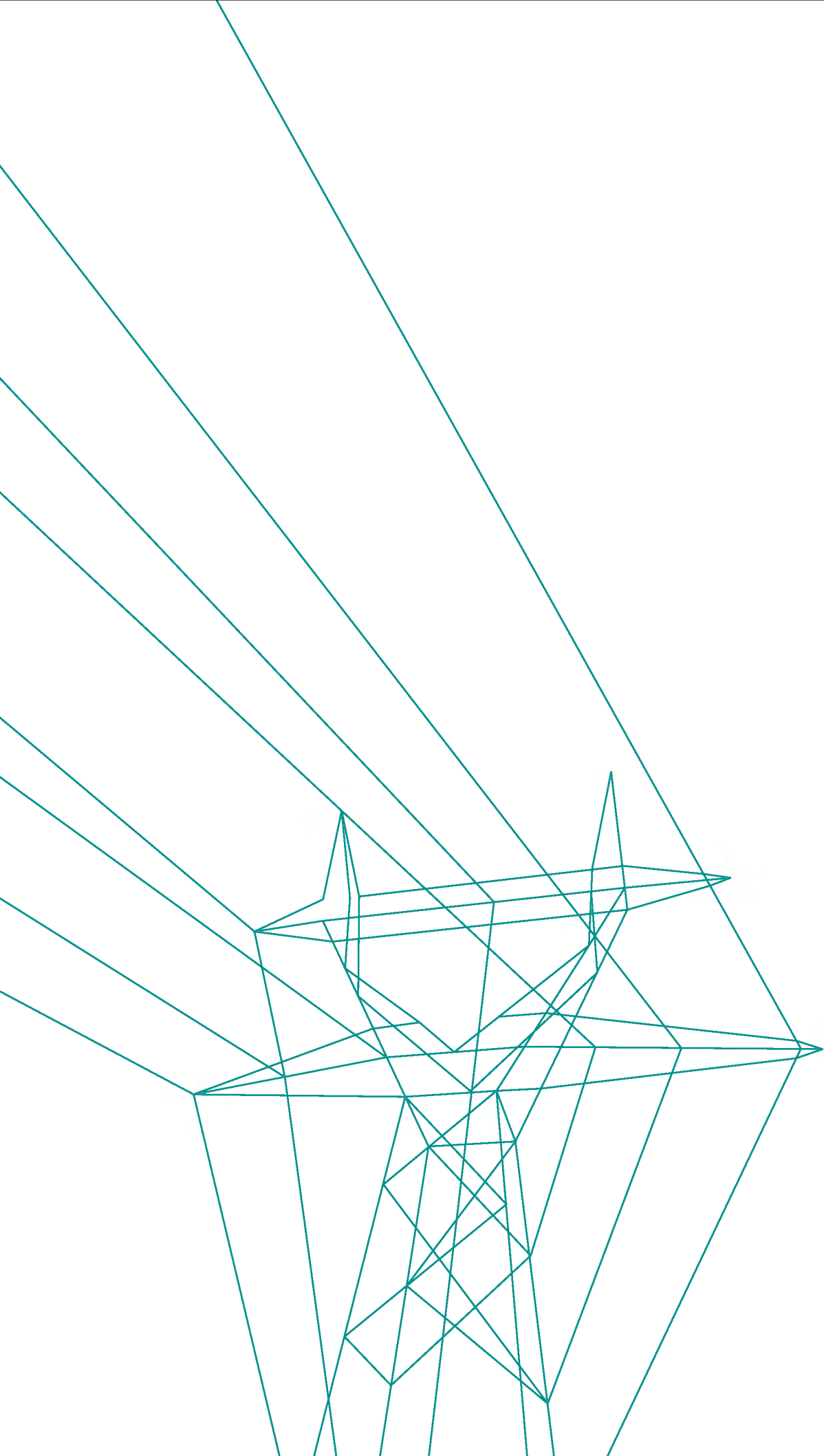
Majandusaasta aruanne **2014**

FOR
LIFE

elering

Eleringi majandusaasta aruande tegevusaruanne

Juhatuse esimehe pöördumine	4
Eleringi lühitutvustus	6
Eesti elektrisüsteemi võtmenäitajad	8
Majandusaasta kokkuvõte	14
Elektrivõrgu arendamine	16
Elektrituru arengud	22
Eesti elektrisüsteemi juhtimine	27
Teadus- ja arendustegevus	35
Ühiskondlik vastutus	42
Hea ühingujuhtimise tava	45
Elering ja keskkond	52
Organisatsioon ja inimesed	56

TAAVI VESKIMÄGI
juhatuse esimees

Viis aastat iseseisvat Eleringi

Eesti elektrituru edulugu

2015. aasta algul täitus viis aastat iseseisva elektri-süsteemihalduri – Elering – moodustamisest. Need viis aastat iseseisvat Eleringi on kinnitanud omal ajal tehtud otsuste õigsust eraldada põhivõrguettevõtjast süsteemihaldur Eesti Energia AS-ist. Iseseisva süsteemihalduri moodustamine on andnud võimaluse paljude turuosalistega konkurentsipõhise elektrituru tekkimiseks Eestis.

Enne elektrituru osalist avamist suurtarbijatele 2010. aasta 1. aprillist ostsid sisuliselt kõik elektritarbijad Eestis elektri fikseeritud hinnaga Eesti Energialt. Täna-seks on Eestis toimiv elektribörs erinevate toodetega, kümneid elektrimüüjaid, enamikul tarbijatel kehtivad elektrilepingud, paljud ostavad elektrit päev-ette börsihinna põhiselt ning suurima turuosalise turuosa on 60% ringis. Alates 2014. aastast koos EstLink 2 ühenduse käiku andmisega saame rääkida sisuliselt tunnipõhiselt ühtsest Eesti-Soome elektriturust osana laiemast Põhjamaade-Balti turust. Kõik see on saanud teoks vähem kui viie aastaga. Elekter on muutunud Eesti tarbijale kaubaks nagu iga teinegi. Ja täpselt nii see peabki olema.

Eesti elektrituru avamine on olnud edulugu ja iseseisev Elering on olnud selle eduloo üks arhitekte. Elering on turu usku ettevõtte. Usume, et toimivad energiaturud on pikaajaliselt kõige odavam viis energiavarustuskindluse tagamiseks tarbijatele.

Tähelepanu juhtimiskvaliteedil

Elering on võtnud eesmärgiks kinnitada praktilise majandustegevusega, et riigile kuuluv äriühing ei pea olema tingimata halvasti juhitud.

Arvestades väljastpoolt antud hinnanguid, paistab, et see võib olla võimalik. Elering on kõrgeima krediitireitinguga äriühing Baltikumis (Moody's: A3). Riigikontrolli aruande järgi kõige paremini juhitud riigi äriühing Eestis. Euroopa regulaatorite uuringus saavutas Elering maksimaalse 100% tulemuse. Need on mõned näited võrdlustest, mis on toonud esile Eleringi juhtimiskvaliteeti.

Kõige selle aluseks on selge strateegiline määratlus Eleringi riskiprofilist. Oleme määratlenud ennast madala riskiprofiliga ettevõttena, mis tegutseb 100% reguleeritud äris. Elering ei sisene majandustegevuse valdkondadesse, mis ei ole reguleeritud energeetikalaane äri.

Kuigi tegutseme avalikes huvides, on kõik meie praegused ja tulevased tegevused äriühinguna suunatud omanikule lisandväärtuse loomisele. Viie iseseisvusaastaga oleme loonud omanikule 63,6 miljonit eurot lisandväärtust võrreldes regulaatori poolt meile antud kapitali tootlusega. Oleme selle üle uhked. Märkimisväärse tulemuse taga on nii hea finantseerimise korraldus, kuluefektiivsus kui tõhusalt töötav elektri ülekandesüsteem.

Mõistame, et Eleringile seadusega pandud ülesanded ja riigi omandisuhe tähendavad kõrgendatud ootusi ühingujuhtimisele. Heade ühingujuhtimistavade rakendamise koos täpsete protseduuridega peavad tagama omanikule kindlustunde ühingu tõhusa juhtimise osas.

Hea ühingujuhtimise edasiarendamine on eeldus seni saavutatud arengu jätkumiseks.

2015. aasta keskne ülesanne selles valdkonnas on jõuda ühendsüsteemihalduri strateegia formuleerimiseni, mis saab tugineda Eleringis ja maagaasi ülekandevõrku haldavas ettevõttes EG Võrguteenus töötavate inimeste teadmistel, oskustel ja kogemustel.

Edukad suurprojektid

2014. aasta tähistab meie jaoks mõneti vahefinišit. Paljud eesmärgid, mis seati Eleringi asutamisel, said täidetud. Seda eelkõige suurinvesteeringute osas. Rääkides viiest aastast iseseisvast Eleringist, ei saa mööda suurprojektidest, mida on tehtud nii regionaalse elektrituru arengu toetamiseks kui tagamaks kõikjal Eestis tarbijatele igal ajahetkel hea kvaliteediga elektrivarustuskindlus. Elering on viie aastaga investeeringud ligi 500 miljonit eurot eelnevalt nimetatud eesmärkide saavutamiseks. Olulisemad projektid on Eesti-Soome elektriühendused EstLink 1 ja 2, avariireservelektrijaamad Kiisal ning Tartu-Viljandi-Sindi uus kõrgepingeliin.

Ühendsüsteemihalduri visioon

Ettevõtte pikaajaline strateegia on kujuneda elektri ja gaasi ühendsüsteemihalduriks, mis võimaldab senisest paremini täita Eleringi missiooni tagada Eesti tarbijatele energia varustuskindlus igal ajahetkel. Elektri ja gaasi põhivõrkude koos juhtimine võimaldab lisaks tarbijate parema energiavarustuskindluse tagamisele luua omanikule senisest enam lisandväärtust ning saavutada energiavõrkude tõhusam haldamine.

Eleringi tegevus Eesti energiasüsteemi arendamisel nii elektri- kui gaasimajanduses põhineb Euroopa Liidu energiapoliitika lähtekohal – ühtne energiavõrk, ühtne energiaturg Euroopas. Meie hinnangul peituvad Eesti energeetika tulevikuvõimalused energiasüsteemide lõimumises. Energiavõrkude liitmine ja energiaturgude liberaliseerimine loob eeldused energiajulgeoleku ja varustuskindluse tugevnemiseks läbi kasutatavate kütuste mitmekesisustumise, elektritootmise perspektiivide avarandumise kui ka süsteemide juhtimise paindlikkuse suurendamise.

Visioon, mis leidis detsembris kinnitamist Eleringi strateegias 2024 "Energiasüsteemide ühendamine", fikseerib tulevikku vaatavalt lähikümnendi kolm kõige strateegilisemat tegevussuunda: esiteks, Balti riikide elektrisüsteemide sünkroniseerimine Mandri-Euroopa elektrisüsteemiga; teiseks, regionaalse elektrituru lõplik väljaarendamine osana üle-euroopalisest elektriturust; kolmandaks, regionaalse paljude turuosalistega konkurentsipõhise gaasituru loomine koos vajaliku infrastruktuuriga.

Eleringi lühituvustus

Elektrisüsteemihaldur Elering juhib reaalajas Eesti elektrisüsteemi ning vastutab selle toimimise eest. Meie ülesandeks on tagada tarbijatele igal ajahetkel kvaliteetne elekter. Selleks loome tingimused elektrituru toimimiseks ning ehitame ülepiirilisi ühendusi.

482

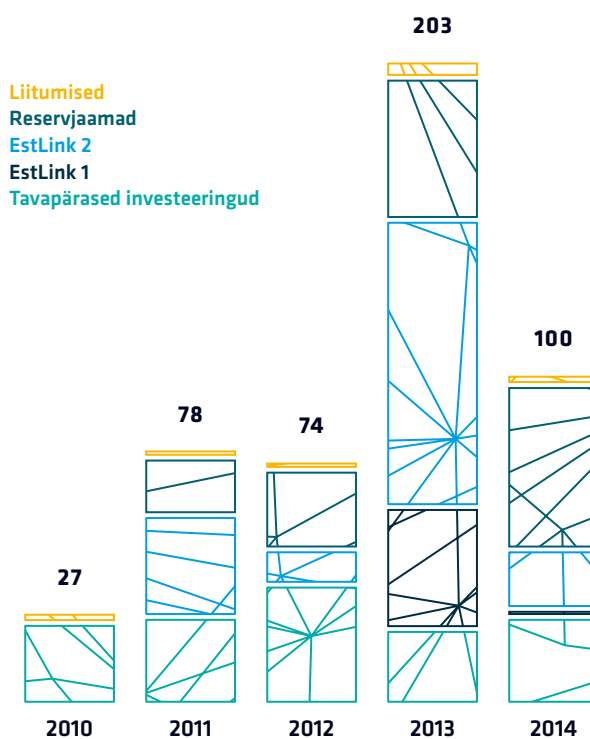
miljonit eurot - investeeringud
2010-2014

2014

valminud suurprojektid:

- EstLink 2
- Avariireservelektrijaamad
- Tartu-Viljandi-Sindi 330/110 kV kõrgepingeliin

Eleringi investeeringud põhivarasse (MEUR)

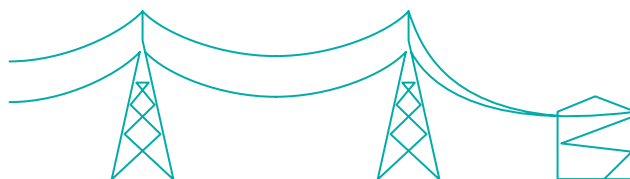

2

alalisvoolu
konverterjaama

139

kilomeetrit alalisvoolu
kaabelliine

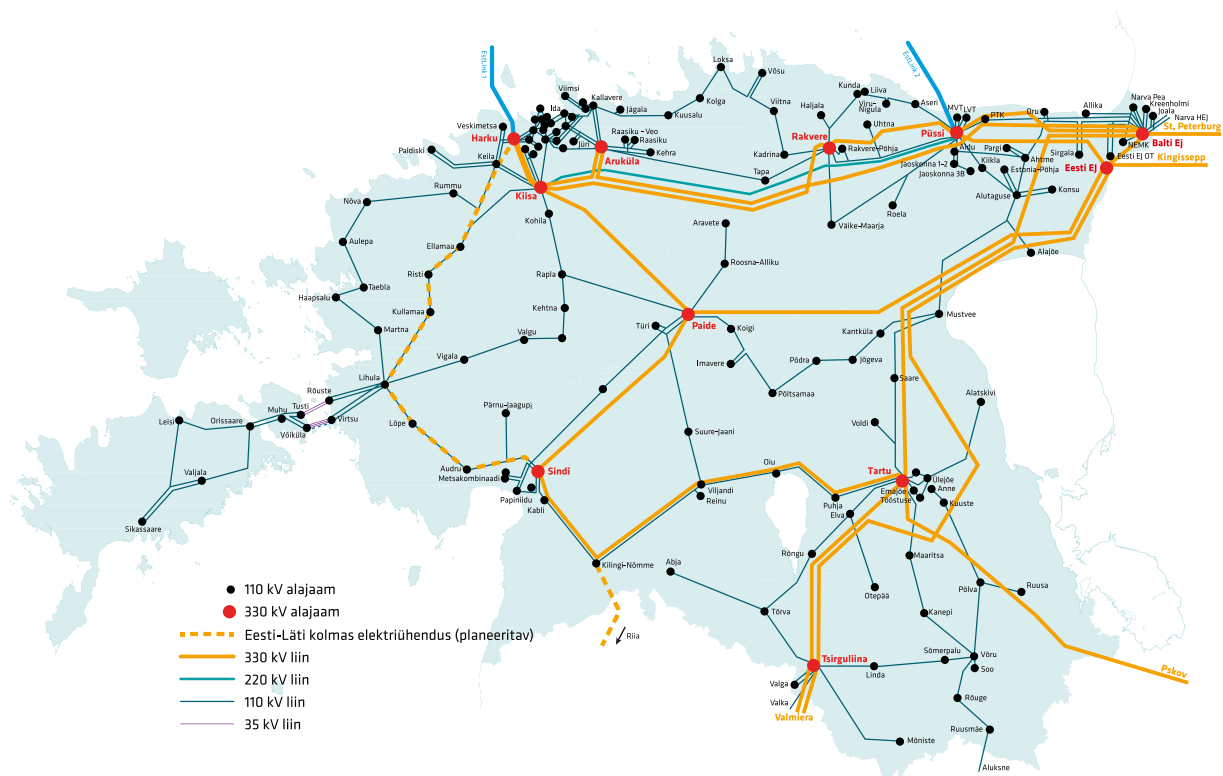

5539

kilomeetrit kõrgepinge
õhu- ja kaabelliine

146

alajaama

keskmine vanus **42**
keskmine tööstaaž **16**

146

töötajat, millest
naiste osakaal 25%

ülepiirilised
ühendused Soome,
Venemaa ja Lätiga

Finantsnäitajad (MEUR)

	2011	2012	2013	2014
Tulud	94,4	109,5	134,4	130,8
Ärikulud	65,8	68,2	81,1	80,0
Ärikasum	28,6	41,3	53,3	50,8
Puhaskasum	20,5	34,9	49,0	40,7
Laenud	221,6	227,0	312,4	347,9
Omakapital	190,3	225,1	274,1	314,8
Varad	486,4	515,7	670,9	790,0
EBITDA	49,8	64,1	77,0	82,0
Investeeringud	78,1	73,9	203,3	100,5
Suhtarvud				
ROE	11,7%	16,8%	19,6%	13,8%
Omakapital/Varad	39%	44%	41%	40%
Neto laenud/EBITDA	4,0	3,3	4,0	3,9

$$ROE = \frac{\text{Puhaskasum}}{\text{Aasta keskmine omakapital}}$$

Neto laenud = intressikandvad kohustused - raha ja raha ja raha ekvivalendid
EBITDA = Ärikasum + kulum

Eesti elektrisüsteemi võtmenäitajad

Eesti elektrisüsteemi elektribilanss

2014. aastal kasvas elektri tarbimine Eestis 1% ning elektritarbimine koos võrgukadudega moodustas kokku 8,1 TWh. Eleringi sisemaine ülekandeteenus (võrgukadudeta) jäi aastataguse perioodiga samale tasemele. Eleringi võrgukadude kasv tulenes kahe alalisvoolukaabeliini (EstLink 1 ja EstLink 2) kadude lisandumisest Eleringi bilanssi.

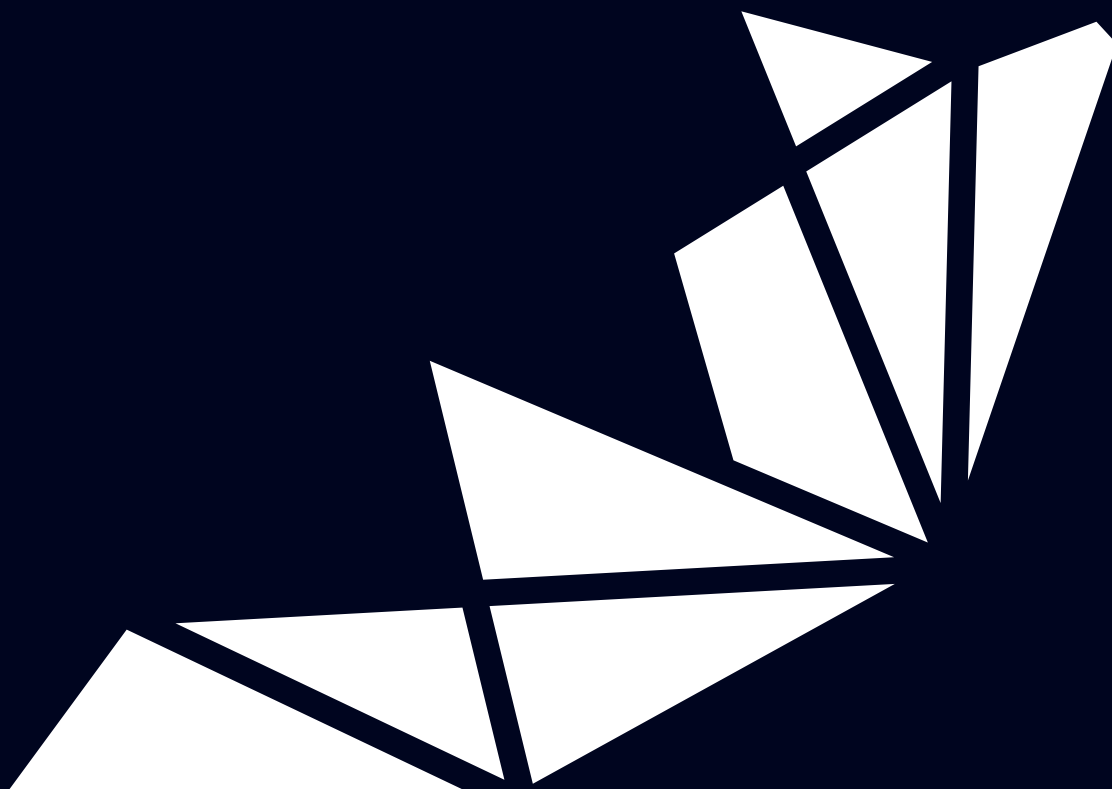
Elektri tootmine Eestis vähenes aastataguse perioodiga võrreldes 6%, moodustades 10,9 TWh. Siinjuures kasvas taastuvenergia tootmine kõikide taastuvate allikate lõikes. Kõige enam suurenes elektritootmine biomassist, biogaasist ja jäätmetest (26%), seejärel tuuleenergiast (9%) ja hüdroenergiast (3%).

Aasta kokkuvõttes ületas elektri tootmine Eestis tarbimist 34% ning elektri netoekspordiks kujunes 2,8 TWh.

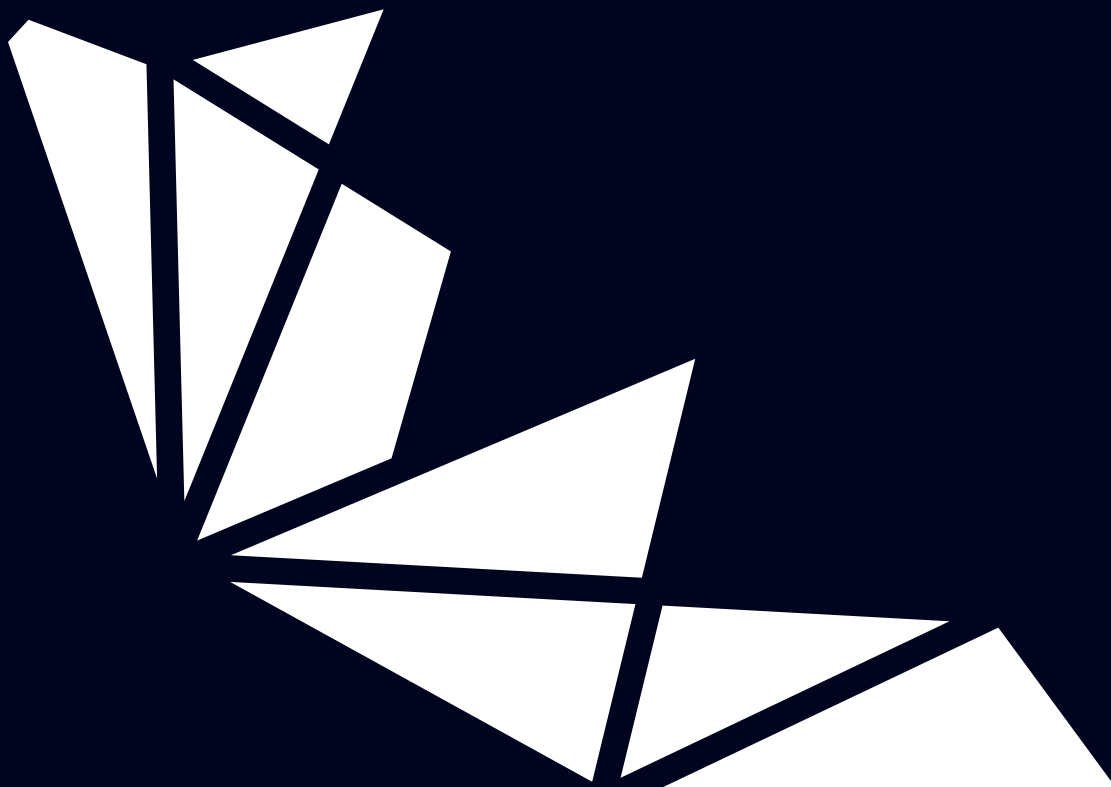
Elektribilanss, GWh

	2014	2013	Muutus
Elektri tootmine Eestis	10 905	11 655	-6%
Eleringi võrku antud elektritootmine	10 638	11 410	-7%
Taastuvenergia tootmine Eestis	1 356	1 151	18%
Välisliinidelt võrku antud elektrienergia	3 764	2 416	56%
• võrku sisenenud elektrienergia Soomest	3 517	1 513	132%
• võrku sisenenud elektrienergia Läti ja Venemaa liinidelt	247	903	-73%
Võrku antud elektrienergia kokku	14 669	14 071	4%
Elektritarbimine Eestis	8 121	8 060	1%
Eleringi sisemaine ülekandeteenus tarbimiseks	7 473	7 466	0%
Eleringi võrgukaod	381	349	9%
Välisliinidele võrgust väljunud elektrienergia	6 548	6 011	9%
• sh võrgust väljunud elektrienergia Soome	42	506	-92%
• sh võrgust väljunud elektrienergia Läti ja Venemaa liinidele	6 506	5 505	18%
Võrku läbinud elektrienergia kokku	14 669	14 071	4%
Bilanss	2 784	3 595	-23%

Teguderohke aasta

2014. aasta oli Eleringi jaoks mitmeski mõttes märgiline. Valmis sai mitu suurt ja aastaid väldanud projekti, nagu Eesti-Soome elektriühendus EstLink 2, avariireservelektrijaamade kompleks Kiisal ja Tartu-Viljandi-Sindi uus kõrgepingeliin. Eduka lõpuni jõudsid ettevalmistused gaasi ülekandevõrgu omandamiseks. Euroopa Liit langetas otsuse Eesti-Läti kolmanda elektriühenduse toetamiseks 65 protsendi ulatuses. Lisaks jätkusid ettevalmistavad tegevused Balti riikide elektrisüsteemi sünkroniseerimiseks Mandri-Euroopa süsteemiga aastal 2025.

Elektrikaubandusbilanss

2014. aasta elektrikaubanduse bilanssi jääb iseloomustama 99/1 suhe: 99% kogu imporditud elektrist tuli Soomest (1% Lätist) ning 99% kogu eksporditud elektrist suundus Lätti (1% Soome).

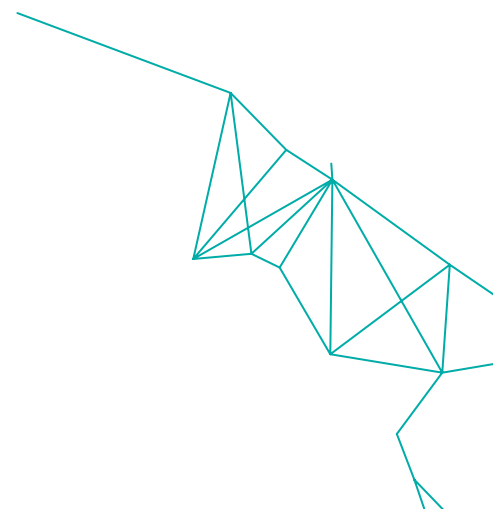
2014. aastal vähenes elektri netoeksport võrreldes aastataguse perioodiga 26% ulatuses, mis tulenes EstLink 2 kaabli näol Eesti ja Soome vahele lisandunud täiendavast 650 MW ülekandevõimsusest, mis võimaldab suuremat elektri importi Põhjamaadest.

Piiriülene kaubandusbilanss moodustub turuosaliste poolt ette planeeritud kaubandus-tarnetest.

Piiriülene elektrikaubandus suundade lõikes (GWh)

	2014	2013	Muutus
Eksport kokku	6 346	6 207	2%
eksport Eesti-Läti piiril	6 252	5 639	11%
eksport Soome	94	568	-83%
▪ sh eksport läbi elektribörsi	6 346	5 288	20%
▪ sh eksport kahepoolsete lepingutega	0	919	-100%
Import kokku	3 669	2 609	41%
import Eesti-Läti piiril	46	989	-95%
import Soomest	3 622	1 620	124%
▪ sh import läbi elektribörsi	3 668	2 008	83%
▪ sh import kahepoolsete lepingutega	0	601	-100%
Bilanss*	2 677	3 598	-26%
▪ sh netoeksport Eesti-Läti piiril	6 205	4 650	33%
▪ sh netoeksport Eesti-Soome piiril	-3 529	-1 052	235%

* Kaubandusbilanss ei sisalda süsteemi eabilanssi ning süsteemi tasakaalustamiseks tehtud reguleerimistarneid, millede summa võrdub kaubandusbilansi ja elektrisüsteemi füüsilise bilansi vahega.

Elektribilansid Põhjamaades ja Baltikumis

Balti riikide elektrisüsteemide aastabilanss kujunes 7,1 TWh ulatuses defitsiitseks, mis võrreldes 2013. aastaga näitab 52% ulatuses impordi kasvu - vähenes Eesti netoeksport ning kasvas elektri import nii Lätis kui Leedus.

Lätis vähenes elektri tootmine aasta kokkuvõttes 19% võrra 4,9 TWh-ni. Toodang vähenes peamiselt soojuse ja elektri koostootmisjaamades (36%), kuid ka hüdroelektrijaamades (33%) tulenevalt Daugava jõe keskmise juurdevoolu vähenemisest (2014. aastal 373 m³/s, 2013. aasta 603 m³/s). Läti importis 31% elektrienergiat oma sisemaise elektri tarbimise katmiseks.

Leedus vähenes elektri tootmine aasta kokkuvõttes 14% võrra 3 TWh-ni, mistõttu Leedu importis 72% elektrienergiat oma sisemaise elektritarbimise katmiseks.

Summaarne defitsiit Balti riikide elektrisüsteemides kaeti enam-vähem võrdselt impordiga Põhjamaadest (49%) ja kolmandatest riikidest (51%).

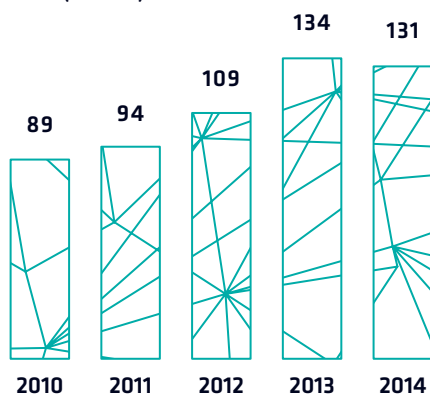
Põhjamaade elektrisüsteemide aastabilansi ülejäägiks kujunes 2014. aastal 11,6 TWh. 2013. aastal oli Põhjamaade elektrisüsteemide aastabilanss samas 0,9 TWh ulatuses defitsiitne. Tootmise ülejäägiga olid Rootsi ja Norra elektrisüsteemid (mõlemad 16 TWh-ga), kus hüdroreservuaaride täituvus oli peaaegu aastaringselt 2013. aasta näitajatest kõrgemal. Soome ja Taani elektrisüsteemid olid elektrienergiat importivad süsteemid (vastavalt 17,8 TWh ja 2,8 TWh). Baltikumi osa Põhjamaade netoeksportis oli 31%.

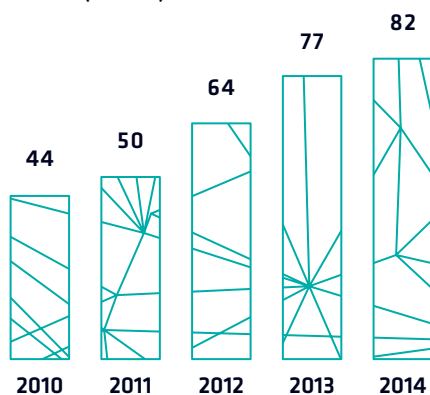
PEEP SOONE
juhatuse liige

Majandus- aasta kokkuvõte

Tulud (MEUR)

EBIDTA (MEUR)

*Elering lõpetas majandusaasta tuludega 130,8 miljonit eurot (2013: 134,4 miljonit eurot), äri-
kuludega 80,0 miljonit eurot (2013: 81,1 miljonit
eurot) ning puhaskasumiga 40,7 miljonit eurot
(2013: 49,0 miljonit eurot). Kulumieelne äri-
kasum (EBITDA) oli 82,0 miljonit eurot (2013: 77,0
miljonit eurot).*

Tulud

Võrguteenuste müük oli kokku 110,7 miljonit eurot, moodustades tuludest 85%.

Traditsiooniliselt oli võrguteenuste hulgas olulisimaks tuluallikaks kodumaine elektri ülekanne võrgutariifidega - 88,4 miljonit eurot, mida on 5,3 miljoni euro võrra vähem kui aasta varem. Languse põhjuseks oli tariifide alandamine ligi 7% võrra alates 2014. aasta 1. aprillist seoses eelnevatel aastatel kogutud piiriüleste ülekandevõimsuse oksjonitulude tagastamisega tarbijatele. Elering osutab kodumaise ülekande teenust kokku 28 kliendile, neist 15 on tootjad, kaheksa suur-
arbijad ning viis jaotusvõrguettevõtjad.

Muudest võrguteenustest on olulisim piiriüleste ülekandevõimsuse oksjonite tulu - 15,8 miljonit eurot. Olukordades, kus piiriülese energiakaubanduse käigus soovivad turuosalised kanda rohkem elektrit üle kui on

tehnilised võimalused, müüvad kahe riigi põhivõrguetevõtjad ülekandevõimsust erinevatel oksjonitel.

Bilansiteenuse müük oli 15,0 miljonit eurot, moodustades tuludest 11%.

Et tagada elektrisüsteemi stabiilne elektri sagedus, peab süsteem olema tasakaalus, st tootmine võrduma igal ajahetkel tarbimisega. Selleks aga peavad kõik turuosalisel olema samamoodi tasakaalus ning enamus neist ostabki oma elektribilansi tasakaalustamise teenust sisse bilansihaldurilt. Elering omakorda osutab bilansihalduritele (7 tk) nende energiabilansi tasakaalustamise teenust. Bilansiteenusel ei ole praktiliselt mõju Eleringi kasumile, sest bilansiteenuse hind arvutatakse nii, et sellest teenitav tulu kataks ära selle osutamiseks vajalikud kulud.

Kulud

Ärikuulud olid kokku 80,0 miljonit eurot (2013: 81,1 miljonit eurot) ning finantskulud 10,0 miljonit eurot (2013: 4,5 miljonit eurot).

Suurimad muutused olid tingitud suurte investeerimisobjektide valmimisest aastatel 2013-2014. Elering investeeris viimaste aastate jooksul Eesti ja Soome vahelistesse ühendustesse EstLink 1 ja EstLink 2 kokku ligi 200 miljonit eurot ning avariireservi elektrijaama 134 miljonit eurot. Nende projektide lõpetamine põhjustas 2014. aastal kulumi kasvu 7,6 miljoni euro võrra ning kasumiaruandes kajastatavate finantskulude kasvu 5,6 miljoni euro võrra. Samas aga võimaldas elektrijaama valmimine langetada ostetud avariireservi teenuse kulusid 4,3 miljoni euro võrra.

Finantseerimine

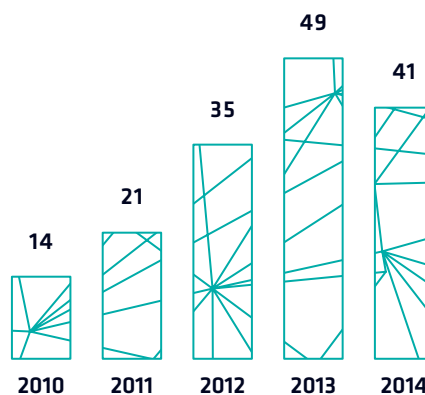
Rahavoog äritegevusest oli 60,5 miljonit eurot (2013: 80,5 miljonit eurot). Põhivara soetuseks kulus 105,7 miljonit eurot, kuid arvestades EstLink 2 ehituseks saadud Euroopa Liidu abi 20,0 miljonit eurot ning piiriüleste ülekandevõimsuste oksjonite tuludest moodustatud tulevaste investeeringute finantseerimise fondi 21,0 miljonit eurot, kujunes summaarseks rahavooks investeerimistegevusest 64,7 miljonit eurot. Aasta jooksul võeti välja varasematel aastatel sõlmitud Põhjamaade Investeerimispanga laene 35,0 miljoni euro eest, mille tulemusena kasvas rahajääk aasta lõpuks

31,9 miljoni euroni. Lisaks sõlmiti Euroopa Investeerimispangaga uus laenuleping 32 miljoni euro väärtuses, mis oli bilansipäeva seisuga välja võtmata.

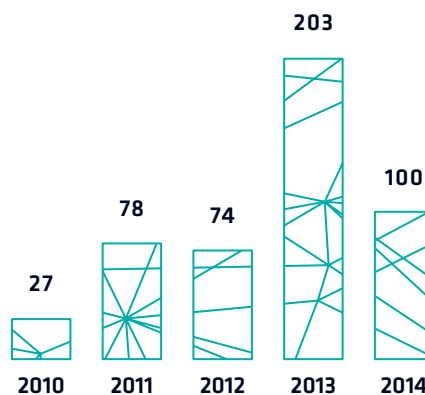
Kokkuvõte

Aasta 2014 oli Eleringile majanduslikult igati edukas vaatamata madalamatele võrgutariifidele - omakapitali tootlus (ROE) oli 13,8%. Tugev finantsiline seis võimaldab maksta omanikule dividende. Ühing hoiab endiselt kõrget krediitdireitingut: A3 (Moody's).

Puhaskasum (MEUR)

Investeeringud põhivarasse* (MEUR)

* Arvelevõetud soetusväärtuses

KALLE KILK
juhatuse liige

Elektrivõrgu arendamine

Eleringi elektrivõrgu jaoks oli 2014. aasta rahulik. Nii elektriseadmete väljalülitamiste arv kui ka avariide tõttu ülekandmata energia hulk jäid aasta kokkuvõttes üpris palju alla statistilisele keskmisele. Kuid kliendi jaoks väliselt rahulikult ja kindlalt toimunud võrk ei olnud siiski paigalseisus. 2014. aastal said lõpule viidud mitmed olulised arendusprojektid ning samuti panustasime palju energiat olemasoleva võrgu talitluskindluse kasvatamisse.

Valminud suurprojektid

Lõplikult võeti 2014. aastal ehitajatelt vastu EstLink 2 alalisvooluühendus. EstLink 2 projekti ja selle ettevalmistustöödega alustati aastal 2007 ja ehituslepinguteni jõuti 2010. aasta detsembris. Osaliselt elektrituru käsutusse anti EstLink 2 detsembris 2013 ning testperioodi järel tunnistati see 2014. aasta veebruaris vastuvõtmiskõlblikuks. Kogu projekt oli algusest peale püsinud ettenähtud ajakavas, mis on olnud eriti oluline, vaadates selle elektriühenduse positiivset mõju elektriturule. Projekti kogumaksumus oli ligi 320 miljonit eurot, mis jaguneb võrdeliselt Eleringi ja Fingridi vahel. Projekt on kaasrahastatud Euroopa liidu majanduse elavdamise programmist 100 miljoni euro ulatuses.

2014. aastal valmis Kiisal Eleringi teine avariireservelektrijaam võimsusega 140 MW. Esimene avariireservelektrijaam võimsusega 110 MW oli juba varasemalt valminud aastal 2013. Projekt tervikuna algas Eleringi jaoks aastal 2007, mil alustati ettevalmistavate töödega (eeluuring, detailplaneering, keskkonnamõjude strateegiline hindamine ja hankedokumentide koostamine). Hanke läbiviimisega alustati 2010. aastal ja selle tulemusel sõlmiti peatöövõtjaga EPC leping juunis 2011. Reaalne ehitustegevus algas juba 2011. aasta detsembris, mille tulemusena oligi esimene jaam võimalik ehitajalt vastu võtta 2013. aasta novembris ja teine jaam 2014. aasta juunis. Tööde teostamine kujunes kiiremaks kui lepingus ette nähtud - ehitaja oli tegelikult kohustatud jaama üle andma 2014. aasta oktoobrikuuks. Varasem valmimine võimaldas ka varem lõppenuks lugeda EstLink 2 projekti, kuna teine avariijaam oli ehitatud just EstLink 2 reserveerimiseks avariilukorras ja ilma täiendava reservita oleks olnud elektri kaubanduse võimalused suunal Soomest Eestisse piiratud. Avariijaamade ehitamise "võtmed-kätte" lepingu maksumus oli ligi 129 miljonit eurot. Kogu investeeringu maksumus oli ligikaudu 135 miljonit eurot. Kaasnenud kuludest lõviosa moodustasid gaasivõrguga liitumine ja 330 kV, 110 kV ja 10 kV liitumispunktide rajamine Kiisa alajaama.

Oma eduka lõpuni jõudis viimaste aastate suurim õhuliini ehitus Tartust Sindini. 34 miljoni euro suurune ühistel mastidel asuvate 330 ja 110 kV ahelatega liini ehitusleping oli sõlmitud oktoobris 2010. Lepingu täit-

mise tähtaeg oli oktoober 2014 ning liin valmis tähtajaliselt. Tähtajaline valmimine on hindamist väärt, arvestades liini pikkust, paljude keeruliste ehitustingimustega asukohtade läbimise vajadust ning suurt arvu projektist puudutatud maaüksusi ja -omanikke.

Teistest suurematest ehitusprojektidest võib aasta 2014 kontekstis nimetada Volta-Ranna 110kV kaabli ja Illuka 110kV alajaama valmimist, Sillamäe SEJ liitumisega seonduvate ehitustööde lõpulejõudmist uues Sillamäe 110/6kV alajaamas ning rekonstrueeritud Kilingi-Nõmme 110kV alajaama valmimist.

Elektrivõrgu edasine areng

Elektrivõrgu arendamise ja planeerimise vallas sündis 2014. aastal oluline kokkulepe Eleringi ja Elektrilevi OÜ vahel. 28. oktoobril allkirjastatud Hea tahte koostöölepe eesmärk on suurendada klientide rahulolu elektrivõrguga liitumise teenuse kvaliteediga ning samuti parandada võrguettevõtete vahelist koordineeritust pikemaajalistes võrguarenduskavades. Alustati ühise planeerimise ning arenguvisionide kaardistamisega, eesmärgiga tagada madalaimad ühiskondlikud kulud ning sobivaim tehniline lahendus. Koostöö tulemusena on valminud juba mitmeid perspektiivseid elektrivõrgu arengu lahendusi, mille realiseerimine on ka ettevõtete juhatuste tasemel heaks kiidetud. Koostöö Elektrileviga jätkub ning plaanis on välja anda ühine arengukava.

Eleringi avariireservelektrijaamade kompleks

Võrgu arengukavade väljatöötamisel valmis 2014. aastal ka uus üle-euroopaline 10 aasta arengukava, kus Eleringi osales Läänemere regiooni töögrupis. Eleringi töötajad olid tihedalt seotud arengukavaga seotud tegevuste ning analüüside koordineerimisega ja tulemuste regionaalseks arengukavaks kirjutamisega.

Baltimaade kontekstis oli peamine strateegiliste arengutega seotud tegevus ühise Mandri-Euroopaga sünkroniseerimise tegevuskava ettevalmistamine. 2. detsembril jõudis Baltimaade Mandri-Euroopaga sünkroniseerimise tegevuskava "*Roadmap towards the Baltic States' power system synchronization with Continental Europe network*" allkirjastamiseni Baltimaade TSO-de poolt, mis seejärel esitati Balti ministrite nõukogule BCM-le (*Baltic Council of Ministers*). Tegevuskava lähtub eesmärgist saavutada aastaks 2025 valmisolek Baltimaade võrkude sünkroontööle ühendamiseks Poola kaudu ülejäänud Mandri-Euroopaga. Selleks tuleb ehitada ühendusliinid Leedu ja Poola vahele, tugevdada võrke Poolas ja Baltimaades ning ehitada alalisvoolukonverterid Baltimaade ja Vene Ühendenergiastüsteemi vahele. Eesti võrgu osas tähendab kava eelkõige seda, et mõned investeeringud tuleb teostada varasemalt võrreldes olukorraga, kui ümbersünkroniseerimist ette ei võetaks.

Ühe olulise investeeringuna nii Mandri-Euroopaga sünkroniseerimise võimekuse saavutamisel kui ka olemasoleva elektrikaubandusliku pudelikaela vähendamisel Eesti-Läti piiril on ette valmistamisel Harku-Lihula-Sindi ning Kilingi-Nõmme-Riia liinid ehk kokku Eesti-Läti kolmas elektriühendus. Selle projekti osas oli 2014. aasta märkimisväärne – selgus projekti rahastamine Euroopa Ühendamise Rahastust 65% ulatuses.

Elektrivõrgu töökindlus

Elektrivõrgu käitamise valdkonnas jätkus 2014. aastal elektrivõrgu töökindluse parandamise programmi elluviimine. Programmi eesmärgiks on vähendada elektrivõrgust tekkivate katkestuste arvu ning klientidele ülekandmata energia kogust. Tegevused, millega ülekandeteenuse kvaliteeti parandatakse, on suunatud

elektriliinide puhastamisele puudest, lindude eemalehoidmisele liinimastidest, vajalike elektriohutusgabariitide tagamisele õhuliinide juhtmetele, aga samuti ka rikkeohtlike üksikseadmete väljavahetamisele töökindlamate vastu alajaamades ning inimfaktorist põhjustatud katkestuste ennetamisele. Tööd, mis programmi alusel aastal 2014 teostati:

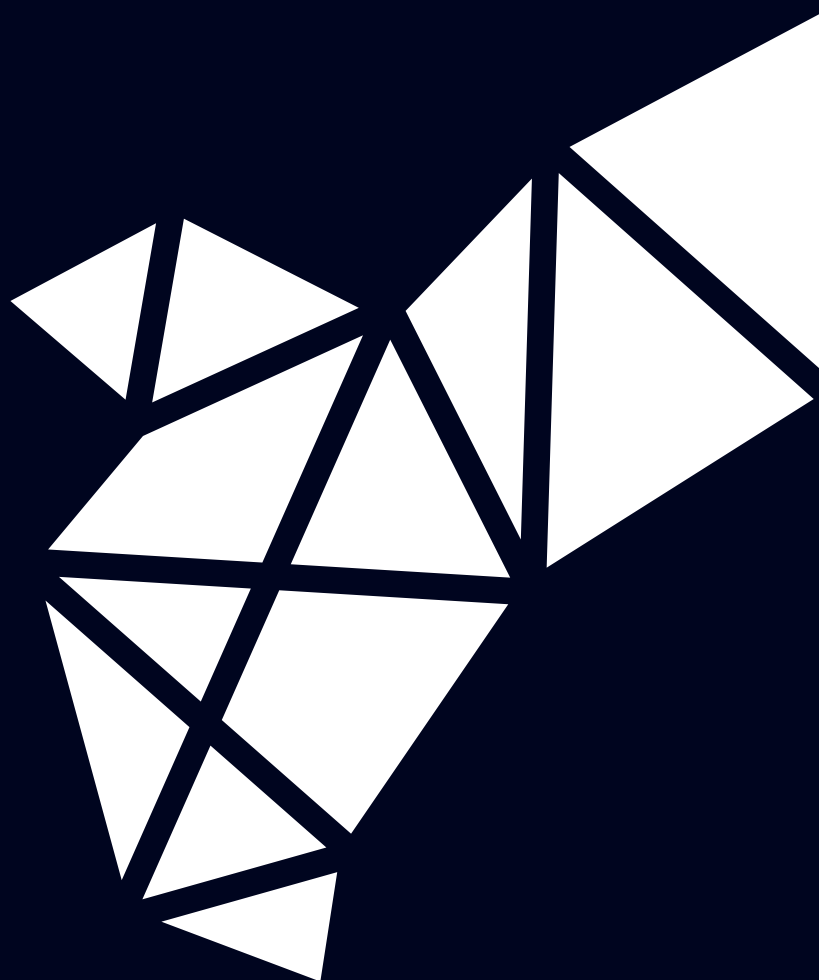
- Uus juhe, isolatsioon ja linnutõkked paigaldati liinile L199B (Kolga-Loksa) – 14,83 km;
- Uus isolatsioon ja linnutõkked paigaldati liinidele L132C (Põltsamaa-Imavere) – 20,52 km, L042 (Tsirguliina-Mõniste) – 42,61 km, L145 (Tsirguliina-Tõrva) – 28,71 km, L 103 (Püssi-Rakvere) – 50,42 km, L104 B/C (Mustvee-Alajõe-Alutaguse) – 70,82 km, L194 ja L195 (Aruküla-Kehra) – 43,71 km;
- Gabariidid korrastati 330 kV liinidel L301 (Tartu-Valmiera) – 84,34 km ning L360 (Püssi-Rakvere) – 56,73 km;
- Lahutid-lühistid asendati uute võimsuslülitiga Valjala, Ruusmäe, Maaritsa, Rõuge, Alajõe, Vigala ja Kabli alajaamades;
- MKP-tüüpi suure õlimahuga võimsuslülitid asendati uue SF6 lülitiga Väandra alajaamas.

Uut juhet paigaldati seega 110 kV liinile 15 km ulatuses, uusi isolaatoreid ja linnutõkkeid 250 km ulatuses ning gabariite korrastati 330 kV liinidel 140 km ulatuses.

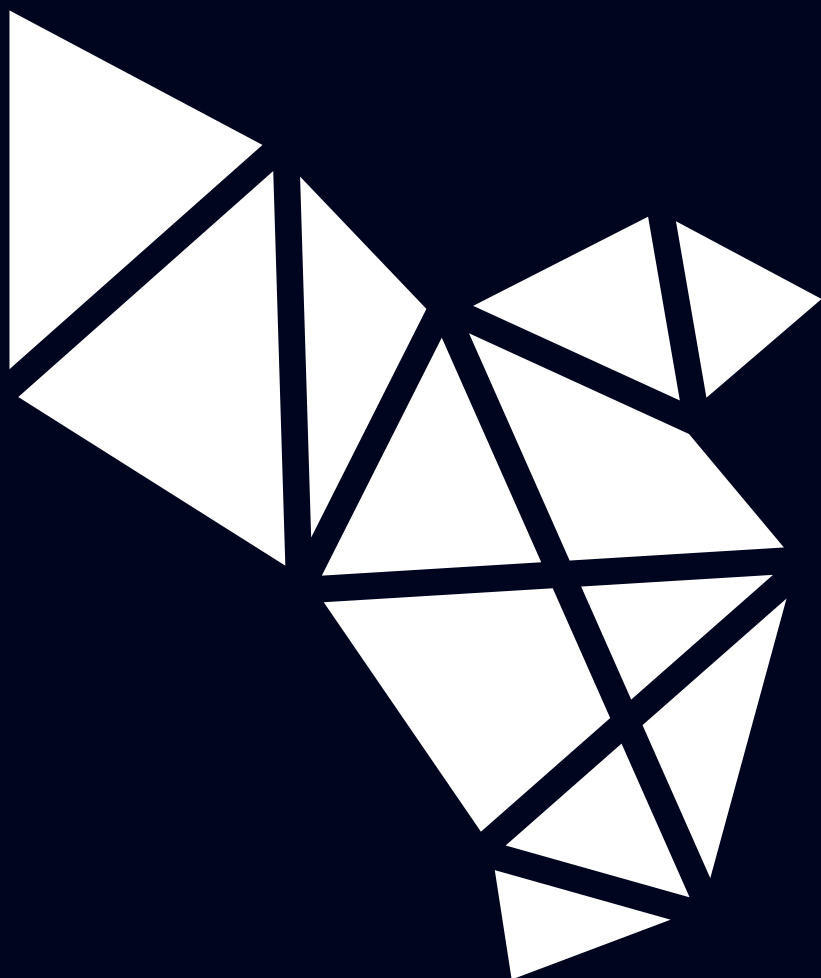
Trasside laiendamise käigus puhastati liinikaitsevööndite pinda puudest ligikaudu 250 hektari mahus ja sellise tempoga töid jätkates muutuvad puude Eleringi kõrgepingeliinidele kukkumise tõttu tekkivad elektrikatkestused juba mõne aasta jooksul üpriski harva esinevaks nähtuseks.

Kokkuvõtvalt oli Eleringi võrgule 2014. aasta positiivne – klientide negatiivset tähelepanu ülemäära palju ei köidetud ning astuti palju olulisi samme selle suunas, et ka edaspidi elekter märkamatu igat tarbija pistikupesasse jõuaks.

Eesti-Soome kolmekordistunud ülekandevõimsus

Ehitajalt 2014. aasta veebruaris üle võetud Eesti-Soome alalisvooluühendus EstLink 2 kergitas riikidevahelist ülekandevõimsust pea kolm korda 1000 megavatini. Aastaid väldanud suurprojekt realiseeriti täpselt kavandatud ajagraafikus. EstLink 2 ühendas sisuliselt Eesti elektrituru Soome turuga ning november oli esimene kuu ajaloos, mil Eesti ja Soome elektri hinnad ühtisid kõikidel tundidel.

INGRID ARUS
energiaturgude osakonna juhataja

Elektrituru arengud

2014. aastal jätkus Eestis avatud elektrituru põhimõtete täiustamine, seda eelkõige andmevahetuse osas. Piiriüleises kaubanduses jätkus eeskätt Euroopas kehtivate reeglite harmoniseerimine Balti regioonis. Jätkuvalt oli aktuaalne ka kaubandus kolmandatest riikidest pärit elektrienergiaga.

Andmeladu ja statistika

Eleringi poolt hallatav andmevahetuse platvorm ehk Andmeladu hõlbustab avatud elektrituru toimimist, tagades läbipaistva kliendilepingu halduse, efektiivse tarnijavahetusprotsessi ning avatud elektriturul äärmiselt suurt tähtsust omava muu andmevahetuse (eelkõige mõõteandmed). Andmelao näol on tegemist Eestis välja töötatud eduka lahendusega, mille vastu tunnevad suurt huvi ka teised Euroopa riigid, eelkõige lähtuvalt vajadusest tagada efektiivsem protsesside rakendus avatud elektriturul.

Andmeladu annab täpse ülevaate Eesti elektrisüsteemi tarbimiskohtade mõõteandmete ja lepingute kohta. 2014. aasta lõpu seisuga on Eestis lepingu elektri ostmiseks olemas ligi 570 000 tarbimiskohas, millest 413 000 kasutab tähtajalist ja 157 000 tähtajatut lepingut.

Üldteenuse kasutajaid ehk neid, kes pole lepingut elektri ostmiseks sõlminud ühegi müüjaga ja kellele kogu teenust müüb võrguettevõtjaga, kellega klient on liitunud, on 141 000. Kuigi üldteenuse kasutajad moodustavad kõikidest tarbimiskohtadest viiendiku, langes 2014. aastal nende arvele vaid 6,6% tarbimisest.

Müüjate bilansiportfellide 2014. aasta keskmised turuosad on toodud allpool olevas tabelis. Portfellide osakaalude arvutamisel on aluseks võetud piirkonna mõõdetud tarbimismahud, mis sisaldavad võrguettevõtjate võrgukadusid ning lisaks üldteenuse mahte. Arvesse ei ole võetud ette fikseeritud tarneid tarbijatele, mistõttu müüjate tegelikud müügiosad võivad tabelis toodust pisut erineda.

Osakaal elektrisüsteemi tarbimisest	2014 keskmine
Eesti Energia AS bilansiportfell	59,4%
Elektrum Eesti OÜ bilansiportfell	15,1%
Baltic Energy Services OÜ bilansiportfell	10,3%
▪ sh VKG Energia osakaal	2,6%
▪ sh 220 Energia OÜ osakaal	1,9%
▪ sh VKG Elektrivõrgud OÜ osakaal	1,2%
▪ sh TS Energia OÜ osakaal	1,1%
▪ sh Sillamäe SEJ AS osakaal	0,7%
▪ sh AS Loo Elekter osakaal	0,3%
▪ sh ELVESO AS osakaal	0,2%
▪ sh Starman AS osakaal	0,2%
Nordic Power Management OÜ bilansiportfell	6,6%
▪ sh Imatra Elekter AS osakaal	1,8%
▪ sh Eesti Gaas AS osakaal	0,1%
Elektrimüügi AS bilansiportfell	2,1%
Inter Rao Eesti OÜ bilansiportfell	1,8%
Eleringi võrgukaod bilansiportfell	4,7%
Võrguettevõtjate elektrilepinguta müügi osakaal Eesti elektrisüsteemi tarbimisest	6,6%

Päritolutunnistuste haldamine ja AIB

Taastuvenergia direktiivi (2009/28/EÜ) ülevõtmisega kehtestati põhivõrguettevõtjale kohustus välja anda taastuvenergiaallikatest või tõhusa koostootmise režiimil toodetud elektrile päritolutunnistusi ning luua nende haldamiseks andmebaas.

Taastuvenergia tootjatele on päritolutunnistuste taotlemine ning nendega kauplemine täiendavaks võimalikuks tuluallikaks elektri müügist laekuva raha ja taastuvenergia toetuse kõrval. **Selleks, et lisaks riigisisesele kauplemisel hõlbustada päritolutunnistustega kauplemist ka rahvusvaheliselt, liitus Elering 2014. aasta septembri lõpus elektri päritolutunnistuste väljastajate ühendusega AIB (Association of Issuing Bodies).** AIB poolt hallatava päritolutunnistuste keske elektroonilise registri (AIB Hub) kaudu saavad Eesti elektritootjad ja -kauplejad müüa oma päritolutunnistusi ühilduvusprobleemideta ülejäänud 16 AIB-ga liitunud riigis, sest eeskirjad ja nõuded on kõigile liikmetele standardiseeritud.

Päritolutunnistuse näol on tegemist elektroonilise dokumendiga, mille võib osta toodetud elektrienergiast eraldi ning mis garanteerib, et üks megavatt-tund elektrienergiat on toodetud taastuvenergiast või tõhusa koostootmise režiimil. Dokumenti väljastatakse elektritootjatele nende taotluse alusel vastavalt elektrituruseadusele ja lähtuvalt Euroopa Liidu taastuvenergia direktiivist. Tarbitud elektrienergia päritolu tõendamiseks kasutatakse Eestis või teises Euroopa Liidu liikmesriigis väljastatud päritolutunnistust. Niisiis annavad need elektri tarbijale usaldusväärse ja pettuskindla kinnituse, et tarbitud elekter on toodetud taastuvast energiaallikast või tõhusa koostootmise režiimil.

Eleringi loodud päritolutunnistuste andmebaas võimaldab Eesti elektritootjatel ning kauplejatel (kusjuures kauplejaks võib registreeruda ka väljastpoolt Eestit) taotleda toodangule päritolutunnistuste väljastamist, nendega seejärel teiste turuosalistega kaubelda nii Eestisiselt kui ka rahvusvaheliselt ning tarbijatele nende tarbitud elektrienergia päritolu tõendamise järel ka päritolutunnistused vastavas mahus tühistada.

Regionaalne areng

Regionaalses arengus oli 2014. aastal Eleringi fookuses eelkõige Eesti ja Euroopa Liidu elektriturugude lõimimine.

Euroopa tasandil astuti 2014. aasta mais edasi suur samm ja ühendati omavahel Edela-Euroopa (SWE) ja Loode-Euroopa (NWE) päev-ette turud. Seeläbi on omavahel seotud Belgia, Taani, Eesti, Soome, Prantsusmaa, Saksamaa/Austria, Suurbritannia, Läti,

Leedu, Luksemburgi, Hollandi, Norra, Poola (SwePol ühenduse kaudu), Portugali, Hispaania ja Rootsi päevette elektriturud, kattes seega 80% kogu Euroopa elektrienergia tarbimisest. **Sisuliselt tähendab see seda, et on loodud üle-euroopaline konkurents, kus samade kauplemissuurete alusel konkureerivad näiteks Portugali ja Eesti elektribörsil müüdav/ostetav elekter.**

Selleks, et elektrisüsteemi piirangud mõjutaksid Eesti ja teiste Balti riikide lõimimist ülejäänud Euroopa elektriturudega minimaalselt ja oleks võimalik efektiivselt kasutada riikidevahelisi ülekandevõimsuseid, analüüsisid Balti riikide süsteemihaldurid kolmepoolse koostöö raames kehtivaid piiriülese võimsuse jaotamise ja arvutamise reegleid nii Euroopa Liidu riikide omavahelistel piiridel kui ka piiridel kolmandate riikidega. Turuosalistega läbi viidud konsultatsioonide tulemusel ja regulaatoritega kooskõlastatult jõuti otsusele, et 2014. aastal kasutatud meetodikate kasutamist jätkatakse ka 2015. aastal. Euroopa Liidu sisepiiridel kasutatakse nii päev-ette kui ka päevasise turu kasutusse antud võimsuste jaotamiseks täielikult kaudse (*implicit*) oksjoni meetodit. Kolmandate riikidega kauplemine on seni võimalik vaid päevette ajaraamis ja võimsuste jaotamiseks kasutatakse võimsuste optimeerimise meetodit.

Konkurentsitingimustes muutub üha tähtsamaks teabe avaldamine ja läbipaistvus. Kui seni avaldas Elering Eesti elektrisüsteemi ja -turu andmed oma veebilehel, siis 2014. aastal tehti ulatuslikke ettevalmistusi andmete avaldamiseks ka üle-euroopalisel platvormil. Nimelt sätestati Euroopa Komisjoni määrusega 543/2013, et elektri tootmist, edastamist ja tarbimist käsitlevad minimaalsed ühtsed andmed tuleb teha turuosalistele kättesaadavaks alates 5. jaanuarist 2015. Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustiku ehk ENTSO-E juurde loodi keskne teabe läbipaistvuse platvorm (ENTSO-E Transparency Platform), kuhu Elering edastab kõik nõutud andmed Eesti elektrisüsteemi ja turu kohta.

Riskimaandamise instrumendid elektriturul

Eesti ja Läti elektrisüsteemihaldurite Elering ja Augst-prieguma tikls kokkuleppe kohaselt rakendatakse alates 2014. aastast Eesti ja Läti vahelisel piiril osaliselt võimsuste limiteeritud otsest jaotusmehhanismi, mis

võimaldab turuosalistel täiendavalt maandada piirkondadevahelist hinnariski ja/või hinna volatiilsust. **2014. aasta viisid Balti süsteemihaldurid elektriturualiste vajaduste kaardistamiseks läbi kaks konsultatsiooni, mille tulemusel otsustati jätkata Limiteeritud PTR-ide pakkumist ka 2015. aastal.** Lisaks ilmnes konsultatsioonidest turuosaliste vajadus ka kvartalipõhise Limiteeritud-PTR toote järele, mis lisandus juba olemasolevatele aasta ja kuu toodetele.

Piirkonnahindade erinevustest tulevate riskide maandamiseks on võimalik kasutada ka Nasdaq OMX Commodities poolt nomineeritud piirkonna-põhiseid finantsinstrumente EPAD (Electricity Price Area Differentials). Elering koos teiste Balti riikide süsteemihalduritega teevad koostööd Nasdaq OMX Commodities'ega, et leida parim lahendus Balti riikide jaoks. Kui Eesti hinnapiirkonna turuosaliste pakutakse EPAD toodet juba alates 2012. aastast, siis 2014. aasta 11. novembrist on Nasdaq OMX Commodities platvormil nomineeritud ka EPAD Riga, mis annab täiendava võimaluse ka Eesti ja Läti piiriülese hinnariski maandamiseks.

NPS Eesti hinnapiirkonna 2014. aasta kokkuvõte

- NPS Eesti hinnapiirkonna keskmine hind 2014. aastal oli 37,61 EUR/MWh, mis on 13% madalam 2013. aasta keskmisest hinnast;
- Põhjamaade elektribörsi süsteemi keskmiseks hinnaks kujunes 29,61 EUR/MWh, mis on 22% madalam 2013. aasta keskmisest hinnast;
- Eesti turuosalised ostsid 2014. aastal päevette ja päevasiseselt turult siseriikliku tarbimise katteks elektrienergiat kokku 87,2% ulatuses tarbimisest ehk 7,1 TWh;
- 2014. aastal Eestis toodetud 10,9 TWh elektrienergiast müüdi päev-ette ja päevasisesel turul 90,2% ehk 9,8 TWh;
- NPS Eesti ja NPS Läti hinnapiirkondade hinnad ühtisid päev-ette turul 30,4% tundidest;
- NPS Eesti ja NPS Soome hinnapiirkondade hinnad ühtisid päev-ette turul 90,7% tundidest.

NPS Eesti hinnapiirkond

	2014	2013	2012
Elektrituru avatus	100 %	100%	37,6%
Vabatarbijaid	kõik	kõik	213
NPS EE päev-ette turult ostetud elektrienergia kogus (TWh)	7,0	7,3	6,0
NPS EE päev-ette turul müüdüd elektrienergia kogus (TWh)	9,8	10,7	4,9
Ülekoormustulu Eesti ja Soome vaheliselt ülekandevõimsuste kaudsel oksjonilt (MEUR)	2,39	7,40	12,94
Ülekoormustulu Eesti ja Läti vaheliste ülekandevõimsuste kaudsel oksjonilt (MEUR)*	38,9	28,24	6,52
Ülekoormustulu Eesti ja Läti vaheliste ülekandevõimsuste otseselt oksjonilt (MEUR)**	-	0,17	1,54
Limiteeritud PTR neto kulu(-)/ tulu(+) aasta ja kuu toodete eest kokku (MEUR)	- 4,24	-	-

* Alates NPS ELE hinnapiirkonna loomisest 18. juunil 2012

** Alates 3. juunist 2013 jaotatakse kogu võimsus NPS kaudsel oksjonil

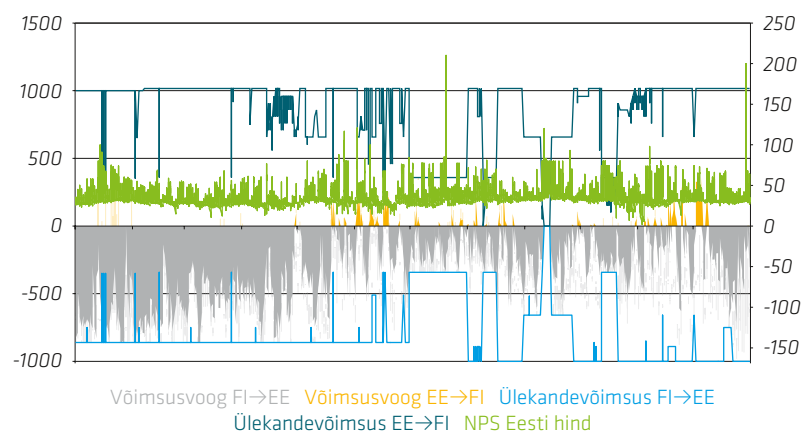
2014 (EUR/MWh)

	Keskmine hind	Max hind	Min hind	Keskmine hind 2013
NPS Süsteem	29,61	67,83	2,0	38,10
NPS Soome	36,02	200,05	1,95	41,16
NPS Eesti	37,61	210,08	1,95	43,14
NPS Läti*	50,12	300,01	5,08	52,40
NPS Leedu	50,13	300,01	5,08	48,93

* NPS Läti hinnapiirkond avati alates 3. juunist 2013

Võrreldes 2013. aastaga langes keskmine NPS süsteemihind 22% olles keskmiselt 29,31 EUR/MWh (2013. aastal 38,10 EUR/MWh). Hinnalanguse peamiseks põhjuseks võrreldes 2013. aastaga oli hüdroenergia kõrgem tase Põhjamaades, samas kui tarbimine jäi enam-vähem samale tasemele. Hinnatõus võrreldes 2013. aastaga esines vaid NPS Läti ja Leedu pakkumuspriirkondades, kus aasta keskmine hind kasvas 2%. Ka antud juhul oli hinnamuutus seotud hüdroenergia tootmisega, kuid erinevalt Põhjamaadest oli Lätis vee juurdevoolu hulk madal.

Eesti ja Soome vahelised võimsusvood 2014. aastal (MW)

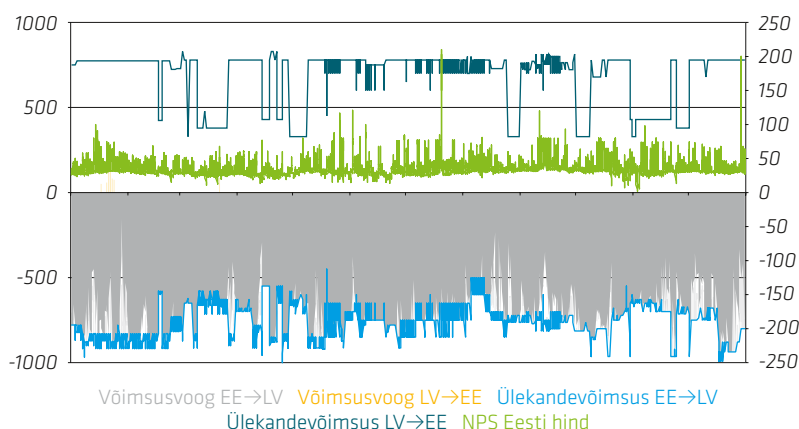
EstLink 2 lisandumine on Eesti ja Soome hindu ühtlustanud ja kasvatanud hinnaerinevust Eesti ja Läti vahel. 2014. aasta keskmine hinnaerinevus Eesti ja Soome vahel oli kõigest 1,59 eurot ja hinnad erinesid vaid 9,3%-l ajast. Võrdluseks, 2013. aastal erinesid Eesti ja Soome hinnad 31%-l ajast. Samas NPS Eesti ja Läti pakkumispriirkondade keskmine hinnaerinevus 2014. aastal kasvas - Läti hinnapiirkonna hind oli Eesti hinnapiirkonna hinnast keskmiselt 12,50 eurot kõrgem (2013. aastal 9,26 eurot).

2014. aastal erinesid NPS Eesti ja Läti pakkumuspriirkondade hinnad 69,6% tundidest samas kui 2013. aastal erinesid hinnad 33%-l ajast.

2014. aastal olid võimsusvood suunatud valdavalt Soomest Eestisse ehk ligi 95 protsendil ajast, Eestist Soome aga neljal protsendil ajast. Tundide osakaal, kus Eesti ja Soome vaheline kaubandus oli merekaablite avariiliste hooldustööde tõttu häiritud, moodustas kokku ühe protsendi. NPS Eesti ja Soome hinnad ühtisid aastas 90,7% ajast ehk 7 949 tunnil. NPS Eesti ja NPS Soome vahelised EstLink ühendused olid päev-ette kauplemise tulemuste põhjal maksimaalselt jaotatud Suunal Eestist Soome 1% ja Soomest Eestisse 9% tundidest.

2014. aasta kokkuvõttes liikus elektrienergia kaubanduslik voog Eestist Lätti pärast päev-ette ja päevasisest kaubandust 99,8 protsendil tundidest. NPS Eesti ja NPS Läti ühendused olid päev-ette kauplemise tulemuste põhjal suunal Eestist Lätti maksimaalselt jaotatud 70% tundidest ja pärast päevasisest kauplemist 66% tundidest. Seejuures normaalrežiimil (ehk ajal kui ülekandevõimsus ei olnud remonttööde tõttu piiratud) esines ülekandevõimsuse puudujääk 16% tundidest.

Eesti ja Läti vahelised võimsusvood 2014. aastal (MW)

ELBAS - NPS päevasisene kauplemine

Alates 2014. aasta algusest on päevasisene kauplemine NPS Elbas platvormil võimalik ka Eesti ja Läti vahel. Elbas turult ostetud kogused moodustasid 2014. aastal kokku 103,2 GWh ehk 1,5% kogu Eesti hinnapiirkonnas ostetud kogustest. Elbas turul müüdud kogused moodustasid möödunud aastal kokku 35,9 GWh ehk 0,4% kogu Elspot ja Elbas NPS hinnapiirkonnas müüdud kogustest.

MÄRT ALLIKA

juhtimiskeskuse juhataja

Eesti elektri- süsteemi juhtimine

Eleringile kuuluv Eesti-sisene elektri ülekandevõrk ja piiriülesed ühendused naaberriikidega moodustavad lahutamatu osa Eesti elektrisüsteemist. Elering elektrisüsteemihaldurina vastutab Eesti elektrisüsteemi kui terviku töökindla talitluse planeerimise ja elektrisüsteemi reaalajas juhtimise eest. Elering tagab ülekandevõrgu toimimise, maksimaalsed piiriülesed ülekandevõimsused ning tasakaalu elektrienergia tootmise ja tarbimise vahel Eestis.

Nende eesmärkide saavutamiseks toimub pidev elektrisüsteemi töökindluse analüüs, hinnatakse mõju, mida võib elektrisüsteemi toimimisele avaldada elektriülekandeliini, alalisvooluühenduse või elektrijaama generaatori väljalülitumine või näiteks tarbimise või tuuleparkide toodangu muutus võrreldes prognoosituga. Kõikideks elektrisüsteemis juhtuda võivateks sündmusteks tuleb pidevalt valmis olla. Teatud juhtudel on olukordadele reageerimiseks vaja kasutusele võtta ennetavad meetmed, teatud juhtudel on vaja koostada plaanid tegutsemiseks siis, kui vastav sündmus on juba toimunud. Kõik need tegevused peavad tagama selle, et Eesti tarbijatel on igal ajahetkel nõuetekohase kvaliteediga elekter.

Elektrisüsteemi töökindlus oli 2014. aastal heal tasemel

Aasta 2014 oli elektrisüsteemi talitluse juhtimise jaoks edukas. Kõige olulisemad muutused, mis mõjutasid elektrisüsteemi talitluse planeerimist ja reaajas juhtimist aastal 2014 olid teise Eesti ja Soome vahelise alalisvooluühenduse EstLink 2 ning kahe avariireservelektrijaama käikuandmine Kiisal. Need sündmused tähendasid seda, et Eesti ja Soome vaheline ülekandevõimsus suurenes mõlemas suunas 1000 megavatini ning et Eleringi käsutusse jõudis 250 megavatti Eestis asuvat avariireservvõimsust, mida saab vajadusel 15 minuti jooksul elektrisüsteemis toimuda võivate avariide või häiringute korral käivitada.

Aasta möödus ilma sündmuste ja olukordadeta, mis oleksid seadnud ohtu Eesti elektrisüsteemi töökindluse või tekitanud probleeme Eesti tarbijate elektrivarustuse tagamisel.

Hea töökindluse tase õnnestus saavutada vaatamata sellele, et jätkusid Eesti elektrisüsteemi toimimise seisukohalt oluliste elektriülekanaliinide ja alajamade renoveerimistööd ning nagu alati, oli vaja leida võimalusi elektrivõrgu seadmete hooldustöödeks vajalikeks katkestusteks ning reageerida elektriseadmete avariilistele väljalülitumistele. Oluliselt suurenesid Eesti elektrisüsteemi läbivad põhja-lõuna-suunalised transiitvood. Suurt tähelepanu tuli pöörata piiriüleste võimsusvoogude muutuste haldamisele üleminekul ühest tunnist teise ning pingeniivoode lubatud piirides hoidmisele. Ka ei toimunud meie naabrite elektrivõrkudes ega tootmiseseadmetel avariisid, millised oleksid olulisel määral mõjutanud elektrisüsteemi toimimist Eestis.

Piiriülesed võimsusvood

Eesti elektrisüsteem kuulub samasse sageduslasse koos Läti, Leedu, Venemaa ja Valgevene elektrisüsteemidega. Eestit ühendavad Lätiga kaks 330 kilovoldise pingega elektriülekanaliini ning Venemaaga kolm 330 kilovoldise pingega elektriülekanaliini. Lisaks on Eesti elektrisüsteem ühendatud kahe alalisvooluühenduse EstLink 1 ja EstLink 2 kaudu Soome elektrisüsteemiga.

Pärast teise Eesti ja Soome vahelise alalisvooluühenduse EstLink 2 valmimist on Eesti elektrisüsteem tugevalt integreeritud Põhjamaade elektrisüsteemidega.

Piiriüleste ühenduste kaudu mõjutab naaberriikide elektrisüsteemides toimuv Eesti elektrisüsteemi ja Eesti elektrisüsteemis toimuv naaberriikide elektrisüsteeme. Elektrienergia turule antavate piiriüleste ülekandevõimsuste arvutamine, piiriüleste füüsiliste võimsusvoogude täpne planeerimine ja võimsusvoogude elektrisüsteemi töökindla talitluse tagamiseks vajalikes piirides hoidmine saab edukalt toimuda ainult naaberriikide elektrisüsteemihaldurite tihedas ja konstruktiivses koostöös.

Alates Leedus asuva Ignalina tuumaelektrijaama sulgemisest 2010. aasta alguses on Leedu suurema osa oma elektrienergia tarbimisest katnud impordiga, mis piirkondlikult on tähendanud seda, et alates sellest ajast on füüsilised võimsusvood liikunud läbi Balti riikide põhjast lõunasse. EstLink 2 käikuandmine suurendas oluliselt piiriüleste ülekandevõimsust Eesti ja Soome vahel ning tekitas võimaluse Põhjamaade elektrienergia suuremahuliseks transiidiks Lätisse ja Leetu läbi Eesti elektrisüsteemi. Trend, kus Põhjamaade odavam elektrienergia liikus Eesti kaudu Lätisse ja Leedusse, oli ilmne kogu 2014. aasta jooksul.

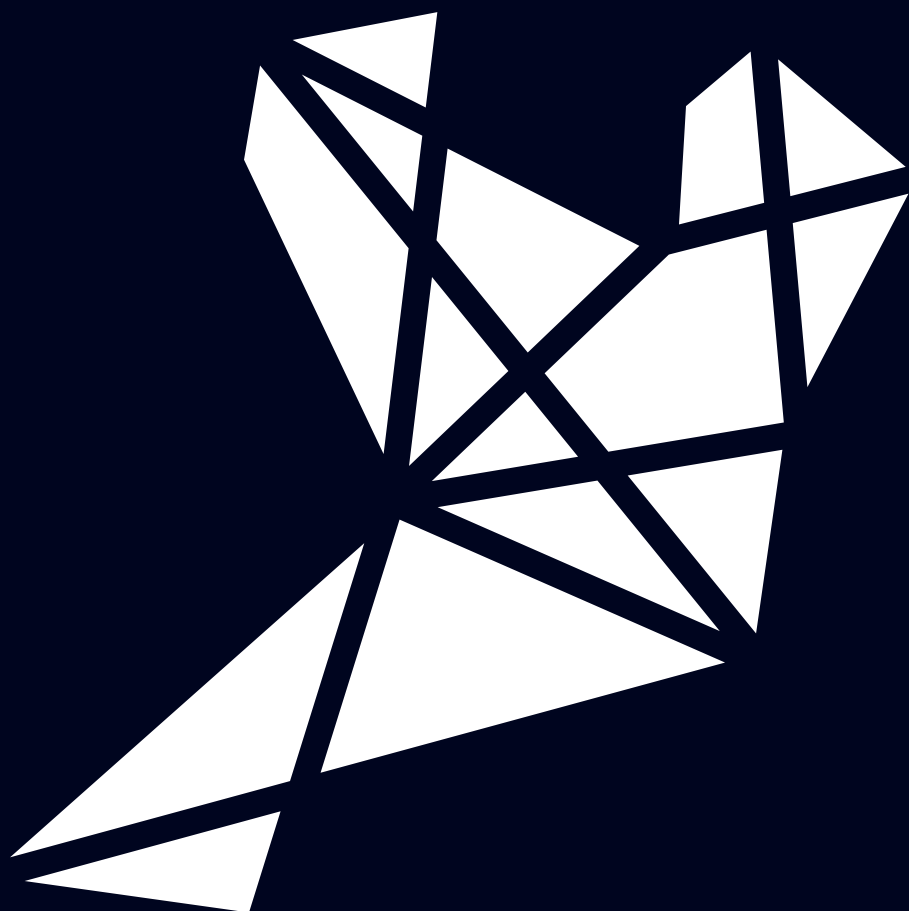
Elektrisüsteemi reaajas juhtimise seisukohalt olid kõige probleemsemad Eesti ja Läti vahelised piiriülesed ühendused. 2014. aastal tuli seal ülekoormuste vältimiseks ja elektrisüsteemi töökindla talitluse tagamiseks teha Eesti ja Läti elektrisüsteemihaldurite vahelises koostöös nn vastukaubandust ehk aktiveerida reservvõimsuseid, et viia nende elektriülekanaliinide võimsusvood lubatud piiridesse.

Vastukaubandust tehti Eesti-Läti piiril 2014. aastal kokku 161 tunnil 10,3 gigavatt-tunni ulatuses.

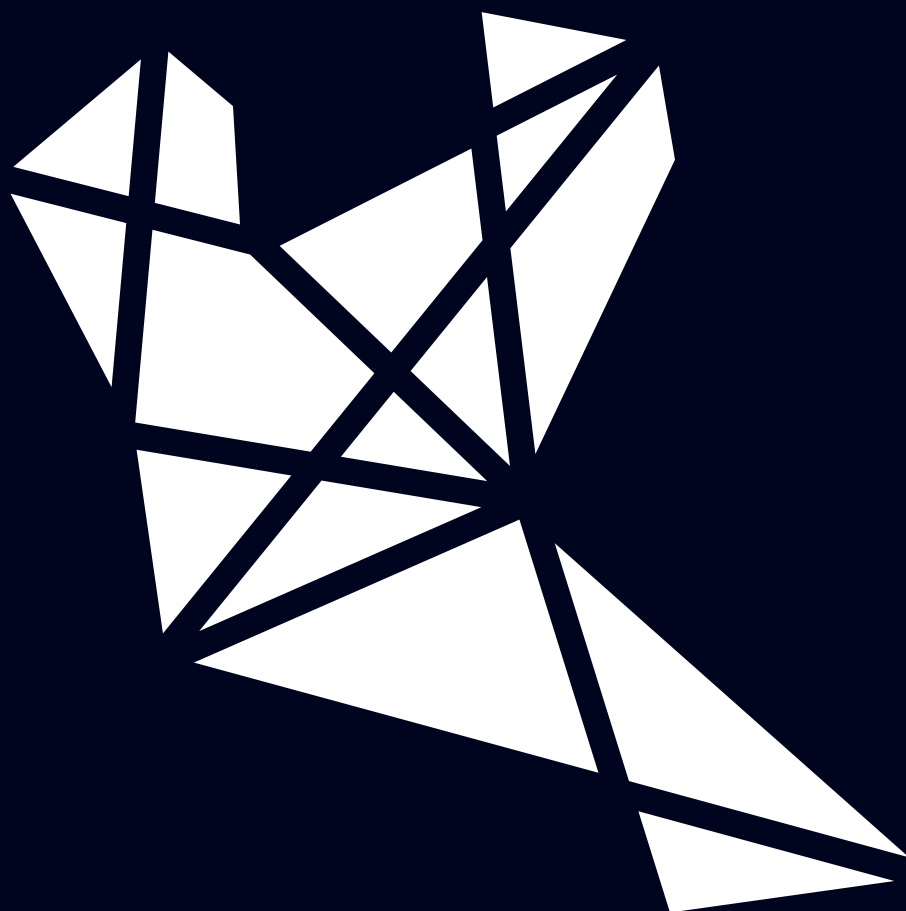
Samas võrreldes aastaga 2013 oli olukord Eesti-Läti piiril tunduvalt parem, siis tehti vastukaubandust ühtekokku 329 tunnil. Ülekoormuste tekkimist soodustas Läti ja Leedu elektrisüsteemide defitsiit ja Venemaa elektrisüsteemi mõju Balti riikide elektrisüsteemide talitlusele.

Eesti-Soome piiril tehti vastukaubandust 2014. aastal kokku 44 tunnil ja 8,7 gigavatt-tunni ulatuses. Vastukaubandus Eesti-Soome piiril oli tingitud piiriüleste alalisvooluühenduste avariilistest väljalülitumistest.

Suurem varustuskindlus läbi kodumaiste reservide

Jaanipäeva eel üle võetud teise avariireservelektrijaamaga valmis Kiisa aleviku lähistel paiknev Eleringi avariireserve kompleks. 140 MW ja 110 MW avariireservelektrijaamad saavutavad vajadusel täisvõimsuse kümne minutiga. Jaamu kasutatakse eelkõige elektrisüsteemis esineda võivate tootmisvõimsuste rikete korral. Sama oluline on avariivõimsuste olemasolu, et täies ulatuses ära kasutada Eesti-Soome alalisvooluühenduste potentsiaal.

elering

Eesti elektrisüsteemi maksimaalne ja minimaalne tarbimine ning tootmine 2014. aastal

	Väärtus	Ajavahemik
Eesti maksimaalne netotarbimine	1 510 MW	30.01.14 kell 17.55-18.00
Eesti minimaalne netotarbimine	480 MW	20.07.14 kell 05.10-05.15
Eesti keskmine netotarbimine	901 MW	
Eesti maksimaalne netogenereerimine	1 919 MW	18.12.14 kell 19.15-19.20
Eesti minimaalne netogenereerimine	628 MW	17.03.14 kell 04.45-04.50
Eesti keskmine netogenereerimine	1 224 MW	
Tuuleparkide maksimaalne genereerimine	270 MW	10.12.14 kell 14.05-14.10

Läti ja Leedu elektrisüsteemide defitsiit ning suurenenud ülekandevõimsus Eesti ja Soome vahel mõjutas ka elektrienergia piiriülest kaubandust Eestis. Kaubanduslikud elektrienergia vood Eesti ja Soome vahel liikusid 2014. aastal 95% tundidest Soomest Eestisse, 4% tundidest Eestist Soome ja 1% tundidel võimsuse ülekannet ei toimunud. 2013. aastal olid vastavad numbrid 67%, 30% ja 3%. Kaubanduslikud elektrienergia vood Eesti ja Läti vahel liikusid 2014. aastal 99,8% tundidel Eestist Lätisse ja ainult 0,2% tundidel Lätist Eestisse. 2013. aastal olid vastavad numbrid 94% ja 6%.

Vaade aastasse 2015

Elektrisüsteemi talitluse planeerimisel ja reaajas juhtimisel tuleb aastal 2015 tõenäoliselt arvestada juba 2014. aastal väljakujunenud trendidega. Eesti ja Soome vahel peaks jätkuma olukord, kus võimsusvood liiguvad põhiliselt Soomest Eestisse. Kuna Läti ja Leedu on endiselt defitsiitsed süsteemid ja täiendav ülekandevõimsus Balti piirkonna ja Põhjamaade vahel lisandub alles 2016. aasta alguses (Leedu ja Rootsi vaheline alalisvoolühendus NordBalt), siis võib jätkuvalt eeldada võimsusvoogude suunda Eestist Lätisse ja Leetu. Sealjuures saab Eesti elektrisüsteemi ülesandeks olema ka Põhjamaade elektrienergia transiidi tagamine Lätisse ja Leedusse.

Üheks 2015. aasta oluliseks teemaks on Balti riikide eralduskatse ettevalmistamine.

Nimetatud katse tehniline ettevalmistus on kavas teostada 2015. aasta jooksul ja katse ise on kavandatud toimuma aastal 2016. Eralduskatse peaks näitama Balti riikide Venemaa elektrisüsteemist isoleeritult

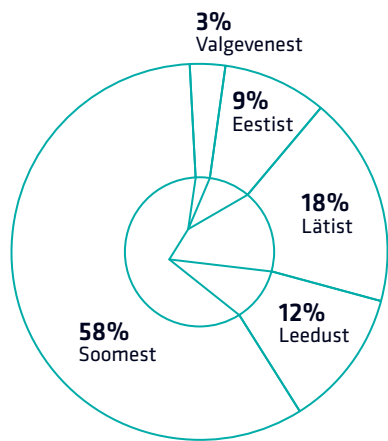
töötamise võimekust praegusel hetkel ning katse ettevalmistamisesse on kaasatud kõik kolm Balti elektrisüsteemihaldurit.

Jätkuvad elektrisüsteemi tehniliseks juhtimiseks vajalike süsteemide ja IT-lahenduste arendused ning juurutamine. 2015. aastal on kavas alustada elektrisüsteemi tehniliseks juhtimiseks kasutatava juhtimissüsteemi (SCADA) uuendamisega ning hankida täiendavalt treeningisimulaator töötajate väljaõppeks. Uue juhtimissüsteemi keskseks osaks saab olema järgmise põlvkonna SCADA/EMS (Energy Management Systems) rakenduste terviklahendus, millega tagatakse elektrisüsteemi parem jälgitavus ja selle juhitavus kiiresti muutuvates talituslikes oludes. Samuti osaleb Elering aktiivselt Euroopa põhivõrguettevõtete koostööorganisatsiooni (ENTSO-E) raames üle-euroopalise võrgumudeli koostamise põhimõtete väljatöötamises ning praktilise teostamise ettevalmistamises. Eelpool nimetatud võrgumudel on eeltingimuseks mitmete üle-euroopaliste võrgueeskirjade täitmise tagamiseks.

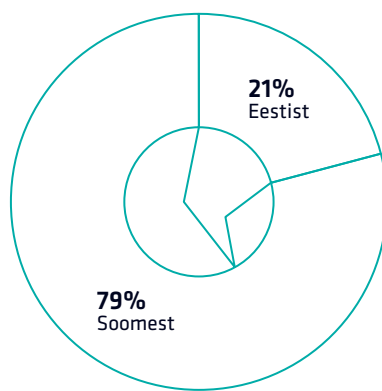
Bilansenergia tarded

Süsteemihalduri poolt bilansihaldurite eabilansside katteks müüdüd ja ostetud bilansenergia summaarne kogus kahanes 2014. aastal võrreldes aastataguse perioodiga 10%, mil seoses elektrituru avamisega suuremahulisemad muudatused portfelliges töid kaasa ka eabilansenergia kasvu. 2014. aasta portfelliges kujunesid muudatused stabiilsemaks ning kokkuvõttes müüs süsteemihaldur bilansihalduritele bilansenergiat kokku 197 GWh ulatuses ning ostis portfelliges ülejäänud bilansenergiat 311 GWh ulatuses.

Eesti elektrisüsteemi bilansi hoidmiseks ostetud ülesreguleerimistarnete (sh käivitatud avariireservide) osakaalud riikide lõikes

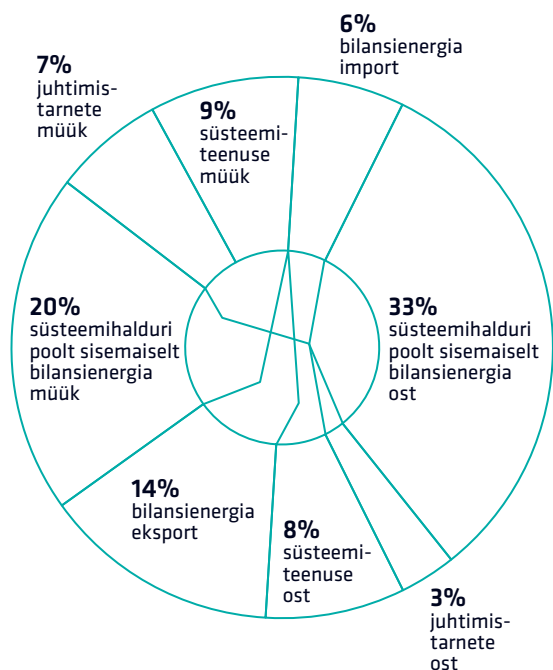

Eesti elektrisüsteemi bilansi hoidmiseks müüdü allareguleerimistarnete osakaalud riikide lõikes

Eesti elektrisüsteemi võimsusbilansi tasakaalustamiseks ostis süsteemihaldur ülesreguleerimistarneteid ja avariireservide käivituse tarneid kokku 30 GWh ulatuses, seejuures 58% ulatuses osteti ülesreguleerimisi EstLink ühenduste kaudu Soomest, millele järgnesid osakaaludega reguleerimisenergia ostust Leedu, Läti, Valgevene süsteemihaldurite pakkumised ning väikseima kogusega Eesti sise- tootmise ost ülesreguleerimisena. Tundidel, mil süsteemis oli bilansienergia suur ülejääk, müüdi Eesti elektrisüsteemi võimsusbilansi tasakaalustamiseks allareguleerimistarneteid kokku 59 GWh ulatuses, millest 79% müüdi Soome elektrisüsteemi ning ülejäänud 21% suunati Eesti sise- tootmise allareguleerimisele.

Bilansienergia tarned 2014

Aasta kokkuvõttes eksporditi Eesti elektrisüsteemi summaarne piiriülene eabilanss Lätti kokku 138 GWh ulatuses ning imporditi 62 GWh ulatuses, seejuures tunnibilansina eksporditi bilansienergiat süsteemist välja 65% tundidest.

2014. aastal vähenesid süsteemiteenusete kogused aastatagusega võrreldes ligi neljandiku võrra. Langus põhines vahendatud reguleerimistingute vähenemisel naabersüsteemihalduritele ning vastukaubandustarnete mahu kahanemisel. Süsteemiteenusena oli arvestatav osakaal ka Fingridi poolt EstLink ühenduste kaudu automaatse sageduse reguleerimise funktsiooni kasutamisel Põhjamaade sünkronala sageduse reguleerimiseks. Aasta kokkuvõttes kujunes ostetud süsteemiteenusete ning EstLink juhtimise bilansienergiaga ostukogusteks kokku 81 GWh ning müüdü kogusteks kokku 87 GWh.

Bilansienergia hinnad

Kõrgeimaks bilansienergia müügihinnaks kujunes 200,85 EUR/MWh, mille põhjustas kõrge ülesreguleerimistarne hind 29. detsembril ajavahemikus 16.00-17.00

Madalaimaks bilansienergia ostuhinnaks oli 2014. aastal 3,11 EUR/MWh, mis saavutati 3. novembril ajavahemikus 04.00-05.00 ning mis tulenes sel tunnil Eesti elektribilansi tasakaalustamiseks tehtud allareguleerimistarne hinnast.

Bilansienergia hinnad olid võrreldes aastataguse perioodiga odavamad tulenevalt asjaolust, et süsteemis oli bilansienergiat rohkem üle.

Bilansienergia hinnad (€/MWh)

	<i>Keskmine hind</i>	<i>MAX hind</i>	<i>MIN hind</i>
Bilansienergia hinnad 2014			
Bilansienergia müügihind	44,65	200,85	4,51
Bilansienergia ostuhind	40,88	189,5	3,11
Bilansienergia hinnad 2013			
Bilansienergia müügihind	51,11	279,39	10,10
Bilansienergia ostuhind	46,93	121,90	3,9

KALLE KUKK

strateegiajuht

Teadus- ja arendustegevus

Elering on alates 2012. aastast koostanud iga-aastaselt teadus- ja arendustegevuse (edaspidi T&A) plaani ning vastava eelarve. ENTSO-E tasandil on T&A-le varasemast enam tähelepanu pööratud alates 2010. aastast.

Euroopa Liidu üleselt sätestati nõuded T&A-le kolmanda energiaturu paketiga aastal 2011 nii liikmesriikidele, regulaatoritele kui ka võrguettevõtjatele.

Nimetatud kohustusest lähtuvalt koostas ENTSO-E 2010. aastal esmakordselt Euroopa elektrisüsteemihalduritele suunatud T&A plaani. Kehtiv T&A plaan aastateks 2013-2022 avaldati 2012. aasta lõpus ning selle juurde on lisatud lähiaastaid täpsemalt käsitlevaid T&A rakenduskavasid.

ENTSO-E poolt on tehtud soovitus suurendada T&A kulud 1%-ni süsteemihaldurite käibest.

T&A rahastamist on pidanud vajalikuks ka Euroopa Komisjon läbi T&A raamprogrammide ja muude meetmete rahastamise. Kuna raamprogrammid puudutavad riigipiire ületavate projektide rahastamist, siis omafinantseeringu ning riigisisese tähtsusega projektide rahastamiseks on vajalik ette näha vahendid ülekandetiirilt arvelt.

Detsembris 2014 nõukogu poolt kinnitatud Eleringi strateegia kohaselt on ettevõtte prioriteetsed tegevussuunad energia- ja kompetentsikeskuse arendamiseks:

- Teadus- ja arendustegevuse osakaalu viimine 1%-ni ühingu käibest, sh uuringute teostamine prioriteetsetes suundades – tarkvõrgu projektid, Venemaast desünkroniseerimine, elektri varustuskindluse tõstmine, regionaalse elektrituru arendamine (2015);
- ENTSO-E raames teadus- ja arendustegevuse koostööprojektide ettevalmistamises osalemine (2015).

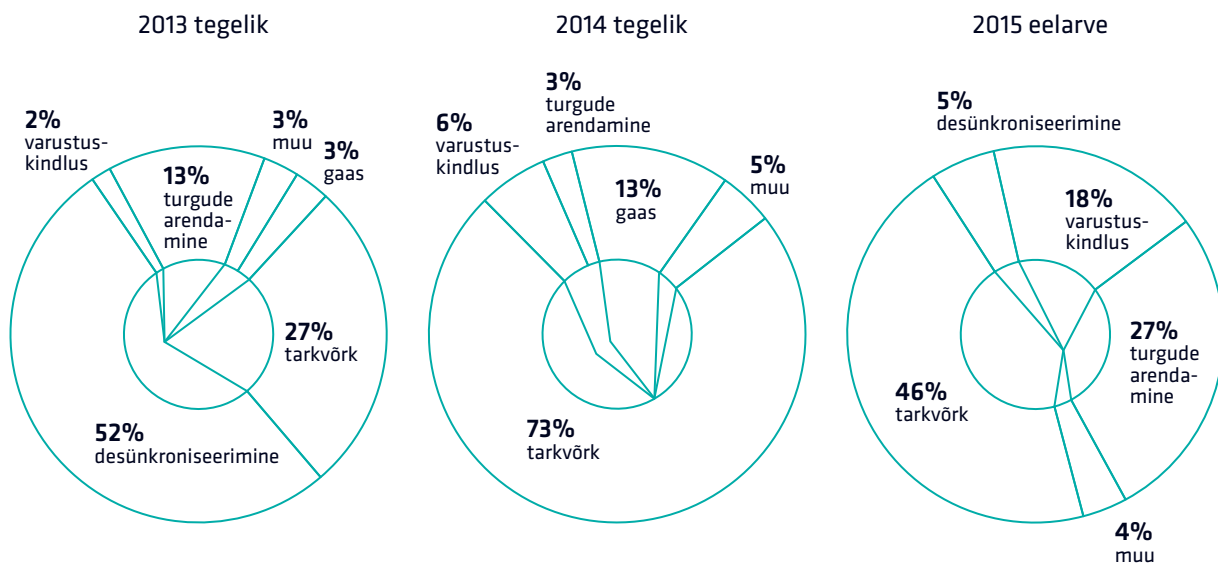
T&A ning tehniliste uuringute kulud 2012-2015 funktsionaalsuse kaupa

euroides	2012 tegelik	2013 tegelik	2014 tegelik	2015 eelarve
Arendustegevus	6 500	11 472	5 003	74 000
Alus- ja rakendusuuringud	175 670	284 482	380 799	710 000
Teadus- ja arendustegevus kokku	182 170	295 954	385 802	784 000
Tehnilised uuringud	201 575	404 901	101 998	136 000
KÕIK KOKKU	383 745	700 855	487 800	920 000

T&A ning tehniliste uuringute kulud 2012-2015 uurimisvaldkondade kaupa

euroides	2012 tegelik	2013 tegelik	2014 tegelik	2015 eelarve
Tarkvõrk	88 170	187 916	356 803	414 000
Desünkroniseerimine	103 235	363 025	0	50 000
Varustuskindlus	5 000	12 400	28 999	170 000
Turgude arendamine	82 500	94 500	13 205	250 000
Gaas	92 540	21 065	65 644	0
Muu	12 300	21 950	23 149	36 000
KÕIK KOKKU	383 745	700 855	487 800	920 000

T&A ning tehniliste uuringute kulude osakaalud funktsionaalsuse järgi, 2013-2015

Estfeed

Projekt on algatus kujundada, juurutada ja testida avatud tarkvara platvormi, mida saab kasutada energia tarbimise monitoorimiseks ja haldamiseks. Seda selleks, et võimaldada kahepoolset suhtlust energiavõrkudega ja muuta energiatarbimine andmevooge kasutades efektiivsemaks. Projekti eesmärk on ehitada tarkvara platvorm, mille abil integreerida erinevad andmeallikad ja pakkuda sobivaid teenuseid muutmaks andmed väärtuslikuks informatsiooniks energiapaindlikkuse haldamisel, auditeerimisel ja võrdlemisel. Keskse platvormi aluseks on valitud riigi poolt kasutatav x-tee infrastruktuur (serverid, turvalised andmeside kanalid, sõnumite formaadid, kiipkaardid), millele lisatakse projekti käigus tarbija privaatsuse ja valdkonna toimivuse tagamiseks vajalikud tarkvaralised komponendid. Esimesed platvormile ehitatavad pilootrakendused on kavas tuua kasutajateni 2015. aasta suvel.

Suurtarbijate tarbimismustrite ja tarbimise juhtimise võimaluste analüüs

Analüüs käsitleb nii meetmeid, mis võimaldavad tarbijatel elektrit kokku hoida, kui ka tegevusi tarbimise nihutamiseks madalama elektrihinnaga tundidele. Lisaks pakub tarbimise juhtimine võimalusi elektrisüsteemi tootmise ja tarbimise tasakaalu reguleerimiseks tarbimise ajutise suurendamise või vähendamiseks. Analüüsi kohaselt on tarbimise juhtimist võimalik Eestis teoreetiliselt rakendada sõltuvalt aastaajast 200-400 MW ulatuses, mis moodustab ligikaudu veerandi Eesti tiputarbimisest. Võimalike lahenduste ja edasiste sammudena tarbimise juhtimise laiapõhjalisemaks juurutamiseks nähakse nii uute info- ja kommunikatsioonitehnoloogia võimaluste kui ka turuplatvormide kasutuselevõttu.

WAMS süsteemi analüüs ja arendamine

Projekti eesmärgiks on uurida WAMS süsteemi rakendusi ja võimalikke arendussuundasid tuleviku tarvis ning arendada Eleringis olemasolevat süsteemi kõige optimaalsemal viisil. Eesmärgiks on vaadelda laimõttesüsteemi võimalusi laiijuhtimissüsteemi arendamiseks, millega oleks võimalik parendada süsteemi

operatiivplaneerimist, juhtimist ja kaitset. Projekt annab ülevaate juhtimissüsteemi uuest kontseptsioonist ning peab andma vastuse, millised peavad olema nimetatud süsteemi parameetrid, et neid juurutada Eleringi juhtimissüsteemi. Uurimistöõ üheks osaks on ka avariitõrjeautomaatika rakendused WAMS/WAMPAC süsteemi baasil.

Elektritransport ja selle mõju elektrisüsteemi talitlusele

Projekti eesmärgiks on uurida suuremahulise elektritranspordi mõju Eesti elektrisüsteemile ja üldisele energiamajandusele. Põhjuse selleks annavad peamiselt kaks arendatavat elektritranspordisüsteemi – elektriautod ja plaanitav Euroopa riikidevaheline kiirraudtee projekt. ELMO projekti raames kaeti Eesti 2012. aasta lõpuks kiirraudtee punktidega ning toetati 1000 elektriauto soetamist. Lisaks on raudteeprojekti Rail Baltic raames läbi viidud mahukad uuringud ning alustatud eelprojekti ettevalmistamisega. 2015. aastal on plaanis vaadelda elektertranspordile ülemineku sotsiaalmajanduslikke mõjusid Eesti ühiskonnale.

Eesti pikaajalised elektritootmise stsenaariumid

Uuring vaatleb Eesti elektritootmise erinevaid stsenaariume aastani 2030, visiooniga kuni 2050. aastani. Töö eesmärk oli modelleerida erinevaid elektrimajanduse arengustsenaariume koostamisel oleva uue

Eesti energiamajanduse arengukava 2030+ tarbeks. Modelleeritud stsenaariumid kinnitavad, et kodumaiste tootmis- ja ülekandevõimsuste koosmõjus on Eesti tarbijate varustuskindlus pikaajaliselt tagatud. Kodumaise tootmisvõimsuse 110 protsendi olemasolu nõude säilitamine Eesti tiputarbimise suhtes pärast 2024. aastat lisab iga tarbitava megavatt-tunni hinnale ligikaudu kuus eurot. Elektritootmise subsideerimised on vajalikud ainult selliste stsenaariumide korral, kus tarbijate elektriga varustamisel ei arvestata impordivõimalusega. Eesti elektriühendused teiste riikidega on praeguste plaanide realiseerumisel piisavad kuni 2035. aastani, tagades tarbijate varustatuse.

Power-to-gas ehk elekter gaasiks

Power-to-gas projekti käigus uuritakse lahendusi fossiilkütuste põletamisel tekkiva süsinikdioksiidi väärimiseks ja taastuenergia põhisele elektrienergia salvestamiseks. Sünteesides süsinikdioksiidi koos veeauruga "ülejääva" taastuvelektri abil, on võimalik toota metaani ja metanooli. Ühtlasi avaneb võimalus toota taastuvate ressursside arvelt mootorkütuseid (metaani), kasutades selleks tarbimist ületavat tuule- ja päikeseelektrienergiat või soojuselektrijaama õist elektrienergiat.

Mandri-Euroopa sagedusalaga sünkroniseerimine ja kolmandatest riikidest tehnilise sõltuvuse vähendamine

Mandri-Euroopa sagedusalaga sünkroniseerimise ja kolmandatest riikidest tehnilise sõltuvuse vähendamise abinõude tegevuskava koostamiseuuringus vaadeldakse nii perioodi, kus Eesti on sünkroontöös Venemaaga, kui ka perioodi, kus Eesti on sünkroontöös Mandri-Euroopa või Põhjamaade sünkroonalaga. Uuringu käigus vaadeldakse eri variantide puhul ka Eesti-siseseid tehnilisi lahendusi ja elektrijaamade häälestuse/ümberehitamise vajadusi erinevatel ajahorisontidel ja sünkroontöö variantidel.

Nõudluse juhtimise kasutatavus elektrituru paindlikkuse suurendamiseks

Uuringu eesmärk on soovitude andmine nõudluse juhtimise (DSR – demand side response) eeliste ärakasutamiseks, et tagada Eesti elektrisüsteemi pikaajaline varustuskindlus, toimiv energiaturg ning taastuenergiaallikate integreerimine. Pakutakse välja DSR mehhanismid, mis on suurima sotsiaalmajandusliku kasuga keskpikas ja pikas perioodis ning mis arvestavad pidevalt muutuvat keskkonda.

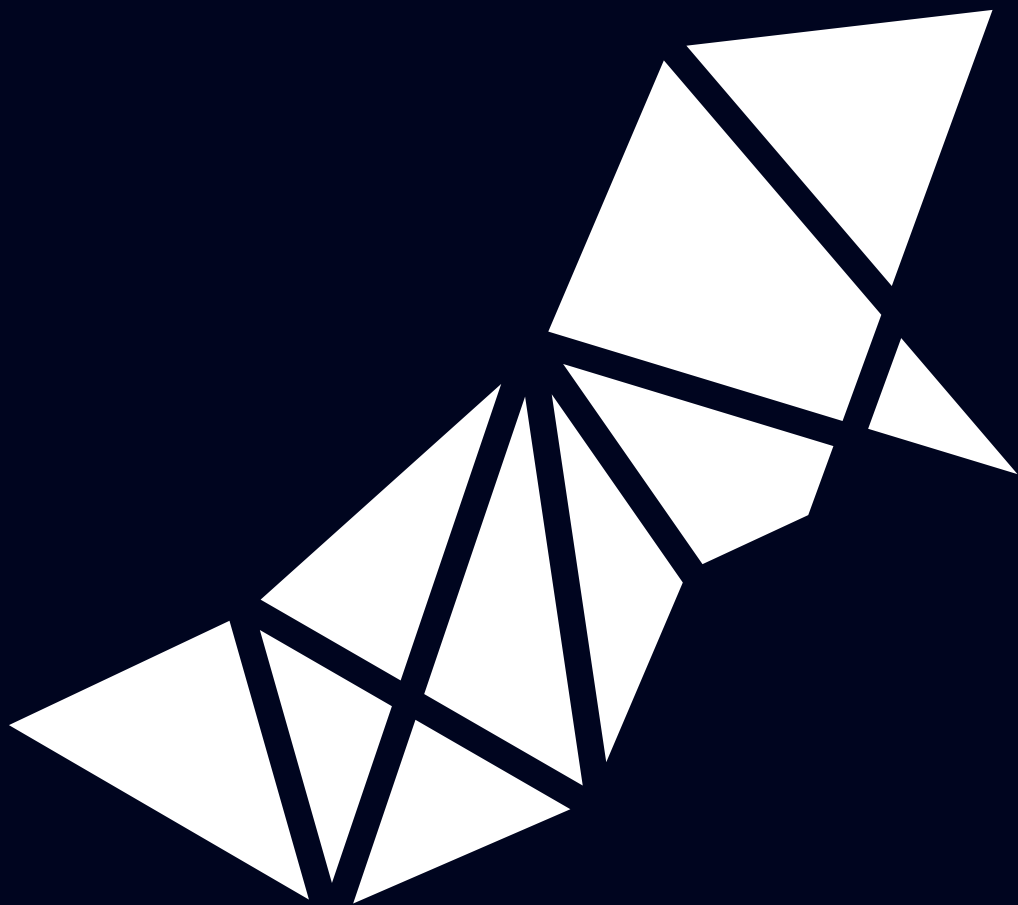
Hiiumaa elektrivarustuskindluse tõstmine

Uuring viidi läbi Hiiumaa elektrivarustuskindluse tõstmise alternatiivsete lahenduste sotsiaalmajanduslike ja keskkonnamõjude hindamiseks ning tehniliste lahenduste väljaselgitamiseks. Sotsiaalmajanduslikult eelistatuimaks variantiks osutus 110 kV pingele toomine Saaremaalt Kärdlani. Selleks vajalikud tööd hõlmavad Leisi alajaama uuendamist Saaremaal, uue merekaabli paigaldamist Saaremaa ja Hiiumaa vahele, Kärdla alajaama viimist 110 kV pingele ning 110 kV õhuliini ehitamist Kärdlani, aga ka Hiiumaa keskpingealajaamade ja 35 kV elektrivõrgu rekonstrueerimist. Sotsiaalmajanduslikku tasuvust hinnati läbi sotsiaalmajandusliku nüüdisväärtuse (tulenevalt juurdeldavatest ettevõtetest ja töökohtadest), elektrikatkestuste kahjude vähenemise ja eeldatavate keskkonnamõjude.

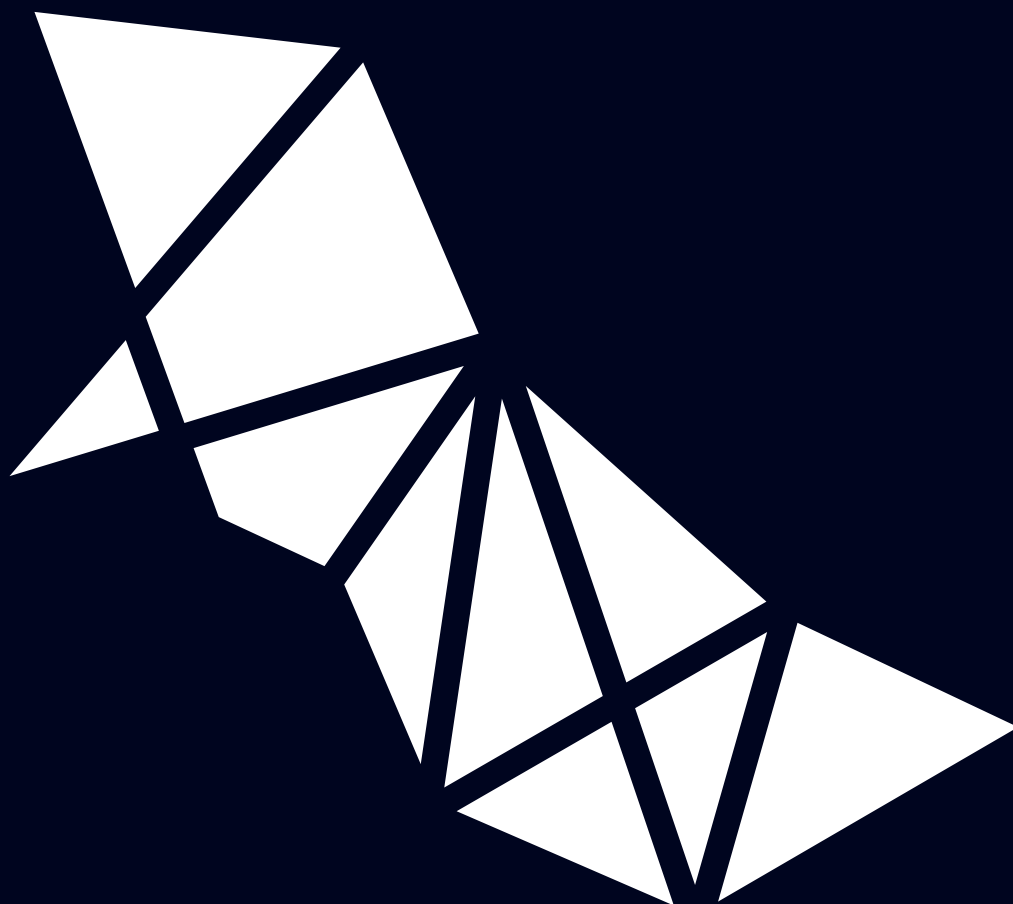
Elektromagnetväljade mõõtmine ja kaardistamine Elekringi 330kV alajaamades

Elektromagnetväljade tugevuste mõõtmine ja kõrgendatud terviseriskiga piirkondade kaardistamine Elekringi 330 kV alajaamades ning nende alajaamade piirdeaedade taga. Töö tulemuseks on hinnang, kas tegemist on terviseriskiga seal viibivatele inimestele. 2014. aastal mõõdeti madalsageduslike magnet- ja elektriväljade tugevust Aruküla 330/110/20/10 kV alajaamas, Endla 110/35/6 kV alajaamas ja Tartu 330/110/35/20/15/10 kV alajaamas.

Kogu Eestit kattev 330 kV elektrivõrk

2014. aasta oktoobri alguses andis ehitaja Eleringile üle uue Tartu-Viljandi-Sindi 330/110 kV kõrgepinge õhuliini. Uue liini rajamise eesmärk on suurendada Kesk- ja Lääne-Eesti tarbijate elektriga varustatuse kindlust, vähendades seejuures sõltuvust Ida-Virumaa kontsentreeritud elektrivõrgust. Elering on võtnud sihiks rajada kogu Eesti mandriosa hõlmava 330 kV ringühenduse, mis annab elektrivõrgu töökindlusele uue kvaliteedi. Samas kannab vastvalminud Tartu-Viljandi-Sindi liin olulist rolli ka strateegilise eesmärgi saavutamisel ühendada Balti riigid Mandri-Euroopa sagedusalaga.

Ühiskondlik vastutus

Eleringi kui vastutustundliku ettevõtte eesmärk on arendada elu Eestis läbi energeetikaalase hariduse toetamise ja energeetikat puudutava teadlikkuse tõstmise ühiskonnas. Seetõttu teeme koostööd ülikoolidega, et soodustada tudengite enesetäiendamisevõimalusi, kui ka uurimustöid energeetika vallas, toetame energeetikateemaliste raamatute ja õppematerjalide väljaandmist, tutvustame energeetika valdkonda, levitades teavet elektrisüsteemi arengust ning olulisematest investeeringutest.

Elering kompetentsikeskusena

Energeetikaalase kompetentsikeskusena otsib ja arendab Elering uusi tegevussuundi Eesti energiamaajanduse innovaatilisemaks ja konkurentsivõimelisemaks muutmisel. Tutvustame ühiskonnale energeetika võtmeküsimusi, probleeme ja väljakutseid nii Eleringi toimetiste sarja publikatsioonide kui ka koostööprojektide kaudu. Iga-aastastes varustuskindluse ja tootmispiisavuse aruannetes annab Elering hinnangu Eesti elektrisüsteemi kõige olulisematele näitajatele ja arenguperspektiividele. Lisaks neile aruannetele ilmusid Eleringi toimetiste sarjas 2014. aastal uurimistööd Eesti pikaajalistest elektritootmisstsenaariumitest ja tarbimise juhtimisest. Energeetika kompetentsikeskus on võrgustik, mille osadeks on ülikoolid, riigiasutused, teiste riikide süsteemihaldurid ja muud partnerid.

Peamised koostöövormid teadus- ja arendustegevuse osas said alguse 2011. aastal raamlepinguga Tallinna Tehnikaülikooliga ning 2012. aastal Tartu Ülikooliga. Samuti panustas Elering 2012. aastast koos teiste osapooltega Eesti energiamaajanduse uue arengukava väljatöötamisele. Osalemine ENTSO-E teadus- ja arendustegevuse komitee töös annab võimaluse aktiivselt kaasa rääkida Euroopa energiamaajanduse tuleviku arendussuundade prioritseerimisel, mis fikseeritakse komitee poolt regulaarselt koostatavas ENTSO-E teadus- ja arendustegevuse kavas.

Elering energeetikaalaste teadmiste leviku toetajana

Elering maksab toetusi ja teeb annetusi kooskõlas riigivaraseaduse ja ettevõtte siseregulatsioonidega. Eleringi toetused ühiskondlikult vastutustundliku ettevõtteks on suunatud energeetikaalase hariduse edendamiseks, üldise energeetikaalase teadlikkuse tõstmiseks ja selle kaudu energia varustuskindluse tagamiseks läbi:

- stipendiumite maksmise energeetikaga seotud teemade uurimiseks;
- õppe-, teadus- ja arendustegevuse edendamise energeetika valdkonnas;
- energeetikaalaste ürituste korraldamise toetamise ja energeetikaalase teabe levitamise.

Elering võib anda toetusi ka ettevõtte investee-ringutest mõjutatud kogukondade elukeskkonna parendamiseks.

2014. aastal välja antud toetused

- Rahvusvahelise Kaitseuringute Keskuse korraldatud Lennart Meri konverentsi toetamine. 2014. aasta Lennart Meri konverentsi põhiteemaks oli *The Security of Mare Nostrum and Beyond: The Return of Northern Europe to the World Scene?* Konverents käsitles niinimetatud pehmeid kui ka sõjalisi julgeolekuküsimusi, sealhulgas Läänemere olulist rolli ülemaailmses transpordivõrgustikus ja energiavarustuses. Konverentsil oli ka spetsiaalselt energeetika teemadele pühendatud paneel *Panel on Energy Security: Is Natural Gas Still a Geopolitical Tool in Europe?*
- Konverentsi "2014 Electric Power Quality and Supply Reliability" korraldamise toetamine. Tallinna Tehnikaülikoolile antud toetuse eesmärk oli 2014. aasta juunis üheksandat korda toimunud rahvusvahelise elektrikvaliteedi- ja varustuskindlusealase konverentsi PQ2014 korraldamise toetamine.
- Toetus teemanäituse "ÕHUS ON ELEKTRIT! Luksuslikust argiseks" läbiviimiseks. Eesti Ajaloomuuseumile antud toetuse eesmärk oli energeetikaalaste teadmiste laiem levitamine. Näitust saab laiem avalikkus näha Maarjamäe

lossis perioodil 23. oktoober 2014 kuni 31. mai 2015. Eksponeeritud on ajaloolised igapäevaeluga seotud elektriesemed. Näitus keskendub ka elektrienergia kasutuselevõtu ajaloole Eestis.

- Tallinna Tehnikaülikooli õpiku "Alalisvooluühendused" väljaandmise toetamine. Tegemist on esimese eestikeelse kõrgepinge alalisvooluülekanne (HVDC) ja juhitavate vahelduvvooluülekanne (FACTS) teematikat käsitleva kõrgkooliõpikuga.
- Tallinna Tehnikaülikooli õpiku "Energiasalvestid ja salvestustehnoloogiad" väljaandmise toetamine. Raamat sobib põhiõpikute magistriõppe energiasalvestite ja energiatarbimise juhtimise ainetes, lisaks ka abivahendina elektroenergeetika, hajaenergeetika, elektriajamite, jõuelektronika ning hoonete energiatõhususe magistriõppekavades.
- Tallinna Tehnikaülikooli õpiku "Elektrivarustuse tulevikuvisionid" väljaandmise toetamine. Õpik on mõeldud energeetika teaduskonna üliõpilastele ning käsitleb probleeme, mis on seotud uue tehnoloogia (taastuvate energiaallikate, energiasalvestite, infotehnoloogia, pooljuhttehnika, signaali- ja jõumuundurite ning erinevate automaatikasüsteemide) massilise kasutuselevõtuga energeetikas ning uuel tehnoloogial põhineva tarkvõrkude idee rakendamisega. Raamatust on kasu ka praktiseerivatele inseneridele uue tehnoloogia ja uute põhimõtete omandamiseks.
- Tallinna Tehnikaülikooli õpiku "Üldelektrotehnika" väljaandmise toetamine. Kõrgkooliõpik sobib abivahendina kasutamiseks bakalaureuse-, magistri- ja doktoriõppekavade üliõpilastele elektriala kursustes, et süvendada arusaama elektrist ja energiamuundamisest.

Eleringi energeetikastipendium

2014. aastal andis Elering välja neli stipendiumi. Eleringi stipendiumiprogrammi raames said toetust magistrandid ja doktorandid energeetikaga seotud aktuaalsete teemade uurimiseks.

2014. aasta Eleringi stipendiaatide poolt uuritavad teemad olid järgmised:

- elektromagnetiliste siirdeprotsesside modelleerimine ja analüüs Eesti elektrisüsteemi kaabelvõrkudes;
- elektrituru mudeli Balmorel kasutatavus lühiajaliste analüüside teostamiseks;
- United Nations Climate Change Conference, COP21 (21st Conference of the Parties) kokkuleppe ettevalmistuse ja lõppkokkuleppe uurimine;
- ülevaate koostamine nn "power-to-gas" tehnoloogiatest ning nende rakendatavusest Eesti tööstuses ja energeetikas.

Läbi aastate välja antud toetused on kajastatud Eleringi veebilehel elering.ee/valjaantud-toetused.

CSR programm "Jätkusuutliku arengu foorum"

Alates 2014. aastast osaleb Elering 18 kuud vältavas jätkusuutliku ettevõtluse arenguprogrammis "Töö-, pere- ja eraelu ühitamist soodustavate ettevõtete toetusmehhanismi arendamine", mille korraldajaks on Jätkusuutliku ettevõtluse foorum (csr.ee) ning rahastajaks Norway Grants ning Eesti Vabariigi Siseministeerium. Arenguprogrammis osaledes analüüsis Elering seminaride ja arengupäevade raames ning koostöös personaalse mentoriga ettevõtte edasisi kasvuvõimalusi veelgi paremaks töö- ja pereelu juhtimiseks ning jätkusuutlikkuse kaardistamiseks.

Elering ja avalikkus

2014. aasta oktoobris korraldas Elering avariireservelektrijaamades avatud uste päeva Kiisa valla elanikele Harjumaal, et pakkuda neile võimalust tutvuda kodukohas asuva unikaalse ehitisega, mis on tavapärastelt külalistele suletud. Üritusel osales paarkümmend Kiisa piirkonna elanikku, sealhulgas mitmeid tehnikahuvilisi lapsi. Avariireservelektrijaamade projektijuht ja käidukorraldaja viisid läbi ekskursioonid avariireservelektrijaamades, mille käigus tutvusid külastajad jaamade tähtsamate seadmete, sealhulgas elektri tootmiseks kasutatavate mootorite ja generaatorite ning juhtimissüsteemidega. Aasta varem toimus sarnane avatud uste päev Ida-Virumaal asuvas EstLink 2 konverterjaamas.

Koostöös Tallinna Tehnikaülikooliga võõrustas Elering 2014. aasta esimesel poolel 9.-12. klassi õpilasgruppe neljast Eesti koolist. Eleringi insenerid ja projektijuhid tutvustasid noortele tehnikahuvilistele energeetika valdkonnas töötamise eripärasid, rääkides neile oma igapäevatööst ja karjäärivaliku tagamaadest. Noored said ülevaate ka Eleringi viimaste aastate suurprojektidest. Lisaks avanes neil võimalus tutvuda Eesti elektrisüsteemi juhtimiskeskusega, kus toimub kogu elektrisüsteemi reaalajas jälgimine ja juhtimine.

Koostöö Eestimaa Looduse Fondiga

Jätkus ka Eleringi iga-aastane koostöö Eestimaa Looduse Fondiga. Oktoobrikuus toimunud talgute raames korrasid Eleringi töötajad seekord Virumaal Pärlijõe jõearset ala ebapärlikarbi elutingimuste parendamiseks. Varasematel aastatel on Eleringi töötajad lõõnud kaasa ranna- ja puisniitude taastamistööl ning tegelenud metsaistutamisega.

Eleringi töötajad rannaniidu taastamistööl Matsalu rahvusparkis

Hea ühingu- juhtimise tava

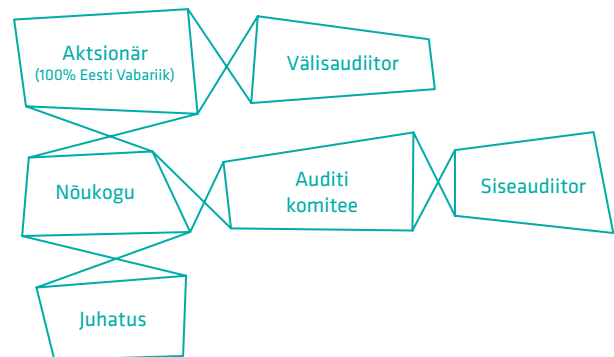
Eling on pühendunud ühingujuhtimise heade tavade järgimisele ning soovime selles valdkonnas pidevalt edasi areneda. Peame seda eelduseks oma strateegiliste eesmärkide saavutamisel ja organisatsioonikultuuri kujundamisel.

Kinnitame, et:

- *ühingu riskijuhtimine ja sisekontrollisüsteem toimivad ning on tõhusad;*
- *ühingu finantsaruandlus ja majandusaasta aruanne põhinevad toimival riskijuhtimisel ja sisekontrollisüsteemil.*

Eling avaldab oma hea ühingujuhtimise aruande veebilehel www.elering.ee.

Juhtimine

Eling on täielikult riigile kuuluv ettevõtte, mida üldkoosolekul esindab majandus- ja kommunikatsiooniminister. Ühingu omaniku pädevus hõlmab põhikirja muutmist, aktsiakapitali suurendamist ja vähendamist, nõukogu liikmete valimist ja tagasikutsumist, audiitorite valimist, erikontrolli määramist, majandusaasta aruande kinnitamist ja kasumi jaotamist, ettevõtte ühinemise, jagunemise, ümberkujundamise ja/või lõpetamise otsustamist.

Nõukogu

Omaniku huvid on ettevõttes tagatud nõukogu liikmete näol (rahandusministeeriumi ning majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumi esindajad). Nõukogu annab juhatusele suunised ettevõtte juhtimise korraldamiseks ning teostab järelevalvet ettevõtte juhatuse tegevuse üle. Nõukogu vaatab korrapäraselt üle ning annab hinnangu ühingu strateegiale, põhitegevustele, riskihinnangutele aastaaruandele ja eelarvele.

Nõukogu koosneb kolmest kuni viiest liikmest. Nõukogu liikmete arvu otsustab ning nõukogu liikmed valib ja kutsub tagasi omaniku esindaja ehk majandus- ja kommunikatsiooniminister. Antud hetkel koosneb Eleringi nõukogu viiest liikmest. Põhikirjas on toodud nõukogu liikme valiku piirangud. Nõukogu liikmete tasud on määratud majandus- ja kommunikatsiooniministri käskkirjaga.

Nõukogu liikmed:

Kajar Lember

nõukogu esimees, Tartu abilinnapea (alates 12.09.2014)

Timo Tatar

majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumi energeetika osakonna juhataja (sh nõukogu esimees kuni 12.09.2014)

Heiki Tammoja

Tallinna Tehnikaülikooli energiasüsteemide õppetooli juhataja

Thomas Auväärt

rahandusministeeriumi finantsturgude poliitika osakonna juhataja

Tarmo Mänd

Riigikogu liige

Jüri Raatma

(kuni 30.05.2014)

Nõukogu otsusega on kinnitatud auditikomitee, mille ülesandeks on riskijuhtimise, sisekontrolli ning finantsaruandluse üle järelevalve teostamine. Auditikomitee on nõukogu nõuandev organ raamatupidamise, vandaudiitori sõltumatuse kontrolli, riskijuhtimise, sisekontrolli ja -auditeerimise, järelevalve teostamise ja eelarve koostamise valdkonnas ning tegevuse seasdukkuse osas.

Auditikomitee koosneb viiest liikmest, kes valitakse ja kutsutakse tagasi nõukogu otsusega. Komitee liikmed valitakse tähtajaliselt kolmeks aastaks ning nad valivad endi seast esimehe, kes korraldab auditikomitee tegevust. Auditikomitee esimeheks ei või olla nõukogu esimees. Nõukogu liikmed saavad auditikomitees osalemise eest lisatasu.

Auditikomitee vaatas üle 2014. aastal teostatud siseauditid: järelaudit, investeringute juhtimise audit ning hankimise protsessi audit.

Auditikomitee esimees on Thomas Auväärt ning liikmed on Timo Tatar, Heiki Tammoja, Kajar Lember (Jüri Raatma) ja Tarmo Mänd.

Juhatus

Eleringi juhatusel on täielik otsustusvabadus ning igapäevaseid juhtimisotsuseid tehakse iseseisvalt ilma omaniku ja nõukogu sekkumiseta. Juhatus vajab nõukogu nõusolekut tehinguteks ja toiminguteks, mis väljuvad ühingu igapäevase majandustegevuse raamest. Juhatus tagab nõukogu liikmete piisava informeerituse ettevõtte majanduslikust olukorrast ning majandustegevusega seotud olulisematest asjaoludest ning informeerib nõukogu vastavalt vajadusele majandustegevuse olulisematest asjaoludest.

Juhatus koosneb kolmest liikmest. Juhatusel valitakse nõukogu poolt viieks aastaks. Eleringi senised juhatuse liikmed valiti 2014. aastal nõukogu poolt tagasi.

Juhatusel esimees korraldab juhatuse tööd ning ettevõtte igapäevast juhtimist ja majandustegevust. Juhatusel liikmetega sõlmib nõukogu poolt volitatud isik lepingud, milles nähakse täpsemalt ette juhatuse õigused ja kohustused ettevõtte suhtes.

Juhatusel liikmele võib tasu maksta üksnes temaga sõlmitud juhatuse liikme lepingu alusel. Juhatusel liikmele võib ka maksta täiendavat tasu, arvestades tema töö tulemuslikkust, kuni nelja kuutasu ulatuses. Preemiat võib maksta aastatulemuste alusel või muudel alustel nõukogu otsusest lähtuvalt. Juhatusel liikmete tasud on fikseeritud ja sätestatud juhatuse liikme lepingus. Pikaajalisi preemiasüsteeme Eleringis loodud ei ole. Juhatusel liikmele võib maksta lahkumishüvitist üksnes tagasikutsumisel nõukogu algatusel enne tema volituste tähtaja möödumist kolme kuutasu ulatuses.

Juhatuse liikmed:

Taavi Veskimägi

juhatuse esimees

Peep Soone

juhatuse liige

Kalle Kilk

juhatuse liige

Sõltumatus tagamiseks esitatakse majandus- ja kommunikatsiooniministeriumile juhatuse liikmete huvide deklaratsioon. Samuti deklareeritakse seotud osapooltega teostatud tehingud majandusaasta aruande kinnitamisel ja auditeerimisel.

Riskijuhtimine ja sisekontrollisüsteem

Eleringi riskijuhtimine on kooskõlas ERM (Enterprise Risk Management) põhimõtetega. Riskijuhtimise eesmärgid Eleringis on:

- hallata ja kirjeldada riskijuhtimise protsesse ettevõttes;
- defineerida riskijuhtimise protsessi osapoolte rollid ja vastutused;
- kindlustada, et kõik riskid on tuvastatavad, hinnatavad ja et neile on võimalik reageerida;
- võimaldada juhtidel paremini mõista ja juhtida riske.

Riskijuhtimise poliitika põhimõtted peavad Eleringis kindlustama, et:

- ettevõtte kultuur, protsessid ja struktuur soosivad ettevõtte strateegiliste eesmärkide saavutamist ning samal ajal riskide tuvastamist, juhtimist, jälgimist ja võimaluse korral maandamist;
- ettevõtte riskide jälgimine ja juhtimine ning sisekontrollisüsteem põhinevad vabatahtliku hea ühingujuhtimise tava propageeriva organisatsiooni COSO (*Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission*) poolt välja töötatud rahvusvaheliselt aktsepteeritud riskijuhtimise mudelil "Enterprise Risk Management (ERM) Model";

- ettevõtte riskide juhtimisel on arvesse võetud kõik asjasse puutuvad õigusaktid, standardid, regulatsioonid ja lepingulised kohustused, samuti ühiskonnast lähtuvad nõuded ja ootused;
- ettevõttes parandame pidevalt riskijuhtimist puudutavaid tegevusi.

Ettevõtte sisekontrollisüsteemi toimimise eest vastutab juhatuse. Sisekontrollisüsteemi toimimise tagamiseks luuakse põhikirjast tulenevalt siseaudiitori ametikoht või korraldatakse siseaudiitori teenuse ostmine audiitorühingult. Aastatel 2014-2016 osutab siseauditi teenust KPMG Baltics OÜ. Ettevõtte juhindub siseauditi funktsiooni teostamisel Eesti Vabariigi õigusaktidest ja Rahvusvahelise Siseaudiitorite Ühingu (IIA) avaldatud siseauditi tegevusjuhistest.

Siseaudit on sõltumatu, objektiivne, kindlust ja nõu andev tegevus, mis on kavandatud lisama väärtust organisatsiooni tegevusele ja seda täiustama. See aitab kaasa organisatsiooni eesmärkide saavutamisele, kasutades süsteemset ja korralduslikku lähenemist, hindamaks ja täiustamaks riskide juhtimise, kontrolli- ja valitsemisprotsesside mõjusust.

Siseauditi funktsioon on kontrollitavate valdkondade suhtes sõltumatu ning annab aru ettevõtte auditikomiteele.

Võrdne kohtlemine

Eleringil süsteemihaldurina on vastavalt Elektrituru-seadusele süsteemivastutus ehk kohustus tagada igal ajahetkel elektrisüsteemi varustuskindlus ja bilanss. Süsteemihaldur teostab oma õigusi ja täidab kohustusi võrdse kohtlemise põhimõttest lähtudes.

Põhivõrguettevõtja ei või elektrienergiat toota ega müüa, välja arvatud süsteemivastutuse kohustuste täitmiseks. Elektrienergiat võib toota avariireservelektrijaamas süsteemiga elektrilises ühenduses oleva teise riigi elektrisüsteemi tootmisvõimsuse või ülekandevõimsuse ootamatu väljalülitumise korral või kui on ohustatud süsteemi varustuskindlus või kui elektrienergia tootmine on vajalik avariireservelektrijaama perioodiliseks katsetamiseks.

Põhivõrguettevõtja ei või samal ajal olla jaotusvõrguettevõtja ega kuuluda ühte kontserni ettevõtjaga, kes tegutseb elektrienergia tootmise või müügiga seotud

tegevusaladel. Elering ei ole ühes kontsernis ühegi elektriettevõtjaga. Samuti ei oma Elering valitsevat mõju teiste elektriettevõtjate üle ega oma ka teised elektriettevõtjad valitsevat mõju Eleringi üle.

Kõik Eleringi tugifunktsioonid (infotehnoloogia, raamatupidamine, personal, õigus, avalikud suhted, asjaajamine) on turuosalistest lahutatud. Ettevõtte otab sisse õigus-, auditi- ja kommunikatsiooniteenuseid ning vastavalt vajadusele konsultatsioone.

Elering on oma ülesannete tõhusaks täitmiseks kehtestanud sisekorrad ning tulenevalt õigusaktidest koostanud Põhivõrguga liitumise tingimused, Võrguteenuste osutamise tüüptingimused, Bilansilepingu tüüptingimused ning Elektrienergia allika päritolutunnistuste väljastamise tingimused ja korra. Tüüptingimused on avalikud ja kinnitatud konkurentsiameti poolt.

Elektrisüsteemi juhtimine toimub vastavalt Eesti elektrisüsteemi juhtimise korrale ning kooskõlas Elu- tähtsa teenuse tagamise toimepidevuse plaaniga.

Bilansivastutuse kohustuste täitmine toimub vastavalt Bilansihalduse korrale ja Bilansilepingu tüüptingimustele. Eleringile kui süsteemihaldurile edastatava teabe konfidentsiaalsus on sätestatud Bilansilepingu tüüptingimustes. Bilansienergia hinna arvutamise aluseks on Konkurentsiameti poolt kinnitatud Bilansienergia hinna arvutamise ühtne meetoodika.

Reguleerimisvõimsuse ostmise toimub kahepoolsete lepingute alusel kooskõlas Elektriturseaduses sätestatud tingimustega: oma kohustuste täitmiseks vajalikku elektrienergiat ja reguleerimisvõimsust ostes ning asjakohaseid teenuseid kasutades järgib süsteemihaldur vabaturupõhimõtteid ja turuosaliste võrdse kohtlemise ja läbipaistvuse põhimõtet ning väldib põhjendamatute piirangute kehtestamist.

Põhivõrguga liitumise tasude kujundamine ning liitumislepingute koostamine ja sõlmimine, samuti võrguga liitmisest keeldumise õigus on sätestatud Liitumise korras ja Põhivõrguga liitumise tingimustes.

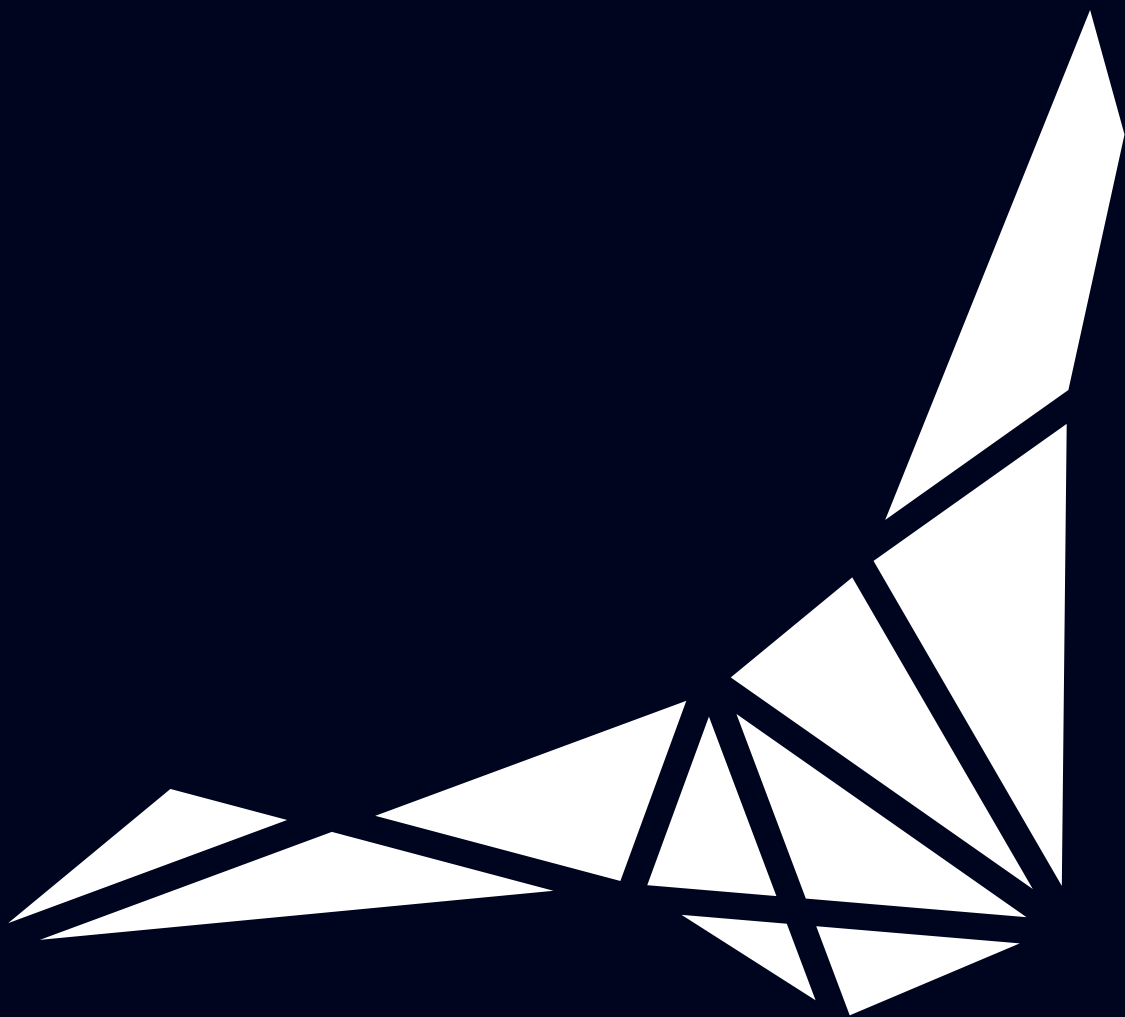
Võrguühenduse kasutamise tasu kujundamine ning võrgulepingute koostamine, samuti võrguteenuse osutamisest keeldumise ja võrguteenuse osutamise katkestamise alused on reguleeritud Võrguteenuse osutamise korra ja Võrguteenuste osutamise tüüptingimustega.

Teenuste ja tööde ostmise, sealhulgas turuosalistelt, toimub riigihangete seaduse ja Hangete läbiviimise korra alusel.

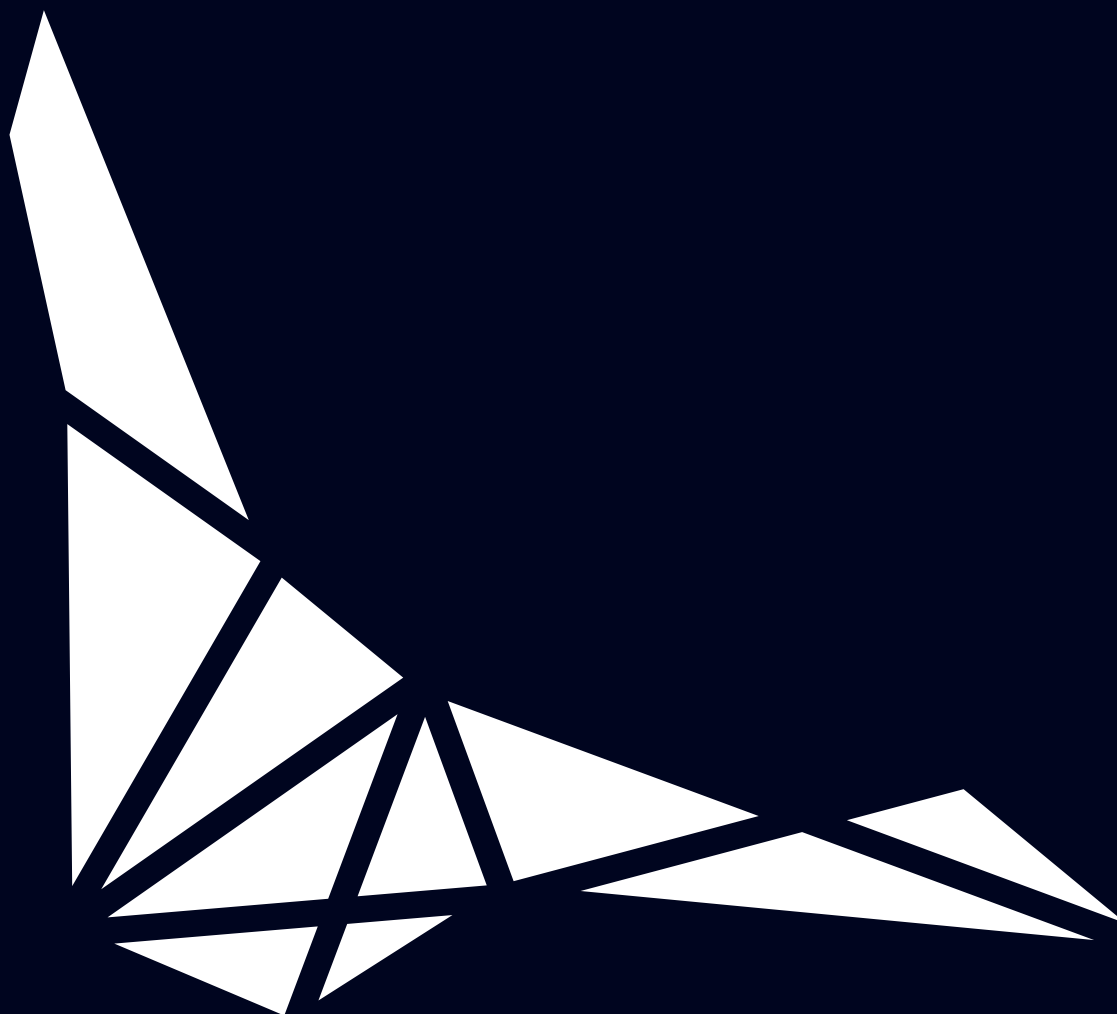
Teabe avaldamine

Eleringi veebilehel on eraldi välja toodud andmete loetelu, mis kuuluvad õigusaktidest tulenevalt avaldamisele. Veebilehel on esitatud majandusaasta aruanded, majandustulemused, tegevusnäitajad, põhitegevuse ülevaade, struktuur, strateegia, uudised ja teated ning muu informatsioon, mis on investoritele ja üldsusele vajalik. Veebilehte on võimalik lugeda ka inglise keeles. Veebilehel www.elering.ee olevat informatsiooni (sh uudiseid ja teateid) uuendatakse pidevalt.

Elektrisüsteemi sõltumatu juhtimine

Eesti elektrisüsteem ühendab ühtseks tervikuks Eestis paiknevad elektrijaamad, võrguettevõtjad ning elektritarbijad. Süsteemi juhib reaalajas elektrisüsteemihaldur Elering, vastutades süsteemi toimimise eest ning tagades tarbijatele igal ajahetkel kvaliteetse elektrivarustuse. Elering loob tingimused elektrituru toimimiseks ning ehitab ülepiirilisi ühendusi, et elekter saaks naabersüsteemide ja -turgude vahel takistusteta liikuda.

11:53:01
 teisipäev 10. veebruar 2015 E

Elering ja keskkond

Eleringi peamine tegevusala – kvaliteetse elektrienergia tagamine Eesti tarbijatele – on valdkond, mis on otseselt seotud ümbritseva keskkonnaga. Kõrgepingeliinid on mastaapsed taristuobjektid, mille ehitamine ja hooldamine nõuab igakülgselt arvestamist keskkonnaga. Suurte alajaamadega kaasneb võimalike lekete tõttu samuti keskkonnareostuse oht, mistõttu on eriti oluline, et riskid oleksid kaardistatud ja maandatud. 100% riigile kuuluva ettevõttena lasub meil eriline vastutus arendada oma tegevust selliselt, et Eestimaa loodus oleks säästetud ning olemasolevad ressursid kasutatud vastutustundlikult ja jätkusuutlikult.

Oma tegevuses juhindub Elering järgmistest keskkonnavastutuse põhimõtetest:

- *teavitame oma töötajaid ning tarnijaid seadusandlikest ja muudest keskkonnavalastest nõuetest ning kohustume neid täitma;*
- *väldime keskkonna saastamist ja vähendame jäätmeteket ning rakendame selleks parimat võimalikku tehnoloogiat;*
- *tarbime ressursse säästlikult;*
- *nõuame oma hankedokumentides tarnijate keskkonnateadlikku tegevust ja keskkonnahoidlike tehnoloogiate kasutamist;*
- *ettevõtte keskkonnapoliitika ja keskkonnaaspektid on avalikud – neid võib iga töötaja vabalt väljaspool ettevõtet levitada.*

Õhuliinidega seotud keskkonnaaspektid

Uute liinide planeerimine

Uute liinide rajamine on vajalik riikliku varustuskindluse suurendamiseks ja ülekandekadude vähendamiseks ning uutele elektritootjatele liitumisvõimaluste loomiseks. Uute liinide planeerimisel tehakse tihedat koostööd nii Keskkonnaametiga kui ka kohalike omavalitsuste ja maaomanikega, et ehitustööd ja liin inimesi ja keskkonda tervikuna võimalikult vähe häiriks.

Harku-Lihula-Sindi 330/110 kV elektriliin, mille planeeringut alustati 2011. aastal ning mis on üks suurematest siseriiklikest taristuprojektidest, läbib valmides kolme maakonda ja 11 valda. Harku-Lihula-Sindi 330/110 kV elektriliini ehitamine toimub praeguse kava järgi aastatel 2017- 2020. 2014. aastal jätkus planeeringulahenduse koostamine koos keskkonnamõtjude strateegilise hindamise (KSH) ja valminud lahenduse kooskõlastamisega. KSH aruanne käsitleb võimalikke liinidest tulenevaid ohte lindudele. Seetõttu rõhutatakse KSH aruandes vajadust tähistada õhuliinid lindude peamistel rändeteedel ning alustada 330 kV pingega õhuliinidel linnustiku seiret, selgitamaks välja liinide reaalse mõju Eesti linnustikule.

2014. aastal alustati 13,8 km pikkuse Kilingi-Nõmme-Riia TEC-2 330 kV õhuliini planeerimist kuni Eesti-Läti piirini. Planeering võeti vastu ning suunati koos KSH aruandega avalikule väljapanekule. Kuna kavandatava elektriliini mõjualasse ei jää tundliku loodusega piirkondi, siis negatiivne keskkonnamõju loomastikule ja taimestikule on väheoluline ning see avaldub peamiselt ehitusaegsete ajutiste häiringute näol. Positiivse aspektina on täheldatud, et metsa läbiva elektriliini kaitsevööndi servades hakkavad arenema haruldasemad ja liigirikkamad taimede servakooslused. Küll aga toob KSH aruanne välja, et oluline on järgida keskkonnanõudeid liini ehitustööde käigus ning teostada ehitusperioodil järelevalvet.

Mõju inimese heaolule ja varale

Liinide planeerimisel on arvestatud ka üldise mõjuga inimese heaolule ja varale, mistõttu on eelistatud trassikoridori läbimine riigimetsamaal ning võimalusel teise tehnorajatise (näiteks maantee) kõrval. Arvesse on võetud ka asjaolu, et olemasolev maastikupilt saaks võimalikult vähe kahjustatud. Seetõttu oli üheks eesmärgiks saavutada võimalikult sirge trassikoridor, sest sirgel liinilõigul kasutatavad kandemastid on oma

olemuselt õhulisemad kui massiivsed nurgamastid. Inimese seisukohast on õhuliini mastid planeeritud nii, et need ei jääks otse vaatevälja ehk hoonete akende ette.

Uute liinide ehitamine

Ehitusaegne keskkonnanahoiukava koostati Tartu-Viljandi-Sindi 110 kV liini rekonstrueerimisel 330/110 kV ülekandeliiniks. 2014. aastal liini ehitustööd lõpetati. 2014. aastal külastas keskkonnajärelevalve teostaja objekti kolmel korral. Ülevaatuste ajal ei tuvastatud pöörumatuid keskkonnavalaseid rikkumisi, kõik keskkonnanahoiualased nõuded olid täidetud ning õhuliin lindude jaoks nõuetekohaselt tähistatud. Keskkonnajärelevalve lõpparuandes on välja toodud, et liini ehitaja on järginud keskkonnamõju hinnangus ja keskkonnanahoiukavas toodud leevendusmeetmeid ning keskkonnavalaseid rikkumisi ei tuvastatud.

Suurte objektide ehitamise puhul on oluline keskkonnajärelevalve teostamine. Samas tehakse seda Eestis harva ja reeglina ilma erialaspetsialiste kaasamata. Seda enam omab nimetatud tegevus uue elektriliini ehitusel erilist väärtust keskkonnateadlikkuse tõstmise aspektist ühiskonnas tervikuna ning võiks olla eeskujuks ka teistele.

Liinihooldustööd

Uute liinide ehitamise kõrval on sama oluline olemasolevate liinide hooldamine, mis kätkeb endas regulaarset võsaraiet, ennetamaks võimalikku ülelõõgiohtu, suurte puude langetamist ning liinikoridoride laiendamist. Elektriliinide hooldustööde eesmärk on vältida kaitsevööndis kõrge võsa kasvamist, sest sellega võivad kaasned elektrikatkestused, elektritraumad nii inimestele kui loomadele, kulupõlengud ja metsatulekahjud. Ülekandeliini kaitsevööndite puhastamisel on keskkonnatingimusena seatud, et jäetakse kasvama kadakad, kibuvitsad ning kultuurtaimed. 2014. aastal lõigati õhuliinide kaitsevööndis võsa 2387 hektari suurusel maa-alal.

Keskkonna seisukohalt on oluline välja vahetada vanad amortiseerunud õlitäidetega maakaablid kuivkaablite vastu. 2014. aastal pumbati õli välja kasutusest kõrvaldatud Ranna-Volta kaablitest Tallinnas, vanad kaablid jäeti maasse. Tellitud uuringu tulemused kinnitavad, et keskkonnaohtu kaablite maasse jätmise ei põhjusta. 2015. aastal on kavas õli välja pumbata ka Tallinnas asuvast Ranna-Ida kaablist.

Ohutusreegleid järgides ei kujuta elektriliinid inimtegevusele olulist ohtu

Linnutökete paigaldamine

Liinidele linnutökete paigaldamine on iga-aastane tegevus, mille eesmärk on vähendada liinidest tulenevat negatiivset mõju lindudele, aga ka vältida elektriseadmete mustamist lindude poolt. Eelmisel aastal paigaldati linnutõkkeid (mastimütse ja -luudasid) kokku 1874 mastile ning linnupeleteid 22-le 110 kV õhuliinile ligikaudu 420 km ulatuses.

Alajaamadega seotud keskkonnanähtused

Eleringi alajaamades võivad keskkonnareostust põhjustada trafodest lekkida võivad õlid, kemikaalid ning ohtlikud jäätmed (peamiselt akupatareid). Jäätmete käitlemise ning materjalide utiliseerimisega tegelevad alltöövõtjad, kes omavad selleks vastavat litsentsi. Võimalik keskkonnanähtus võib tekkida ka alajaamades olevatest trafodest õliproovide ning akupatareide elektrolüüdi proovide võtmisel, mille tõttu võib keskkonda sattuda väike kogus ohtlikku ainet. Võimalike lekete likvideerimiseks on Eleringis koostatud juhend kahjustunud maapinna neutraliseerimiseks ning elektrolüüdi keskkonnale ohutuks muutmiseks. Kõik alajaamades töötavad inimesed omavad vastavat koolitust ning on keskkonnanähtuste tekkimisel pädevad reageerima.

Elegaas

2013. aastal soetas Elering 100 000 eurot maksuva mõõtekaamera, mis aitab leida keskkonnanähtlike elegaasi (SF6) lekkeid. Elegaasi kasutatakse peamiselt elektriseadmete lülitites elektrikaarte kustutamisele kaasa aitava keskkonnana. Elegaas sisaldab freooni, mis on osooniaukude põhjustaja, omades seega suurt negatiivset mõju keskkonnale. Mõõtmisi elegaasi võimalike lekete leidmiseks teostati 2014. aastal kokku kuuel korral ning kahel korral tuvastati elegaasi leke.

Õlivannid ja õlipüüdurid

Jõutrafode õlivannid on tänaseks rajatud kõikidesse Eleringi alajaamadesse. See välistab võimalike õli lekete puhul õli sattumise keskkonda. Kiisa avariireservjaamad kasutavad kergkütteõli lekke tarbeks õlipüüdurid, millest on võimalik lekkinud kemikaalid utiliseerimise tarbeks välja pumbata. Õlipüüduritele teostatakse perioodilist kontroll-hooldust vähemalt üks kord aastas.

Müra

Elering teadvustab, et alajaamadest lähtuv müra võib olla märgatav häiring, mistõttu eelistatakse tarnijaid, kelle trafode müratase on madalam. Erilist tähelepanu pööratakse sellele alajaamades, mis on eluhoonetele lähemal või asuvad tundlikuma loodusega piirkonnas.

2014. aastal asendati Kilingi-Nõmme, Otepää ja Kallavere alajaamades kolm vana jõutrafoot uutega, mille müratase on väiksem. 2014. aastal teostati müra mõõtmisi kuues alajaamas ning normi ületav müra tuvastati ühel juhul. Sellest tulenevalt on vajadus täiendavate uuringute läbiviimiseks, et selgitada välja leevendusmeetmete kasutuselevõtmise võimalused.

Elektri- ja magnetväli

Elektri ülekandmine ilma elektri- ja magnetväljata ei ole võimalik. Väljade tugevus sõltub õhuliini pingest ja liini läbiva voolu hulgest. Kõige suurem on elektri- ja magnetväli liinide vahetus läheduses, vähenedes märkimisväärselt kauguse suurenedes. Elektri- ja magnetväli sõltub ka mastide kõrgusest, juhtmete paigutusest mastidel ja mastidel olevate ahelate arvust. Maailma Tervishoiuorganisatsiooni (WHO) andmetest lähtuvalt ei avalda elektri- ja magnetväljad inimese tervisele negatiivset mõju, kui näitajad jäävad lubatu piiridesse. Seetõttu on uute planeeritavate 330/110 kV elektriliinide puhul arvestatud sellega, et elamud ei paikneks liinile lähemal kui 100 meetrit, mistõttu ei kujuta ülemäärane elektri- ja magnetväli ohtu inimese tervisele.

2014. aastal viidi läbi elektri- ja magnetväljade mõõditused kolmes alajaamas ning elektriliinide läheduses. Alajaamade puhul oli mõõtmiste eesmärk välja selgitada ja kaardistada piirkonnad nende territooriumil, kus viibimisel tuleb rakendada ajalisi piiranguid. Liinide läheduses jäi mõõdetud magnetväli normi piiridesse.

Avariireservelektrijaamad

Eleringi avariireservelektrijaamad Kiisal on B-kategooria suurõnnetuse ohuga objektid, mille maksimaalne ohuala suurõnnetuse korral on 100 meetrit. Oleme välja töötanud hädaolukorra lahendamise plaani, ohutuse tagamise süsteemi ning teinud riskianalüüsi. Need meetmed peavad tagama õnnetuse korral operatiivse reageerimise. Igapäevaselt avariireservelektrijaamades töötav personal on saanud vastava koolituse.

Õlialdussüsteemi rike Eleringi avariireservelektrijaamades

2014. aasta augustis leidis aset sündmus, mida Elering käsitleb tõsise vahejuhtumina suhetes ümbritseva keskkonnaga. 6. augustil rakendus teadmata põhjustel üks avariireservelektrijaama mahutite ala leegiandur, käivitades mahutite tulekustutussüsteemi. Kustutus-

süsteemi käivitumise tõttu sattus avariireservelektrijaamade juurde kuuluvast õlialdussüsteemist keskkonda vee ja kustutusaine segu ning koos sellega ka elektrijaamades kasutusel olevate keskkonnaohtlike ainete, sealhulgas naftasaaduste, jääke.

Reostuse avastamise järel käivitas Elering koheselt tegevused reostuse lokaliseerimiseks ning likvideerimiseks, kaasates mitmed ohtlike ainete käitlemisega tegelevad ettevõtted. Tegevuste kavandamisel ja läbiviimisel nõustas Eleringi keskkonnakorraldusettevõtte OÜ Hendrikson & Ko.

Aktiivne tegevus avariireservelektrijaamades ning reostusest mõjutatud Soo ojas lõppes augustis. Oja eri lõikudest võetud veeproovide kohaselt oli vee kvaliteet reostuse likvideerimise tegevuste tulemusena oluliselt paranenud ning naftasaaduste sisaldus avariireservelektrijaamade sademevee suubla juures jäi allapoole sademeveele seatud piiri. Perioodiliselt võetavate veeproovide kohaselt on vee kvaliteet nüüdseks taastunud lekkele eelnenud tasemele.

Keskkonnavalasid tegevused elektrisüsteemi arendamisel

Võimaliku negatiivse keskkonnamõju ennetamiseks meie objektidel sõlmisime 2014. aasta lõpus keskkonnakorraldamise nõustamisteenuse lepingu konsultatsiooniettevõttega Ramboll Eesti AS. Lepingus nimetatud tööde hulka kuuluvad muuhulgas keskkonnariskide hindamine Eleringi objektidel, keskkonnavalase seadusandluse jälgimine, keskkonnajärelevalve ja -seire teostamine ning tegevuskava koostamine riskide vähendamiseks. 2015. aasta alguses toimub mitmeid Eleringi objekte hõlmav keskkonnanaudit. Auditi tulemused võimaldavad hinnata Eleringi keskkonnamõju, tegevuse vastavust õigusaktidele ja normatiividele ning tuua välja ettepanekud võimaliku keskkonnamõju vähendamiseks või ennetamiseks. Samuti on kavas koostada tegevuskava Eleringi avariireservelektrijaamade kompleksile kui suurimat võimalikku keskkonnamõju kujutavale objektile, et fikseerida käitumisjuhised võimaliku keskkonnareostuse korral.

Organisatsioon ja inimesed

Eleringi jätkusuutliku majandusliku kasvu alustalaks on stabiilne, kõrgelt haritud ja rikka kogemustepagasiga töötajaskond.

Väärtustame kogemusi, kindlustame tulevikku

Eleringis töötas 2014. aasta lõpu seisuga 146 inimest. Läbi ettevõtte viie iseseisva tegutsemisaasta on Eleringi iseloomustanud madal tööjõu voolavus (2014. aastal oli see 4%), kõrge keskmine tööstaaž (2014. aasta lõpu seisuga 16 aastat) ja kõrgelt haritud spetsialistid. Valdav enamus meie töötajatest on kõrgharidusega ning 65% töötajatest on omandanud magistri- või doktorikraadi. Lisaks kogenud erialaspetsialistidele on viimase kolme aasta jooksul Eleringi meeskonnaga liitunud 20 noort inimest, kes on otsustanud alustada oma energeetikaalast karjääri just Eleringis.

Ettevõtte tegevusvaldkonna spetsiifikat silmas pidades on raske üle hinnata kogemuste väärtust Eleringis. Uue töötaja väljaõpe kestab keskmiselt 9-12 kuud, oma ala professionaaliks kasvatakse aastatega. Energeetikaalase hariduse edendamiseks ja noorte abistamiseks valdkonna tööjõuturule sisenemisel teeb Elering tihedalt koostööd ülikoolidega. Tallinna Tehnikaülikooli tudengitele läbiviidav igaaastane praktika koosneb kaheksanädalasest õppeprogrammist Eleringi erinevates osakondades ja välitöödel. Lisaks viisime 2014. aastal koostöös ülikooliga läbi neli keskkooli-õpilaste ekskursiooni Eleringi, mida tahame muuta heaks traditsiooniks. Mitmed ettevõtte töötajad on lisaks praktikantide juhendamisele tegevad külalislektoritena ka Eesti ülikoolides ning on avastanud, et

*Ühised sündmused
tugevdavad põlvkondadevahelist sidet*

teiste õpetamine on ühtlasi parim viis ise õppimiseks, oma teadmiste proovile panemiseks ning oma eriala ja igapäevatöö väärtuse mõtestamiseks.

Pakume võimalusi arenguks

Ehkki Eleringi töötajaid iseloomustab kahtlemata armastus oma eriala vastu, on Eleringi kui tööandja jaoks oluline panustada arenguvõimaluste loomisesse ning pakkuda eneseteostuseks sobivat keskkonda ja erialaseid väljakutseid. 2014. aastal osales 24 Eleringi töötajat erinevates rahvusvahelistes töögruppides ja erialafoorumitel, et aktiivselt kaasa rääkida Euroopa energiamajanduse arengu teemadel ning olla kursis maailma parimate praktikatega. Näitena võib siinkohal tuua osalemist Euroopa elektrisüsteemihaldurite katusorganisatsiooni ENTSO-E töögruppides, kus ENTSO-E Turukomitee Läänemere Regiooni allgrupi tööd juhtis Eleringi elektriturkunde osakonna juhataja. Lisaks sellele on Eleringis loodud töötajatele erinevaid võimalusi erialaste täiendkoolituste läbimiseks, tööelu ja ülikoolis õppimise ühendamiseks ning ettevõttesiseseks arenguks. 2014. aastal osales iga Eleringi

töötaja keskmiselt neljal erialasel koolituspäeval, 21% töötajatest õpib töötamisega samaaegselt kraadiõppes. Rohkem kui pooled Eleringi juhtidest on alustanud oma ametialast karjääri praktikandi või esmatasandi spetsialistina Eleringis või sellele eelnenud struktuuris.

Eleringi personalijuhtimise põhimõtted ja juhtimiskultuur näevad ette võtmepositsioonidele ettevõttesisestest järeltulijate määramist ja nende arengu toetamist, läbipaistvat ja oma töötajatele võimalusi pakkuvat värbamisprotsessi ning kõikide töötajate igakülgset kaasamist ettevõtte valdkondlike eesmärkide püstitamisse ja tööplaanide koostamisse.

Ühtne ettevõtte, paremad tulemused

Eleringi töötajad tegelevad aktiivselt spordiga ja panustavad loodushoidu. Seega on need märksõnad läbivaks teemaks ettevõtte ühisürituste korraldamisel. 2014. aastal aitasid meeskonnatunnet luua maikuu toimunud rattaretk Kõrvemaal ja koostöös Eestimaa Looduse Fondiga oktoobris korraldatud talgupäev Lääne-Virumaal Pärlijõe jõeäärse ala puhastamiseks.

Lisaks palgaturu arenguid jälgivale tasusüsteemile, pakume oma töötajatele sportimist soodustavat motivatsioonipaketti ning talviseid lisapuhkuse päevi. Illusaks traditsiooniks on saanud Eleringi iseseisvumist tähistav iga-aastane pidulik vastuvõtt jaanuaris, mille raames tunnustatakse parimaid töötajaid ning võetakse kokku möödunud aasta tähtsamad projektid ja sündmused.

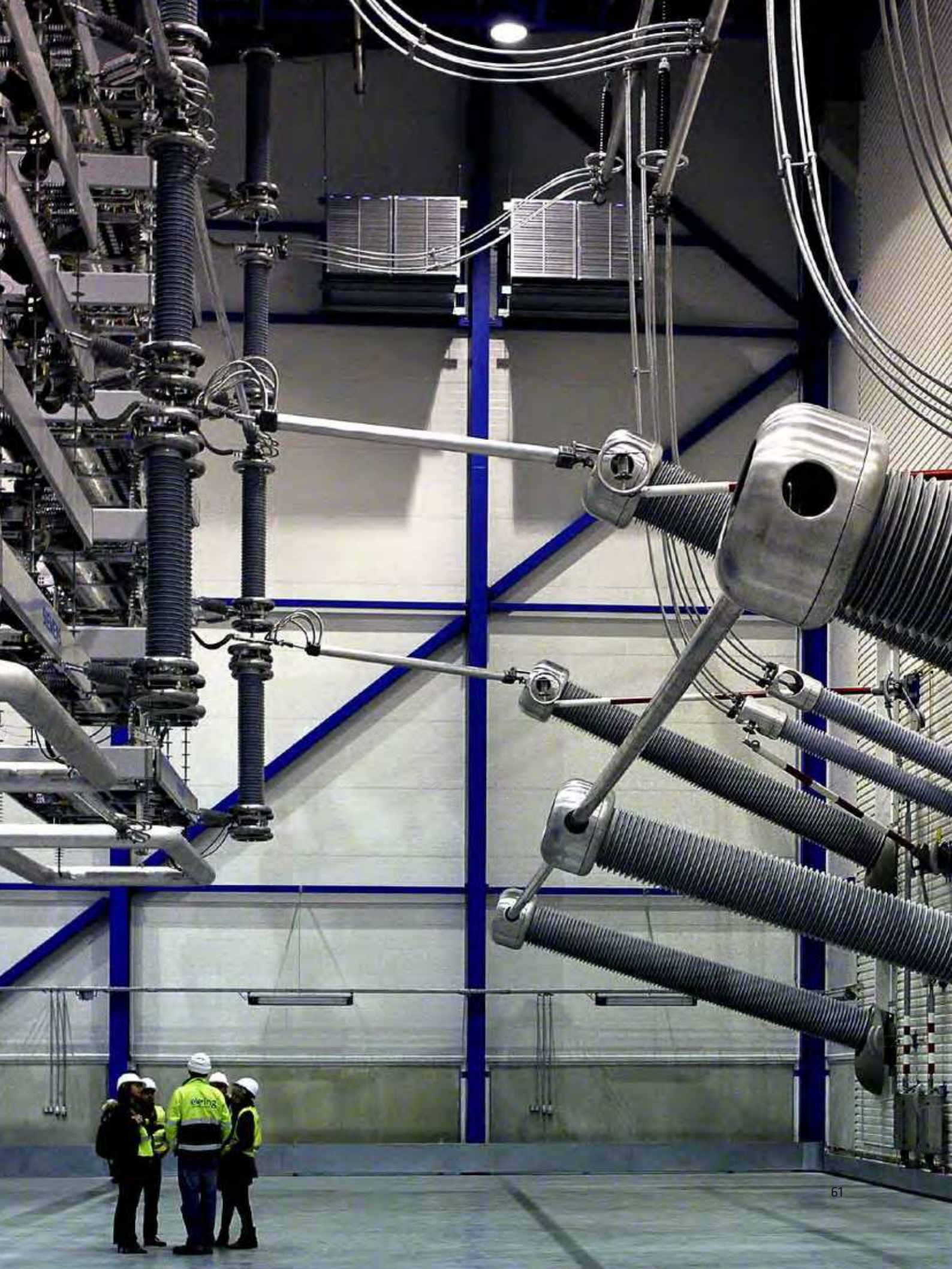
Eleringi väärtused: vastutustunne, võrdne kohtlemine ja pühendumus on igapäevaselt pildil meie töökultuuris, andes suuniseid käitumiseks otsustusprotsessides, sisekommunikatsioonis ja osakondade vahelises koostöös.

Vaadates 2015. aastasse, mil seisavad ees ettevalmistused elektri ja gaasi ühissüsteemihalduri loomiseks, on olulisemad märksõnad seotud ühtse organisatsioonikultuuri kujundamisega ning mõlemas ettevõttes peituva teadmuse ja parimate praktikate teadliku juhtimisega. Lisaks gaasi- ja elektrivaldkonna erialastele täienduskoolitustele näeme ette keskastmejuhtide juhtimiskompetentside arendamist, mentorlust võrgu arendamisega seotud projektide raames ning töötajate rotatsiooni parimate töövõtete ja -protsesside levitamiseks.

Raamatupidamise aastaruanne

Finantsseisundi aruanne	62
Koondkasumiaruanne	63
Rahavoogude aruanne	64
Omakapitali muutuste aruanne	65
Raamatupidamise aastaaruande lisad	66
Lisa 1 Elering AS ja selle äritegevus	66
Lisa 2 Ülevaade olulistest arvestuspõhimõtetest	66
Lisa 3 Arvestuspõhimõtete kasutamisel rakendatud olulised raamatupidamislikud hinnangud ja eeldused	77
Lisa 4 Uued arvestuspõhimõtted	78
Lisa 5 Finantsriskide juhtimine	78
Lisa 6 Raha ja raha ekvivalendid	84
Lisa 7 Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded	85
Lisa 8 Varud	86
Lisa 9 Materiaalne põhivara	86
Lisa 10 Immateriaalne põhivara	88
Lisa 11 Võlakohustused	89
Lisa 12 Võlad tarnijatele ja muud võlad	90
Lisa 13 Tulevaste perioodide tulud	91
Lisa 14 Omakapital	92
Lisa 15 Müügitulu	93
Lisa 16 Muud äritulud	94
Lisa 17 Kaubad, toore, materjal ja teenused	95
Lisa 18 Mitmesugused tegevuskulud	96
Lisa 19 Tööjõukulud	96
Lisa 20 Finantstulud ja -kulud	97
Lisa 21 Kasutusrent	97
Lisa 22 Saldod ja tehingud seotud osapooltega	99
Lisa 23 Tingimuslikud kohustused ja siduvad tulevikukohustused	100
Lisa 24 Bilansipäevajärgsed sündmused	101
Sõltumatu vandeaudiitori aruanne	102
Kasumi jaotamise ettepanek	104
Tegevjuhtkonna allkirjad 2014. aasta majandusaasta aruandele	105
Elering AS müügitulu vastavalt EMTAK 2008-le	106

Finantsseisundi aruanne

tuhandetes eurodes

Lisa 31.12.2014 31.12.2013

VARAD

Käibevara

Raha ja raha ekvivalendid	6	31 869	1 145
Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded	7	39 773	22 858
Varud	8	2 631	347
Käibevara kokku		74 272	24 350

Põhivara

Müügiootel finantsvarad	2	1 946	1 946
Materiaalne põhivara	9	710 457	640 925
Immateriaalne põhivara	10	3 374	3 713
Põhivara kokku		715 777	646 584

VARAD KOKKU

790 050 670 934

KOHUSTUSED

Lühiajalised kohustused

Laenukohustused	11	1 191	0
Võlad tarnijatele ja muud võlad	12	29 094	41 717
Lühiajalised kohustused kokku		30 285	41 717

Pikaajalised kohustused

Võlakohustused	11	346 666	312 390
Tulevaste perioodide tulud	13	98 280	42 740
Pikaajalised kohustused kokku		444 945	355 130

KOHUSTUSED KOKKU

475 230 396 847

OMAKAPITAL

Aktiikapital	14	149 890	149 890
Kohustuslik reservkapital	14	8 706	6 259
Jaotamata kasum	14	156 223	117 939
OMAKAPITAL KOKKU		314 820	274 087

KOHUSTUSED JA OMAKAPITAL KOKKU

790 050 670 934

Lisad lehekülgedel 66 kuni 101 on käesoleva raamatupidamise aastaaruande lahutamatu osa.

Koondkasumiaruanne

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>Lisa</i>	<i>2014</i>	<i>2013</i>
Müügitulu	15	129 229	133 836
Muud äritulud	16	1 609	595
Kaubad, toore, materjal ja teenused	17	-39 703	-48 885
Mitmesugused tegevuskulud	18	-4 006	-3 899
Tööjõukulud	19	-5 090	-4 670
Põhivara kulum	9, 10	-31 273	-23 662
Ärikasum		50 766	53 315
Finantstulud	20	4	103
Finantskulud	20	-10 037	-4 467
Kasum enne tulumaksustamist		40 732	48 951
Aruandeaasta kasum		40 732	48 951
Aruandeaasta koondkasum		40 732	48 951

Lisad lehekülgedel 66 kuni 101 on käesoleva raamatupidamise aastaaruande lahutamatu osa.

Rahavoogude aruanne

tuhandetes eurodes

Lisa 1.01.2014-31.12.2014 1.01.2013-31.12.2013

Rahavood äritegevusest

Kasum enne tulumaksu		40 732	48 951
Korrigeerimised:			
• Kasum materiaalse põhivara müügist	16	-18	-5
• Materiaalse põhivara kulum ja väärtuse langus, immateriaalse põhivara amortisatsioon	9, 10	31 273	23 662
• Laekunud dividendid pikaajalistelt finantsinvesteeringutelt	16	-35	0
• Kasutatud ja amortiseeritud toetused	16	-1 086	-327
• Saadud toetused	13	0	117
• Intressikulud	20	10 034	4 464
• Intressitulu	20	-4	-71
• Muud finantstulud	20	-0	-32
• Varude muutus	8	-2 284	-347
• Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	7	177	1 837
• Äritegevusega seotud kohustuste ja ettemaksete muutus	12	-7 680	9 036
Liitumis- ja muude teenustasude tulevaste perioodide tulu muutus	13	739	3 689
Rahavood äritegevusest		71 849	90 974
Makstud intressid	12, 20	-11 426	-10 555
Saadud intressid	20	4	76
Neto rahavood äritegevusest kokku		60 427	80 495

Rahavood investeerimistegevusest

Materiaalse ja immateriaalse põhivara soetused	9, 10, 12	-105 694	-188 323
Üle 3-kuulised deposiidid		0	11 000
Põhivara sihtfinantseerimiseks saadud välisabi	13	19 995	0
Laekunud materiaalse põhivara müügist		31	90
Laekunud dividendid pikaajalistelt finantsinvesteeringutelt	16	35	0
Laekunud ülekoormustulu (neto)	13	20 974	0
Neto rahavood investeerimistegevusest kokku		-64 658	-177 234

Rahavood finantseerimistegevusest

Saadud pikaajalised pangalaenud	11	34 955	84 895
Laekunud muud finantstulud	20	0	32
Neto rahavood finantseerimistegevusest kokku		34 955	84 927

Raha ja raha ekvivalentide netomuutus		30 724	-11 812
Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi alguses	6	1 145	12 957
Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi lõpus	6	31 869	1 145

Lisad lehekülgedel 66 kuni 101 on käesoleva raamatupidamise aastaaruande lahutamatu osa.

Omakapitali muutuste aruanne

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>Aktsiakapital</i>	<i>Kohustuslik reservkapital</i>	<i>Jaotamata kasum</i>	<i>Kokku</i>
Saldo seisuga 1.01.2013	149 890	4 515	70 731	225 136
Aruandeaasta koondkasum	0	0	48 951	48 951
Kohustusliku reservkapitali suurendamine	0	1 743	-1 743	0
Saldo seisuga 31.12.2013	149 890	6 259	117 939	274 087
Aruandeaasta koondkasum	0	0	40 732	40 732
Kohustusliku reservkapitali suurendamine	0	2 448	-2 448	0
Saldo seisuga 31.12.2014	149 890	8 706	156 223	314 820

Täpsem informatsioon aktsiakapitali ja muude omakapitali kirjete kohta on esitatud lisas 14.

Lisad lehekülgedel 66 kuni 101 on käesoleva raamatupidamise aastaaruande lahutamatu osa.

Raamatupidamise aastaruande lisad

Lisa 1

ELERING AS JA SELLE ÄRITEGEVUS

Elering AS, edaspidi "Ettevõtte", 31. detsembril 2014. a. lõppenud majandusaasta raamatupidamise aastaruanne on koostatud kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt.

Ettevõtte on registreeritud Eesti Vabariigis ja juriidiline aadress on Kadaka tee 42, 12915 Tallinn, Eesti. Ettevõtte põhitegevus on elektri ülekanne Eesti Vabariigis. Ettevõtte majandustegevust reguleerivad Eesti Vabariigi ja Euroopa Liidu seadused. Konkurentsiamet teostab järelevalvet Ettevõtte võrgutegevuse ning bilansiteenuse osutamise üle, sh kinnitab võrgutariifid ning vastavate lepingute tüüptingimused.

Ettevõtte ainuaktsionär on Eesti Vabariik.

Juhatus kinnitas käesoleva raamatupidamise aastaruande 16.03.2015. Vastavalt Eesti Vabariigi Äriseadustikule esitatakse majandusaasta aruanne heakskiitmiseks Ettevõtte nõukogule ja kinnitamiseks aktsionäride üldkoosolekule.

Lisa 2

ÜLEVAADE OLULISTEST ARVESTUSPÕHIMÕTETEST

Koostamise alused

Käesolev raamatupidamise aastaruanne on koostatud kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega ("IFRS") ja Rahvusvaheliste Finantsaruandlusstandardite Tõlgendamise Komitee ("IFRIC") tõlgendustega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt, lähedes soetusmaksumuse printsiibist. Käesoleva raamatupidamise aastaruande koostamisel kasutatud peamised arvestuspõhimõtted on esitatud alljärgnevalt. Neid arvestuspõhimõtteid on rakendatud järjepidevalt kõikidele aruandes esitatud perioodidele, välja arvatud juhul, kui on viidatud teisiti.

Konsolideeritud aruande koostamine

Tütarettevõtted

Tütarettevõtteks loetakse ettevõtet, mille üle emaettevõttel on kontroll. Tütarettevõtet loetakse emaettevõtte kontrolli all olevaks, kui emaettevõtte omab kas otseselt või kaudselt üle 50% tütarvõtte hääleõiguslikest aktsiatest või osadest või on muul moel võimeline kontrollima tütarvõtte tegevus- ja finantspoliitikat. Tütarettevõtteid konsolideeritakse alates selle omandamise kuupäevast (kontrolli omandamise hetkest) kuni müügikuupäevani (kontrolli kaotamise hetkeni).

Ettevõtte kasutab äriühenduste kajastamisel ostumeetodit. Tütarettevõtete ostmisel üleantud tasu koosneb üleantud varade, omandaja poolt võetud kohustuste ja ettevõtte poolt emitteeritud omakapitaliinstrumentide õiglastest väärtustest. Üleantud tasu sisaldab ka tingimusliku tasu kokkuleppes tuleneva vara või kohustuse õiglast väärtust. Omandamisega seotud kulutused kajastatakse kuluna. Omandatud eristatavad varad ja kohustused ning tingimuslikud kohustused võetakse ostukuupäeval arvele nende õiglastes väärtustes. Iga äriühenduse puhul teeb ettevõtte valiku, kas kajastada mittekontrolliva osalus omandatavas ettevõttes õiglasest väärtuses või mittekontrolliva osaluse proportsionaalses osas omandatavast eristatavast netovarast.

Kui üleantud tasu, omandatavas ettevõttes oleva mitte-kontrolliva osaluse ja omandajale eelnevalt omandatavas ettevõttes kuulunud omakapitaliosaluse õiglase väärtuse (omandamise kuupäeva seisuga) summa ületab ettevõtte osalust omandatud eristatavates varades ja ülevõetud kohustustes, kajastatakse vahe firmaväärtusena. Kui eelnimetatud summa on soodusostude puhul väiksem kui omandatud tütarvõtte netovarade õiglane väärtus, kajastatakse vahe koheselt kasumiaruandes.

Ettevõtte omandas tütarvõtte 13. jaanuaril 2015. Alates 2015. aastast hakkab ettevõtte koostama konsolideeritud aastaaruannet, milles tütarvõtte kõik finantsnäitajad on rida-realt konsolideeritud. Ema- ja tütarvõtte vaheliste tehingute tulemusena tekkinud nõuded, kohustused, tulud, kulud ning realiseerumata kasumid ja kahjumid elimineeritakse konsolideeritud aastaaruandest. Vajadusel muudetakse tütarvõtte raamatupidamispõhimõtted vastavaks emaettevõtte arvestuspõhimõtetele.

Segmendiaruandlus

Ressursside jaotamise ja tegevussegmentide tulemuste hindamise eest vastutab juhatus. 2013 ja 2014. aastal jälgis juhatus Ettevõtte tegevust ühe tegevussegmentina. Tütaretvõtte soetamisega 2015. aastal tekib juurde gaasivõrgu segment. Juhatus hakkab edasipidi jälgima ettevõtte tegevust segmentide lõikes. Juhatus poolt läbi vaadatud Ettevõtte sisemised aruanded koostatakse samade raamatupidamispõhimõtete alusel ning vormis, mida on kasutatud käesolevas raamatupidamise aastaaruandes.

Arvestus- ja esitusvaluuta

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eurodes, mis on ettevõtte arvestus- ja esitusvaluuta. Ettevõtte aastaaruanne on koostatud tuhandetes eurodes.

Välisvaluuta ümberarvestus

Välisvaluutas toimunud tehingud arvestatakse ümber arvestusvaluutasse tehingupäeval kehtivate Euroopa Keskpanga valuutakursside alusel. Valuutakursi kasumid ja kahjumid, mis on tekkinud nende tehingute kajastamisest ning monetarsete varade ja kohustuste valuutakursside ümberarvestamisest aastalõpu vahetuskursi alusel, kajastatakse aruandeperioodi kasumiaruandes.

Finantsvarad

Finantsvarade oste ja müüke kajastatakse tehingupäeval, s.t päeval, mil Ettevõtte võtab endale kohustuse teatud finantsvara ostuks või müügiks. Finantsvarade kajastamine lõpetatakse siis, kui õigus saada investeringutest tulenevaid rahavooge on lõppenud või üle antud ning Ettevõtte on üle andnud kõik olulised omandiga seotud riskid ja hüved.

Sõltuvalt finantsvarade omandamise eesmärgist ja samuti juhtkonna kavatsustest jaotatakse finantsvarad vastavalt IAS 39-le esmasel arvelevõtmisel järgmistesse kategooriatesse:

- õiglasel väärtusel muutustega läbi kasumiaruande kajastatavad finantsvarad;
- laenud ja nõuded;
- lunastustähtajani hoitavad investeringud;
- müügiotel finantsvarad.

31. detsembri 2014 seisuga puudusid Ettevõttel muud finantsvarade liigid, välja arvatud need, mis on liigitatud laenude ja nõuete kategooriasse ja müügiotel finantsvarade kategooriasse (31.12.2013 seisuga laenude ja nõuete kategooriasse ja müügiotel finantsvarade kategooriasse). Samuti ei olnud Ettevõttel bilansipäeva seisuga tuletisinstrumente.

Laenud ja nõuded

Laenud ja nõuded on fikseeritud või kindlaksmääratavate maksetega tuletisinstrumentideks mitteolevad finantsvarad, mis ei ole noteeritud aktiivsel turul, välja arvatud need, mida Ettevõtte kavatses lähitulevikus müüa. Finantsvarad, mida ei kajastata õiglasel väärtusel muutustega läbi kasumiaruande, võetakse algselt arvele õiglasel väärtusel, millele liidetakse tehingukulud. Laenud ja nõuded kajastatakse peale esmast arvelevõtmist korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades sisemise intressimäära meetodit.

Ettevõtte hindab iga aruandeperioodi lõpus, kas finantsvara väärtuse languse kohta esineb objektiivseid tõendeid. Finantsvara väärtus on langenud ja allahindlusest tulenev kahjum on tekkinud vaid juhul, kui on olemas objektiivsed tõendid väärtuse languse kohta ühe või mitme sündmuse tõttu pärast vara esmast arvelevõtmist ("kahjujuhtum") ja sellel kahjujuhtumil (või -juhtumitel) on mõju finantsvara või finantsvarade rühmast saadavatele tulevastele hinnangulistele rahavoogudele, mida on võimalik usaldusväärset hinnata. Kriteeriumid, mida Ettevõtte kasutab otsustamiseks, et vara väärtuse languse kohta on objektiivseid tõendeid, on: võlgniku olulised finantsraskused; tõenäosus, et võlgnik läheb pankrotti või teeb läbi saneerimise; oluline lepingu rikkumine, näiteks maksetähtajast mittekinnipidamine enam kui 90 päeva.

Kahjumi suurus on vahe nõude bilansilise väärtuse ja varast tulevikus hinnanguliselt laekuvate rahavoogude nüüdsväärtuse vahel, mis on diskonteeritud, kasutades vara esialgset sisemist intressimäära. Vara bilansilist maksumust vähendatakse allahindluse konto kaudu ja kahjum vara väärtuse langusest kajastatakse kasumiaruandes.

Lootusetud nõuded kantakse bilansist välja koos nõudele tehtud allahindlusega allahindluse kontol.

Laenude ja nõuete kategoorias on Ettevõttel kajastatud järgmised finantsvarad: "Raha ja raha ekvivalendid", ning "Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded".

Müügiootel finantsvarad

Müügiootel finantsvarad on tuletisinstrumentideks mitteolevad finantsvarad, mida Ettevõtte kavatses kohe või lähitulevikus müüa või mida ei ole klassifitseeritud mõnda eespool loetletud kategooriasse. Müügiootel finantsvarasid kajastatakse pikaajaliste finantsinvesteringutena, välja arvatud juhul, kui finantsvara aegub või Ettevõtte kavatses selle müüa 12 kuu jooksul aruandeperioodi lõpust. Müügiootel finantsvarad võetakse algselt arvele õiglasest väärtuses, millele liidetakse tehingukulud. Müügiootel finantsvarasid kajastatakse peale esmast arvelevõtmist õiglasest väärtuses, kasum/kahjum müügiootel finantsvarade õiglasest väärtuse muutusest kajastatakse koondkasumiaruandes. Õiglasest väärtuse määramise aluseks on üldjuhul finantsvara turuhind aktiivsel turul või kui see puudub, siis väärtus, mis on leitud, kasutades üldtunnustatud väärtuse hindamise tehnikaid. Müügiootel finantsvarad, mille õiglasest väärtust ei ole võimalik usaldusväärselt hinnata, kajastatakse soetusmaksumuses miinus võimalikud allahindlused väärtuse langusest. Investeeringuobjekti poolt makstavad dividendid kajastatakse tuluna siis, kui Ettevõttel on tekkinud seaduslik õigus dividendide saamiseks.

Müügiootel finantsvarana on kajastatud AS Nord Pool Spot aktsiad. Norras registreeritud Nord Pool Spot AS grupi tegevusalaks on peamiselt elektribörside korraldus Põhjamaades, Suurbritannias ning Baltikumis. Investeering tehti pikaajalise strateegilise eesmärgiga osalemaks Põhja-Balti regiooni elektriturule arengut puudutavate otsuste tegemisel.

Bilansipäeva seisuga ei ole Ettevõttel jooksvat finantsinformatsiooni AS Nord Pool Spot kohta; samuti ei kaubelda aktsiatega finantsturgudel. Samuti ei ole tõenäoline, et tulevikus tekiks aktiivne kauplemine nende aktsiatega või et firma hakkaks avaldama perioodilist informatsiooni tuleviku prognoosidest. Seetõttu ei ole nende aktsiate õiglasest väärtus usaldusväärselt mõõdetav ja need aktsiad on edaspidi kajastatud soetusmaksumuses.

Raha ja raha ekvivalendid

Raha ja selle ekvivalentidena kajastatakse kassas olevat sularaha, nõudmiseni hoiuseid pankades ja muid lühiajalisi, kuni 3-kuulisi ülikviidseid investeeringuid. Raha ja raha ekvivalente kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades sisemise intressimäära meetodit.

Ettemaksed

Ettemaksed kajastatakse soetusmaksumuses, millest on maha arvatud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Ettemakse liigitatakse pikaajaliseks, kui ettemaksega seotud kaupu või teenuseid saadakse pikema kui üheaastase perioodi jooksul või kui ettemakse on seotud varaga, mida liigitatakse pikaajaliseks esmasel arvelevõtmisel. Varade omandamisega seotud ettemaksed klassifitseeritakse ümber vara soetusmaksumuseks siis, kui Ettevõtte on saavutanud vara üle kontrolli ja on tõenäoline, et Ettevõtte saab vara kasutamisest tulevast majanduslikku kasu. Muud ettemaksed kajastatakse kasumiaruandes kuluna siis, kui ettemaksetega seotud kaubad või teenused on kätte saadud. Juhul, kui esineb märke selle kohta, et ettemaksega seotud varasid, kaupu või teenuseid ei saada kätte, hinnatakse ettemakse alla ja sellega seotud kahjum vara väärtuse langusest kajastatakse kasumiaruandes.

Varud

Varud võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, mis koosneb ostukulutustest ja muudest kulutustest, mis on vajalikud varude viimiseks nende olemasolevasse asukohta ja seisundisse.

Varude ostukulutused sisaldavad lisaks ostuhinnale varude ostuga kaasnevat tollimaksu, muid mittetagastatavaid makse ja varude soetamisega otseselt seotud transpordikulutusi, millest on maha arvatud hinnaalandid ja dotatsioonid. Varude kuluks kandmisel kasutatakse FIFO meetodit.

Varud hinnatakse bilansis lähtudes sellest, mis on madalam, kas soetusmaksumus või neto realiseerimisväärtus. Neto realiseerimisväärtus leitakse, arvates tavapärasel äritegevuses kasutatavast hinnangulisest müügihinnast maha hinnangulised kulutused, mis on vajalikud toote müügi valmidusse viimiseks ja müügi sooritamiseks.

Materiaalne põhivara

Materiaalse põhivarana käsitatakse materiaalselt vara, mida kasutatakse äritegevuses ning mille eeldatav kasulik tööiga on üle ühe aasta. Materiaalselt põhivara kajastatakse finantsseisundi aruandes jääkväärtuses, mis on saadud vara ajaloolise soetusmaksumuse vähendamisel akumuleeritud kulumi ja väärtuse languse võrra. Vara ajalooline soetusmaksumus sisaldab kulutusi, mis on otseselt seotud vara omandamisega. Ostetud põhivara soetusmaksumus sisaldab lisaks ostuhinnale ka kulutusi transpordile ja paigaldamisele ning muid soetuse ja kasutuselevõtuga otseselt seotud väljaminekuid. Soetusmaksumus sisaldab ka laenukasutuse kulutusi, mis on tekkinud vara soetamisega otseselt seotud või üldistelt võlakohustustelt, mis finantseerivad kriteeriumitele vastavate varade ehitust. Laenukasutuse kulutuste kapitaliseerimist alustatakse hetkest, kui on tekkinud laenukasutuse kulutusi ja varaga seotud kulutusi ning vara valmistamist on alustanud. Laenukasutuse kulutuste kapitaliseerimine lõpetatakse hetkest, mil vara on valmis või selle kasutamine on pikemaks ajaks peatatud.

Hilisemad kulutused lisatakse vara bilansilisele maksumusele või kajastatakse vajadusel eraldi seisva varana ainult juhul, kui need vastavad materiaalse põhivara kriteeriumitele. Asendatud komponendi jääkväärtus kantakse maha. Muid hooldus- ja remondikuludid kajastatakse kuluna kasumiaruandes nende tekkimise perioodil.

Kui materiaalne põhivara koosneb oluliselt erineva kasuliku tööeaga koostisosadest, võetakse osad arvele iseseisvate põhivaraobjektidena.

Maad ei amortiseerita. Muude materiaalse põhivara objektide kulumi arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit, kajastamaks soetusmaksumuse ja lõppväärtuse vahet kuluna varade hinnanguliste eluigade jooksul:

	<i>Kasulik eluiga aastates</i>
Ehitised	25-40
Rajatised – elektriliinid	30-60
Muud rajatised	10-30
Masinad ja seadmed – elektriülekandeseadmed	7-25
Muu materiaalne põhivara	3-20

Põhivara eeldatavat kasulikku eluiga inventeeritakse aastainventuuri käigus, hilisemate kulutuste arvelevõtmisel ja oluliste muutuste korral arenguplaanides. Kui vara hinnanguline kasulik eluiga erineb oluliselt eelnevalt kehtestatust, kajastatakse see raamatupidamisliku hinnangu muutusena, muutes vara järelejäänud kasulikku eluiga, mille tulemusena muutub järgmistel perioodidel varale arvestatav kulum.

Varaobjekti lõppväärtus on hinnanguline summa, mida Ettevõtte saaks praegu vara realiseerimisest, millest on maha arvatud vara realiseerimisega seotud müügikulud, juhul kui vara oleks nii vana ja sellises olukorras, nagu ta on eeldatavasti oma kasuliku eluea lõpus. Varade lõppväärtusi ja kasulikke eluigasid vaadatakse üle ja vajadusel korrigeeritakse igal bilansipäeval.

Juhtkond hindab igal aruandekuupäeval, kas eksisteerib märke materiaalse põhivara väärtuse võimalikust langusest. Selliste märkide esinemise korral hindab juhtkond kaetavat väärtust, mis on kas vara õiglane väärtus, millest on maha arvatud müügikulutused või selle kasutusväärtus, olenevalt kumb on kõrgem. Vara hinnatakse alla kaetava väärtuseni ja kahjum vara väärtuse langusest kajastatakse kasumiaruandes. Varasematel aastatel kajastatud kahjum vara väärtuse langusest tühistatakse juhul, kui on toimunud muutus hinnangutes, mida kasutati varaobjekti kasutusväärtuse või õiglase väärtuse (millest on maha arvatud müügikulutused) määramisel.

Müügist ja mahakandmisest saadavad kasumid ja kahjumid, mis leitakse müügist saadud tulu ja vara jääkväärtuse vahena, kajastatakse kasumiaruandes kirjel "Muud äritulud" või "Muud ärikulud".

Immateriaalne põhivara

Immateriaalset põhivara kajastatakse finantsseisundi aruandes ainult juhul, kui on täidetud järgmised tingimused:

- varaobjekt on ettevõtte poolt kontrollitav;
- on tõenäoline, et ettevõtte saab objekti kasutamisest tulevikus tulu;
- objekti soetusmaksumus on usaldusväärselt hinnatav.

Immateriaalne põhivara võetakse esmalt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast, otseselt soetamisega seotud kulutustest, mis on vajalikud vara otstarbekohasesse seisundisse viimiseks, ning laenukasutuse kulutustest, mis on seotud varadega, mille kasutusvalmidusse viimine vältab pikema perioodi jooksul. Pärast esmast arvelevõtmist kajastatakse immateriaalset põhivara soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused.

Omandatud tarkvara litsentse kapitaliseeritakse nende omandamiseks ja tööseisundisse viimiseks tehtud kulutuste põhjal.

Isiklik kasutusõigus

Immateriaalse põhivara kajastamiskriteeriumitele vastavate hoonestusõiguste ja servituutide eest tehtud maksed kajastatakse immateriaalse põhivarana. Maa kasutusõiguste kulutused amortiseeritakse lepinguperioodi jooksul, mis ei ületa 100 aastat.

Immateriaalseid põhivarasid ja isiklike kasutusõigusi amortiseeritakse lineaarsel meetodil nende kasulike eluigade jooksul:

	<i>Kasulik eluiga aastates</i>
Tarkvara litsentsid	3-5 aastat
Isiklikud kasutusõigused	50-100 aastat

Väärtuse languse korral hinnatakse immateriaalse põhivara jääkmaksumus alla kasutusväärtuseni või õiglase väärtuseni, millest on arvatud maha müügikulutused, olenevalt kumb on kõrgem.

Mittefinantsvarade väärtuse langus

Maa ja amortiseeritavate varade puhul hinnatakse väärtuse langust juhul, kui teatud sündmused või muutused olukorras viitavad sellele, et kaetav väärtus võib olla langenud alla jääkmaksumuse. Väärtuse langusest tekkinud kahjum kajastatakse summas, mille võrra vara jääkmaksumus ületab selle kaetava väärtuse. Vara kaetav väärtus on kas vara õiglase väärtus, millest on maha arvatud müügikulutused või selle kasutusväärtus, olenevalt kumb on kõrgem. Vara väärtuse languse hindamise eesmärgil grupeeritakse varad madalamal tasemel, mille puhul on võimalik eristada rahavoogusid (raha genereerivad üksused). Kord alla hinnatud mittefinantsvarade puhul tuleb igal järgmisel aruandekuupäeval hinnata, kas võib olla tõenäoline, et vara kaetav väärtus on vahepeal tõusnud.

Rendilepingud

Kasutusrent on rent, mille puhul kõik olulised vara omandiõigusega seotud riskid ja hüved jäävad rendileandjale. Saadud või tasutud kasutusrendimakseid kajastatakse kasumiaruandes lineaarselt rendiperioodi jooksul.

Finantskohustused

Finantskohustused liigitatakse järgmistesse kategooriatesse: (a) kauplemiseesmärgil hoitavaid, mis hõlmab ka tuletisinstrumente ja (b) muud finantskohustused. Ettevõttel on ainult "Muude finantskohustuste" kategoorias olevaid finantskohustusi.

Muud finantskohustused võetakse esmalt arvele nende õiglases väärtuses, millest on maha arvatud tehingukulutused, ning kajastatakse hiljem korrigeeritud soetusmaksumuses. Lühiajaliste finantskohustuste korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega, mistõttu lühiajalisi finantskohustusi kajastatakse finantsseisundi aruandes maksmisele kuuluvas summas. Pikaajalisi kohustusi kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses. Soetusmaksumuse ja lunastusmaksumuse vahe kajastatakse kasumiaruandes intressikuluna laenukohustuste lepinguperioodi jooksul, kasutades sisemise intressimäära meetodit. Tingimustele vastavate varade laenukasutuse kulutused kapitaliseeritakse varade soetusmaksumusse.

Laenulepingute sõlmimisel makstavaid teenustasusid kajastatakse laenukasutuse kuludena selles ulatuses, mille osas on tõenäoline, et Ettevõtte laenu välja võtab. Sellised teenustasud kajastatakse finantsseisundi aruandes tulevaste perioodide kuludena alates perioodist, kui laenu väljavõtmine aset leiab.

Finantskohustus liigitatakse lühiajaliseks, kui selle tasumise tähtaeg on kaheteist kuu jooksul alates bilansipäevast või kui Ettevõttel ei ole tingimusteta õigust kohustuse tasumist edasi lükata rohkem kui 12 kuud pärast bilansipäeva. Laenukohustusi, mille tagasimakse tähtaeg on 12 kuu jooksul bilansipäevast, kuid mis refinantseeritakse pikaajaliseks pärast bilansipäeva, kuid enne aastaaruande kinnitamist, kajastatakse lühiajalistena. Samuti kajastatakse lühiajalistena laenukohustusi, mida laenuandjal on õigus tagasi kutsuda laenulepingus sätestatud tingimuste rikkumise tõttu ning see õigus on selgunud bilansipäevaks.

Eraldised ja tingimuslikud kohustused

Eraldised kohustuste või kulude katteks on mittefinantskohustused, mille realiseerumise aeg või summa ei ole kindlad. Neid kajastatakse tekkepõhiselt siis, kui Ettevõttel on minevikus aset leidnud sündmusest tulenev (juriidiline või faktiline) kohustus ja on tõenäoline, et selle kohustuse täitmine nõuab majanduslikke hüvesid sisaldavatest ressursidest loobumist, ja kohustuse summa on usaldusväärset hinnatav.

Muud võimalikud või eksisteerivad kohustused, mis tulenevad minevikus aset leidnud sündmusest ja mille realiseerumine ei ole tõenäoline või mille suurust ei ole võimalik piisava usaldusväärtusega mõõta, on avalikustatud raamatupidamise aastaaruande lisades tingimuslike kohustustena.

Kasvuhoonegaaside saastekvoodi eraldis

Kasvuhoonegaaside saastekvoodi eraldis tuleneb Ettevõtte kohustusest anda üle oma avariireservi elektriijaama poolt aruandeperioodil õhkupaisatud kasvuhoonegaaside heitmekogusele vastav hulk saastekvoote. Vastavalt seadusele tuleb need saastekvoodid üle anda pärast iga kalendriaasta lõppu järgmise aasta aprillis. Saastekvoodi eraldise arvutamisel võetakse aluseks aruandeperioodil õhku paisatud heitmekogused ja bilansipäeval kehtinud kasvuhoo-
negaaside saastekvootide hind NASDAQ OMX börsil (vt. lisa 12).

Arendusväljaminekud

Arendusväljaminekud on kulutused, mida tehakse uurimistulemuste rakendamisel uute konkreetsete toodete või protsesside väljatöötamiseks. Arendusväljaminekuid kapitaliseeritakse juhul, kui on täidetud kõik IAS 38-s esitatud kajastamiskriteeriumid. Kapitaliseeritud arendusväljaminekuid amortiseeritakse toodete eeldatava kasutamisperioodi jooksul. Uuringutega seotud kulutusi, mida tehakse uue teadusliku või tehnilise informatsiooni kogumiseks ei kapitaliseerita.

Aktsiakapital

Ettevõttel puuduvad eelisaktsiad. Lisakulutused, mis on otseselt omistatavad uute aktsiate emiteerimiseks, kajastatakse omakapitali vähendamisenä. Kui saadud tasu õiglane väärtus on suurem kui nominaalväärtus, kajastatakse see vahe ülekursina omakapitalis.

Dividendid

Dividende kajastatakse kohustusena ja nad arvatakse maha omakapitalist perioodil, mil need kuulutatakse välja ja kiidetakse heaks. Dividendid, mis kuulutatakse välja pärast bilansipäeva ja enne raamatupidamise aastaaruande avaldamist, avalikustatakse aastaaruande lisades.

Kohustuslik reservkapital

Vastavalt äriseadustikule on moodustatud kohustuslik reservkapital. Reservkapital moodustatakse iga-aastastest puhaskasumi eraldistest. Igal majandusaastal tuleb reservkapitali kanda vähemalt 1/20 puhaskasumist, kuni reservkapital moodustab 1/10 aktsiakapitalist. Reservkapitali võib kasutada kahjumi katmiseks, samuti aktsiakapitali suurendamiseks. Reservkapitalist ei või teha väljamakseid aktsionäridele.

Tulude arvestus

Tulu kajastatakse saadud või saadaoleva tasu õiglases väärtuses, millest on maha arvatud käibemaks ja allahindlused.

Tulu kaupade müügist kajastatakse hetkel, mil kõik kaupade omandiga seotud riskid ja hüved on läinud üle, tavaliselt kaupade väljasaatmise hetkel.

Tulu teenuse müügist kajastatakse tekkepõhiselt vastavate teenuste osutamisel.

Ülekandeteenus

Ettevõtte mõeldab ülekantud elektri koguseid kaugloetavate arvestitega klientide liitumispunktides. Nendes punktides ülekantud elektri mahtude ning reguleeritud ülekandetariffide alusel arvutatakse ülekandeteenus tasud.

Bilansiteenus

Ettevõtte koostab igatunniselt Eesti elektrisüsteemi energiabilansi, mis koosneb Ettevõtte enda ning Ettevõttega bilansilepingu sõlminud bilansihaldurite energiabilanssidest kilovatt-tundides (kWh). Energiabilansid koostakse Ettevõtte enda ning jaotusvõrguettevõtjatelt saadud mõõteandmete võrdlemisel bilansihaldurite bilansiplaanidega. Kauplemissperioodidel, mil bilansihaldurite bilansipiirkonnas tegelik elektri tarbimine mõõteandmete alusel ületab nende bilansiplaanides esitatud elektri koguseid, müüb Ettevõtte bilansihalduritele puudujääva energia. Kauplemissperioodidel, mil olukord on vastupidine, ostab Ettevõtte bilansihalduritel ülejääva energia. Bilansenergia ostu- ja müüghinnad arvutab Ettevõtte igaks kauplemissperioodiks kulupõhiselt.

Ülekoormustulu

Olukordades, kus riikidevaheliseks elektri ülekandeks on turuosalistelt soove rohkem, kui on tehniliselt võimalik elektrit üle kanda, müüakse piiriülese elektri ülekandeõigusi vastavatel oksjonitel. Kõigi oksjonitulude jagamisel on kasutusel printsip, mille kohaselt 50% neto oksjonituludest kuulub kummagi riigi põhivõrguettevõtjale. Oksjonite liigid on:

1. Tunnioksjonid, mille tulu tekkib elektribörsi Nord Pool Spot naaberhinnapiirkondade börsihindade vahel igal tunnil. Elektribörs kogub oma kauplemissmekhanismi kaudu nimetatud hinnavahe ja kannab selle üle vastavatele põhivõrguettevõtjatele.
2. Füüsilise ülekandevõimsuse oksjonid ehk PTR (Physical Transmission Right) oksjonid. PTR oksjonil teatava ülekandemahu ulatuses ülekandevõimsust ostnud turuosaline saab sellega seoses samas mahus õiguse tunnioksjoni tulule. Ettevõtte maksab turuosalisele edasi elektribörsilt saadud tunnioksjoni tulu proportsionaalselt turuosalise poolt omandatud PTR ülekandemahuga.

Tunni- ja PTR oksjonitelt laekunud ning turuosalistele edasimakstud tulude netosumma kajastamisel võetakse arvesse EL määruse 714/2009 artikkel 16 nõudeid, mille kohaselt tuleb ülekoormustulu kasutada uute riikidevaheliste ühendusvõimsuste ehitamiseks. Kui sellel eesmärgil ei ole võimalik saadud tulu kasutada, võetakse tulu arvesse võrguteenuse tariifi vähendamisel.

Kui saadud tulu kasutatakse uute ühendusvõimsuste ehitamiseks, kajastatakse seda analoogselt sihtfinantseerimisega, algselt bilansis edasilükkunud tuluna, mis hiljem amortiseeritakse tulusse soetatud vara kasuliku eluea jooksul. Kui saadud tulu kasutatakse tariifi vähendamiseks, kajastatakse tulu ülekoormuse tekkimise perioodis, ehk perioodis, mil ettevõttel tekkis nõudeõigus tunni- ja PTR oksjonitel tekkiva netotulu osas.

Liitumistasude kajastamine

Elektrivõrguga liitumisel peavad kliendid tasuma liitumistasu, mille määramise aluseks on võrguga liitumiseks ehitatavale infrastruktuurile tehtavad tegelikud kulutused. Tulu liitumistasudest kajastatakse tulevaste perioodide tuluna ja kajastatakse ühtlaselt tuluna kliendisuhete hinnangulise kestvuse jooksul. Liitumistasusid amortiseeritakse 25 aastase perioodi jooksul. Tulevaste perioodide tulud liitumistasudest kajastatakse finantsseisundiaruandes pikaajalise kohustusena.

Intressitulu

Intressitulu kajastatakse siis, kui tulu laekumine on tõenäoline ja tulu suurus on võimalik usaldusväärselt hinnata. Intressitulu kajastatakse tekkepõhiselt, kasutades sisemise intressimäära meetodit.

Sihtfinantseerimine

Sihtfinantseerimine võetakse arvele selle õiglasel väärtusel, kui eksisteerib piisav kindlus, et Ettevõtte vastab sihtfinantseerimisega seotud tingimustele ning sihtfinantseerimine leiab aset. Kulude kompenseerimiseks ette nähtud sihtfinantseerimise tulu kajastatakse vastavate kulude kajastamise perioodil.

Varade sihtfinantseerimist kajastatakse brutomeetodil, mille kohaselt võetakse saadud sihtfinantseerimise summa finantsseisundi aruandes arvele kohustusena kui edasilükkunud tulu sihtfinantseerimisest. Soetatud vara amortiseeritakse kulusse ja sihtfinantseerimise kohustus tulusse soetatud vara kasuliku eluea jooksul.

Põhivõrguettevõtjatevaheline piiriüleste transiidivoogude hüvitamise mehhanism

Põhivõrguettevõtjate omavahelise hüvitamise mehhanism (ITC) on EL määruse nr 838/2010 kohaselt ette nähtud piiriüleste energivoogude kompenseerimise mehhanism, milles osalevad üle 30 Euroopa riigi põhivõrguettevõtjad. Mehhanism töötab põhimõttel, et riigi põhivõrguettevõtja hüvitab ITC fondi kaudu teistele põhivõrguettevõtjatele piiriülestest energivoogudest põhjustatud lisakulud juhul, kui vastav riik on aruandeperioodil eksportinud või importinud elektrit ning saab fondist hüvitist, kui riiki on läbinud teiste riikide turuosaliste põhjustatud transiidivood. Vastavat arvestust peetakse selleks volitatud administraatorite poolt Šveitsis, kes esitavad andmed mehhanismi liikmetele igakuiselt maksmisele kuuluvate netosummadena. Nimetatud netosummad kajastab Ettevõtte koondkasumiaruandes vastavalt sellele kas tegu on netotuluga või netokuluga ridadel "Müügitulu" või "Kaubad, toore, materjal ja teenused".

Toetused elektritootjatele

Vastavalt seadusele peab Ettevõtte osalema seaduses sätestatud tingimustele vastavate elektritootjate (eelkõige taastuvaid energiaallikaid kasutavate elektrijaamade) toetamise skeemis. Ettevõtte kogub toetusi tarbijatelt ning jaotusvõrguettevõtjatelt ja maksab need tingimustele vastavatele elektritootjatele välja.

Vastavalt regulatsioonile koostab Ettevõtte hinnangu toetuste suuruse kohta järgmise kalendriaasta jooksul, lähtudes hinnangutest, millised on nende tootjate poolt toodetava elektri hulk ning milline on lõpptarbijatele osutatavate võrguteenuste maht Eestis. Ettevõtte kasutab seda hinnangut, et määrata järgmise kalendriaasta toetusesumma tarbitava võrguteenuse ühe kWh (kilovatt-tunni) kohta, võttes arvesse ka erinevused prognoositud ja tegelike makstud toetuste summade vahel eelmisel perioodil (novembrist oktoobrini), ülelaekunud summalt teenitud intressi või alalaekunud summalt tasutud intressi ning toetuste haldamiseks tehtavaid põhjendatud kulutusi.

Erinevatel põhjustel erineb klientidelt saadud taastuenergia tasu alati väljamakstud toetuste summast. Väljamakstavast summast rohkem või vähem kogutud tasude summad kajastatakse bilansis kas real "Võlad tarnijatele ja muud võlad" (ülejäägi korral) või real "Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded" (puudujäägi korral). Need saldod võetakse arvesse järgmise perioodi tasumäära arvestamisel, nagu eelpool kirjeldatud. Toetuste kogumine ja maksmine ei mõjuta oluliselt Ettevõtte koondkasumit. Vaata ka lisa 12.

Hüvitised töötajatele

Töötajate lühiajalised hüvitised hõlmavad palka ja sotsiaalmakse, töölepingu ajutise peatumisega seotud hüvitisi (puhkusetasud või muud seesugused tasud). Need hüvitised kajastatakse kasumiaruandes sellel aastal, mil Ettevõtte töötajad osutasid nendega seotud teenuseid. Bilansipäevaks tasumata summad kajastatakse kohustusena.

Kui aruandeperioodi jooksul on töötaja osutanud teenuseid, mille vastutasuks on põhjust eeldada hüvitise maksmist, moodustab Ettevõtte prognoositava hüvitiste summa ulatuses kohustuse (viitvõla), millest arvatakse maha kõik juba tasutud summad.

Maksustamine

Eestis kehtiva tulumaksuseaduse kohaselt ei maksustata Eestis Ettevõtte aruandeaasta kasumit. Tulumaksu makstakse dividendidelt, erisoodustustelt, kingitustelt, annetustelt, vastuvõtukuludelt, ettevõtlusega mitteseotud väljamaksetelt ning siirdehinna korrigeerimistelt.

Dividendidena jaotatud kasumi maksumääraks on 21/79 (alates 2015. aastast 20/80). Dividendide väljamaksmisega kaasnevat Ettevõtte tulumaksu kajastatakse kohustusena ja kasumiaruandes tulumaksukuluna samal perioodil kui dividendid välja kuulutatakse, sõltumata sellest, millise perioodi eest need on välja kuulutatud või millal need tegelikult välja makstakse. Tulumaksu tasumise kohustus tekib dividendide väljamaksele järgneva kuu 10. kuupäeval.

Maksustamissüsteemi omapärast lähtuvalt ei teki Eestis registreeritud Ettevõtetel erinevusi vara maksuarvestuslike ja bilansiliste jääkväärtuste vahel ning sellest tulenevalt ka edasilükkunud tulumaksunõudeid ega -kohustusi. Bilansis ei kajastata tingimuslikku tulumaksukohustust, mis tekiks jaotamata kasumist dividendide väljamaksmisel. Maksimaalne tulumaksukohustus, mis kaasneks jaotamata kasumi dividendidena väljamaksmisel, on esitatud aastaaruande lisades.

Maksumäärad

Aastal 2014 kehtisid järgmised maksumäärad:

<i>Maks</i>	<i>Maksumäär</i>
Sotsiaalmaks	33% töötajatele tehtud väljamaksetelt ja erisoodustustelt
Töötuskindlustusmaks	1,0% töötajatele tehtud väljamaksetelt
Erisoodustuste tulumaks	21/79 töötajatele tehtud erisoodustustelt
Maamaks	1-2,5% maa maksustatavalt väärtuselt aastas
Aktsiisimaks elektrilt	4,47 eurot/MWh elektrienergia kohta
Ettevõtja tulumaks ettevõtlusega mitteseotud kuludelt	21/79 ettevõtlusega mitteseotud kuludelt

Lisa 3

ARVESTUSPÕHIMÕTETE KASUTAMISEL RAKENDATUD OLULISED RAAMATUPIDAMISLIKUD HINNANGUD JA EELDUSED

Ettevõtte kasutab hinnanguid ja eeldusi, mis mõjutavad raamatupidamise aastaaruandes kajastatud summasid ning varade ja kohustuste bilansilist maksumust järgmisel majandusaastal. Hinnanguid ja eeldusi vaadatakse pidevalt üle ja need põhinevad juhtkonna kogemusel ja muudel teguritel, kaasa arvatud eeldatavatel tulevastel sündmustel, mida peetakse mõistlikuks antud olukorras. Lisaks hinnangutele kasutab juhtkond eeldusi ka arvestuspõhimõtete rakendamise protsessis. Eeldused, millel on kõige olulisem mõju raamatupidamise aastaaruandes kajastatud summadele, ja hinnangud, mis võivad põhjustada olulisi korrigeerimisi varade ja kohustuste bilansilises maksumuses järgmisel majandusaastal, hõlmavad:

Materiaalse põhivara kasulikud eluead

Materiaalsete põhivara (lisa 9) objektide hinnangulised kasulikud eluead põhinevad juhtkonna hinnangutel vara kasutamise perioodi kohta. Majanduslike eluigade hinnang põhineb ajaloolisel kogemusel ning võtab arvesse kasutatavust äritegevuses ja varade füüsilist seisundit. Eelnev kogemus on näidanud, et kasulikud eluead on mõnikord olnud pikemad kui esialgselt hinnatud. Aruandeaastal oli kulum 30 178 tuhat eurot (2013: 22 107 tuhat eurot). Kui amortisatsioonimäärasid suurendatakse/vähendatakse 10% võrra, suureneks/väheneb amortisatsioonikulu aastas 3 018 tuhande euro (2013: 2 211 tuhat eurot) võrra.

Ülekoormustulu kajastamine

Vastavalt lisa 2 kirjeldatud arvestuspõhimõttele sõltub ülekoormustulu kajastamine sellest, kummal EL määruses 714/2009 artiklis 16 toodud eesmärgil saadud tulu tõenäoliselt kasutatakse - kas uute ülekandevõimsuste ehitamiseks või võrgutariifide jooksvaks vähendamiseks. Kuni 30. juunini 2014. a. on ülekoormustulusid kasutatud tariifide vähendamiseks ning on kajastatud tuluna nende saamise perioodis (2013. aastal summas 14 208 tuhat eurot, 2014. aastal summas 15 792 tuhat eurot). Alates 1. juulist 2014 oli juhtkonna hinnangul tekkinud piisav alus pidada uue Eesti ja Läti vahelise ülekandevõimsuse ehitamist põhjendatuks ja tõenäoliseks. Vastavalt määrusele informeeriti sellest ka regulaatorit (Konkurentsiamet). Alates 1. juulist 2014 tekkinud ülekoormustulu summas 20 892 tuhat eurot on seega kajastatud tulevaste perioodide tuluna (lisa 13).

Lisa 4

UUED ARVESTUSPÕHIMÕTTED

Uute või muudetud standardite ja tõlgenduste rakendamine

Uued või muudetud standardid ja tõlgendused, mis on muutunud Ettevõttele kohustuslikuks alates 1. jaanuarist 2014, ei mõjutanud finantsaruandeid ja ei oma tähtsust Ettevõtte äritegevuse seisukohalt.

Uued standardid, tõlgendused ja nende muudatused

Uutel või muudetud standarditel või tõlgendustel, mis veel ei kehti, ei ole eeldatavasti olulist mõju Ettevõttele.

Lisa 5

FINANTSRISKIDE JUHTIMINE

Ettevõttes teostatakse riskijuhtimise funktsiooni vastavalt rahvusvaheliselt tunnustatud Enterprise Risk Management Model'i metoodikale, mis on välja töötatud Treadway komisjoni toetavate organisatsioonide komitee (COSO) poolt. Ettevõtte riske hinnatakse neljas kategoorias: strateegia-, tegevus-, finants-, ja väliste riskide suhtes. Finantsriskid hõlmavad tururiski (sh elektri hinna risk, valuutarisk, intressimäära risk), krediidiriski ja likviidsusriski. Finantsriskide juhtimise funktsiooni peamised eesmärgid on kehtestada riskidele avatud positsioonide piirmäärad ja seejärel tagada, et avatus riskidele jääb nende piirmäärade raamesse. Riskijuhtimist jälgitakse juhatuse tasemel ning tulemustest kantakse ette auditikomiteele. Ettevõtte finantsriske juhitakse Ettevõtte finantsosakonnas.

Alljärgnevas tabelis on toodud Ettevõtte finantsvarade ja finantskohustuste klassid vastavalt IAS 39 mõõtmiskategooriatele:

Finantsvarad

tuhandetes eurodes

31.12.2014 31.12.2013

Laenud ja nõuded

Raha ja raha ekvivalendid (lisa 6)	31 869	1 145
Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded (lisa 7)	39 577	22 698
Laenud ja nõuded kokku	71 446	23 843
Müügiootel finantsvarad	1 946	1 946
Finantsvarad kokku	73 392	25 789

Finantskohustused

tuhandetes eurodes

31.12.2014 31.12.2013

Muud finantskohustused

Võlad tarnijatele ja muud võlad (lisa 12)	26 591	40 592
Võlakohustused (lisa 11)	347 857	312 390
Finantskohustused kokku	374 448	352 982

Krediidirisk

Ettevõtte on avatud krediidiriskile, mis seisneb selles, et finantsinstrumendi üks pool võib põhjustada finantskahju teisele poolele oma kohustuse täitmatajätmise tõttu. Avatus krediidiriskile tuleneb Ettevõtte müügitegevusest krediiditingimustel ja vastaspooltega tehtavatest muudest tehingutest, mille tulemusena Ettevõtte kajastab finantsvarasid. Ettevõtte riskijuhtimise põhimõtete kohaselt on Ettevõtte lühiajaliselt vabu rahalisi vahendeid lubatud paigutada järgmistesse finantsinstrumentidesse: kriteeriumitele vastavate krediidiasutuste üleöödeposiidid ja tähtajalised deposiidid. Lühiajaliselt vabade rahaliste vahendite paigutamisel juhindutakse järgmistest printsiipidest: likviidsuse tagamine, kapitali säilitamine, tulu teenimine.

Krediidiriskile avatud finantsvarad olid bilansipäevadel järgmised:

tuhandetes eurodes

31.12.2014 31.12.2013

Raha ja raha ekvivalendid (lisa 6)	31 869	1 145
Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded (lisa 7)	39 577	22 698
Finantsseisundi aruandes kajastatud varade avatus krediidiriskile kokku	71 446	23 843

Ettevõtte struktureerib enda poolt võetavat krediidiriski taset, kehtestades tehingupartneritele või tehingupartnerite rühmadele aktsepteeritavad riski piirangud või abinõud krediidiriski maandamiseks. Ettevõtte on kehtestanud kriteeriumid krediidiasutustele finantsvarade hoidmiseks. Nimetatud kriteeriumid sätestavad maksimaalsed lubatavad limiidid sõltuvana krediidiasutuse krediidireitingust ning omakapitalist. Krediidiriski taseme piirangud kinnitatakse regulaarselt juhtkonna poolt. Selliseid riske jälgitakse jooksvalt ning aruanne esitatakse juhatusel kaks korda aastas.

Ettevõtte raamatupidamisosa koostab laekumata nõuete aruande igapäevaselt ning esitab selle Ettevõtte finantsjuhile. On kehtestatud tingimused, mille korral antakse võla sissenõudmine üle inkassofirmale. Informatsioon krediidiriski kohta on avalikustatud lisa 7.

Krediidiriski kontsentratsioon

Ettevõtte on avatud krediidiriski kontsentratsioonile. Juhtkond jälgib ja avalikustab krediidiriski kontsentratsiooni aruannete põhjal, kus on loetletud riskid seoses vastaspoolega, mille puhul nõuete saldode kogusumma ületab 5% Ettevõtte omakapitalist. Seisuga 31.12.2014 oli Ettevõttel üks vastaspool, (31.12.2013: üks vastaspool), mille puhul nõuete saldode kogusumma oli 16 802 tuhat eurot (31.12.2013: 17 473 tuhat eurot) ehk 68% ostjate laekumata arvetest (31.12.2013: 77%). Nii 2014 kui ka 2013 oli kõige suurema nõuete summaga vastaspooleks 100% riigile kuuluva grupi tütarfirma, mis on loomuliku monopolina tegutsev elektri jaotusvõrguettevõtja. Seega ei pea juhatus krediidiriski kontsentratsioonist tulenevaid riske kuigi olulisteks.

Tururisk

Ettevõtte on avatud tururiskile. Tururisk tuleneb peamiselt elektri hinna muutusest, avatud positsioonidest välisvaluutades ning intressikandvates varades ja kohustustes. Juhtkond kehtestab aktsepteeritavate avatud positsioonide piirmäärad, mida jälgitakse igapäevaselt. Selle meetodi kasutamine ei välista aga täielikult kahjumeid, vaid ainult piirab nende maksimumalset ulatust.

Sensitiivsus allpool loetletud tururiskide suhtes põhineb ühe teguri muutusel, eeldades, et kõik ülejäänud tegurid jäävad konstantseks. Praktikas on see ebatõenäoline ja muutused mõnedes tegurites võivad olla omavahel seotud, näiteks intressimäära muutused ja valuutakursside muutused.

Elektri hinnarisk

Ettevõtte ostab elektrit võrgukadude kompenseerimiseks peamiselt elektribörsilt. Võrgutaskude arvutamisel kasutatakse eelmise perioodi keskmist elektri börsihinda. Olukorras, kus börsihind erineb tariifide arvutamisel kasutatust, ei kompenseerita vahet järgmisel tariifiperioodil. Tulemuseks on olukord, kus elektri börsihinna muutudes võib Ettevõtte saada kas kasu või kahju kaelektri ostul lühiajalises perspektiivis. Ettevõtte hinnangul ei ole risk võimaliku kahju tekitamiseks suur ja seetõttu ei ole selle riski maandamiseks kasutatud finantsinstrumente.

Valutarisk

Valutarisk on risk, et finantsinstrumentide õiglase väärtus või rahavood kõiguvad tulevikus vahetuskursi muutuste tõttu. Kuna enamike Ettevõtte tehingute ja saldode alusvaluutaks on euro, ei ole Ettevõtte avatud olulisele valutariskile. Ettevõttes on seatud eraldi piirmäärad avatud valuutapositsioonidele sõltuvalt valuutast ning kestvusest. Tehingud muudes valuutades on ebaolulise suurusega: seisuga 31.12.2014 kui ka 31.12.2013 ei olnud Ettevõttel finantsinstrumente muudes valuutades.

Intressimäära risk

Ujuva intressimääraga finantsinstrumendid tekitavad Ettevõttele rahavoogude intressimäära riski, st riski, et turuintressimäärade suurenedes kasvavad Ettevõtte intressikulud. Samas, lühiajaliste deposiitide puhul mõjutab turuintressimäärade muutus Ettevõtte intressitulu vabade vahendite investeerimisel uutesse deposiitidesse. Ettevõtte on seadnud minimaalseks fikseeritud intressiga võlakohustuste piirmääraks 60% kõigist võlakohustustest. Ettevõtte on teataval määral kaitstud intressimäärade muutuse vastu tänu sellele, et vastavalt regulatsioonile arvestatakse tariifide arvutamisel viimase viie aasta turu keskmist intressimäära. Fikseeritud intressimääraga finantsinstrumendid tekitavad õiglase väärtuse intressimäära riski. Kuna ettevõtte ei kajasta intressikandvaid finantsinstrumente õiglases väärtuses, ei mõjuta turuintressimäärade muutus olemasolevate varade ega kohustuste bilansilist väärtust ega nendest tulenevat intressitulu ega -kulu.

Seisuga 31. detsember 2014 moodustasid 64% (31.12.2013: 71%) Ettevõtte võlakohustustest korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud fikseeritud intressimääraga pikaajalised võlakirjad ja 36% (31.12.2013: 29%) korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud ujuva intressimääraga pikaajalised pangalaenud. Pikaajalised võlakirjad emiteeriti 12.07.2011 seitsmeaastase tähtajaga nominaalväärtuses 225 miljonit eurot. Võlakirjade kupong on fikseeritud 4,625% p.a ning intressimaksud toimuvad üks kord aastas. Pangalaenude ujuv intress põhineb 6 kuu Euriboril ning see fikseeritakse kaks korda aastas.

Ettevõtte intressikandvateks finantsvaradeks on üleöödeposiidid ja tähtajalised deposiidid. Üleöödeposiitidel fikseeritakse intress iga päev, tähtajalistel deposiitidel fikseeritakse intress kogu deposiidi perioodiks.

Järgnevas tabelis on esitatud kokkuvõtlikult Ettevõtte avatus intressimäära riskidele 2014. ja 2013. aastal. Tabelis on esitatud finantsvarade ja -kohustuste kogusummad bilansilises maksumuses, esitatuna kas lepingujärgse intressi ümberarvestuse tähtaja või maksetähtaja järgi, olenevalt kumb toimub varem.

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>Nõudmiseni ja kuni 1 kuu</i>	<i>1 kuni 12 kuud</i>	<i>12 kuud kuni 5 aastat</i>	<i>Kokku</i>
31.12.2014				
Raha ja raha ekvivalendid (lisa 6)	31 869	0	0	31 869
Pikaaliste võlakohustuste lühiajaline osa (lisa 11)	0	-1 191	0	-1 191
Pikaajalised võlakohustused (lisa 11)	0	-123 615	-223 051	-346 666
Intressi muutustele avatud netopositsioon seisuga 31.12.2014	31 869	-124 806	-223 051	-315 988

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>Nõudmiseni ja kuni 1 kuu</i>	<i>1 kuni 12 kuud</i>	<i>Üle 5 aasta</i>	<i>Kokku</i>
31.12.2013				
Raha ja raha ekvivalendid (lisa 6)	1 145	0	0	1 145
Pikaaliste võlakohustuste lühiajaline osa (lisa 11)	0	0	0	0
Pikaajalised võlakohustused (lisa 11)	0	-89 832	-222 558	-312 390
Intressi muutustele avatud netopositsioon seisuga 31.12.2013	1 145	-89 832	-222 558	-311 245

Ettevõttel ei olnud muid intressimäära muutusele avatud riskiga finantsinstrumente.

Likviidsusrisk

Likviidsusrisk on risk, et Ettevõttel võib tekkida raskusi finantskohustuste täitmisel. Ettevõttel on igapäevane vajadus vabade rahaliste vahendite järele. Ettevõtte eesmärk on saavutada stabiilne finantseerimisbaas, mis koosneb peamiselt kohustustest pankade ees ja võlakirjadest. Likviidsusrisiki juhib Ettevõtte finantsosakond, jälgides likviidsuspositsiooni ning teostades regulaarseid likviidsuse stressiteste erinevate stsenaariumite korral, mis hõlmavad nii tavapäraseid kui ka keerulisemaid turutingimusi.

Järgnevas tabelis esitatakse kohustused seisuga 31.12.2014 ja 31.12.2013 nende lepinguliste tähtaegade järgi. Likviidsustabelis avaldatud summad on lepingulised diskonteerimata rahavood. Kui kohustuste summa ei ole fikseeritud, määratakse avalikustatav summa kindlaks aruande kuupäeval esinevate tingimuste alusel. Maksed välisvaluutas arvestatakse ümber, kasutades bilansipäeva seisuga kehtivat valuutakurssi. Järgnevate perioodide rahavoogude arvestuse aluseks on kasutatud bilansipäeva seisuga kehtivaid laenuintressimäärasid.

Finantskohustuste likviidsusanalüüs seisuga 31.12.2014 on alljärgnev:

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>Nõudmiseni ja kuni 1 kuu</i>	<i>1 kuni 12 kuud</i>	<i>12 kuud kuni 5 aastat</i>	<i>Üle 5 aasta</i>	<i>Kokku</i>
Kohustused*					
Võlad tarnijatele ja muud võlad (lisa 12)	17 640	3 741	0	0	21 380
Võlakohustused (lisa 11)	0	12 966	280 894	108 923	402 783
Tulevased maksed kokku	17 640	16 707	280 894	108 923	424 164

**Kaos intressidega*

Finantskohustuste likviidsusanalüüs seisuga 31.12.2013 on alljärgnev:

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>Nõudmiseni ja kuni 1 kuu</i>	<i>1 kuni 12 kuud</i>	<i>12 kuud kuni 5 aastat</i>	<i>Üle 5 aasta</i>	<i>Kokku</i>
Kohustused*					
Võlad tarnijatele ja muud võlad (lisa 12)	23 868	11 607	0	0	35 475
Võlakohustused (lisa 11)	0	11 278	284 791	91 419	387 488
Tulevased maksed kokku	23 868	22 885	284 791	91 419	422 963

**Kaos intressidega*

Likviidsuse tagamiseks ning rahavoogude paremaks juhtimiseks on Ettevõtte sõlminud arvelduskrediidi lepingu summas 20 000 tuhat eurot ning hoiab raha likviidsetes pangadeposiitides. Seisuga 31.12.2014 oli Ettevõttel vabu rahalisi vahendeid (raha ja raha ekvivalendid) mahus 31 869 tuhat eurot (31.12.2013 seisuga 1 145 tuhat eurot). Lisainformatsioon on lisa 6.

Lisaks oli Ettevõttel 31.12.2014 seisuga kasutamata laenulimiit summas 32 000 tuhat eurot (31.12.2013: 35 000 tuhat eurot). Euroopa Liit eraldas Ettevõttele tagastamatut finantsabi Eesti ja Soome vahelise elektrilise ühenduse EstLink 2 ehitamiseks 50 000 tuhande euro ulatuses, millest 15 000 tuhat eurot maksti välja aastal 2010 ja 20 000 tuhat eurot aastal 2014. Ülejäänud osa 15 000 tuhat eurot laekub Ettevõttele 2015. aastal, kuid Ettevõtte võttis nõude üles (vt lisa 7), kuna juhtkond usub, et Ettevõtte on täitnud kõik kohustused seoses finantsabi saamisega.

Kapitali juhtimine

Ettevõtte peamiseks eesmärgiks kapitaliriski juhtimisel on tagada Ettevõtte jätkusuutlikkus, et kindlustada tulu aktsionäridele ja tagada kindlustunne kreditoridele ning säilitada seejuures optimaalne kapitali struktuur, vähendamaks kapitali hinda. Selleks, et säilitada või parandada kapitali struktuuri, on Ettevõttel võimalik reguleerida aktsionäridele makstavaid dividende, tagastada aktsionäridele osa sissemakstud aktsiakapitalist, emiteerida uusi aktsiaid või võlakirju ning võtta uusi laene.

Vastavalt majandusharus levinud praktikale kasutab Ettevõtte kapitali struktuuri jälgimiseks omakapitali ja varade suhet, mis saadakse jagades omakapitali kogusumma varade kogusummaga bilansipäeva seisuga. Ettevõtte eesmärgiks on säilitada omakapitali ja varade suhe vahemikus 35% - 45%. Omakapitali osakaal koguvaradest on toodud järgnevas tabelis:

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>31.12.2014</i>	<i>31.12.2013</i>
Omakapital	314 820	274 087
Varad kokku	790 050	670 934
Omakapitali ja varade suhe	40%	41%

Finantsinstrumentide õiglane väärtus

Õiglane väärtus on summa, mille eest võib finantsinstrumenti vahetada huvitatud osapoolte vahelises jooksvas tehingus, mis ei ole sundmüük või likvideerimine ning mida väljendab kõige paremini aktiivne noteeritud turuhind.

Alljärgnevalt on toodud õiglase väärtuses kajastatavate finantsinstrumentide analüüs väärtuse hindamise meetodi järgi. Erinevaid tasemeid defineeritakse sõltuvalt hindamisel kasutatavatest sisenditest järgmiselt:

Tase 1

identsete varade või kohustuste (korrigeerimata) noteeritud hinnad aktiivsetel turgudel.

Tase 2

muud sisendid kui 1. tasemele liigitatavad noteeritud hinnad, mis on vara või kohustuse puhul kas otseselt või kaudselt jälgitavad.

Tase 3

vara või kohustuse puhul mittejälgitavad sisendid.

Finantsinstrumentide hinnangulised õiglased väärtused on määratud kindlaks Ettevõtte poolt, kasutades kättesaadavat turuinformatsiooni selle olemasolu korral ja asjakohaseid hindamismetodoloogiasid. Lisaks kasutatakse hinnanguid turuandmete tõlgendamiseks, et määrata kindlaks õiglane väärtus.

Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud finantsvarad

Ostjate vastu nõuete ja muude finantsnõuete bilansilised maksumused on ligilähedased nende õiglastele väärtustele (tase 3).

Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud kohustused

Tarnijatele võlgnevuste ja muude võlgade bilansilised maksumused on ligilähedased nende õiglastele väärtustele (tase 3).

Fikseeritud intressimääraga pikaajaliste võlakohustuste hinnanguline õiglane väärtus määratakse kindlaks, kasutades nende börsil noteeritud võlakirjade turuhinda (tase 1). Ujuva intressimääraga pikaajaliste laenukohustuste (tase 3) õiglane väärtus määratakse kindlaks, kasutades hindamistehnikaid, mis põhinevad eeldatavatel rahavoogudel, mis on diskonteeritud sarnase krediidiriski ja järelejäänud lunastustähtajaga instrumentide turuintressimääradega.

Võlakohustuseks seisuga 31.12.2014 olid võlakirjad, mille turuväärtus ilma kogunenud intressita oli 249 278 tuhat eurot (nominaal 225 000 tuhat eurot) ja pangalaenu, mille turuväärtus ilma kogunenud intressita oli 120 522 tuhat eurot (nominaal 125 000 tuhat eurot). Võlakohustuseks seisuga 31.12.2013 olid võlakirjad, mille turuväärtus ilma kogunenud intressita oli 255 415 tuhat eurot (nominaal 225 000 tuhat eurot) ja pangalaenu, mille turuväärtus ilma kogunenud intressita oli 79 121 tuhat eurot (nominaal 90 000 tuhat eurot).

Lisa 6

RAHA JA RAHA EKVIVALENDID

<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2014	31.12.2013
Arvelduskontod pankades	31 869	298
Lühiajalised deposiidid	0	847
Kokku raha ja raha ekvivalendid	31 869	1 145

Hoiused ja kuni 3-kuulise tähtajaga deposiidid pankades

<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2014	31.12.2013
Hoiused ja deposiidid pankades		
• mis omavad Moody 'se krediitreeitingut Aa3	35	6
• mis omavad Moody 'se krediitreeitingut A2	664	793
• mis ei oma Moody 'se krediitreeitingut A1*	31 170	346
Kokku hoiused ja deposiidid pankades	31 869	1145

* Kaks krediitreeitinguta panka, milles Ettevõtte raha hoidis, on Moody'se krediitreeitinguga A1 rahvusvaheliste pankade Eestis registreeritud tütarfirmad.

Lisa 7

NÕUDED OSTJATE VASTU JA MUUD NÕUDED

tuhandetes eurodes 31.12.2014 31.12.2013

Nõuded ostjate vastu

Ostjatelt laekumata arved	24 577	22 653
• sh nõuded PTR tehingute eest	2 092	0
• sh ebatõenäoliselt laekuvate nõuete allahindlus	0	-12

Muud nõuded

• sh laekumata sihtfinantseerimine (vt lisa 5)	15 000	45
--	--------	----

Finantsvarad kokku finantsseisundi aruande saldol "nõuded ostjate vastu ja muud nõuded"

Maksunõuded	47	5
Ettemaksud	148	154

Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded kokku 39 773 22 858

Ostjate vastu nõuete krediidikvaliteedi analüüs:

tuhandetes eurodes 31.12.2014 31.12.2013

Ostjatelt laekumata arved, mille tähtaeg ei ole veel saabunud

• Jaotusvõrguettevõtjad	18 179	18 987
• Muud kliendid	5 131	3 345

Ostjatelt laekumata arved kokku, mille tähtaeg ei ole veel saabunud 23 310 22 332

Ostjatelt laekumata arved, mille laekumistähtaeg on möödas, kuid mis ei ole (IAS 39) ebatõenäoliselt laekuvad

• laekumistähtajast on möödas 1 kuni 90 päeva	1 267	321
---	-------	-----

Ostjatelt laekumata arved kokku, mille laekumistähtaeg on möödas, kuid mis ei ole ebatõenäoliselt laekuvad 1 267 321

Ostjatelt laekumata arved, mis on ebatõenäoliselt laekuvad

• laekumistähtajast on möödas üle 90 päeva	0	12
--	---	----

Ostjatelt laekumata arved kokku, mis on ebatõenäoliselt laekuvad 0 12

Ostjatelt laekumata arved kokku, mille laekumistähtaeg on möödas 1 267 333

Nõuded ostjate vastu kokku 24 577 22 653

Aruandeaastal on maha kantud lootusetud nõuded, mis olid seisuga 31.12.2014 tasumata summas 22 tuhat eurot (2013: 3 tuhat eurot).

Andmed seotud osapooltele esitatud nõuete kohta on avalikustatud lisas 22.

Lisa 8

VARUD

<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2014	31.12.2013
Tooraine ja materjal ladudes	2 631	347
Varud kokku	2 631	347

Ettevõtte hoiab avariireservi elektrijaamade jaoks reservkütuse varu.

Lisa 9

MATERIAALNE PÕHIVARA

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>Maa</i>	<i>Ehitised</i>	<i>Rajatised</i>	<i>Masinad ja seadmed</i>	<i>Muu</i>	<i>Lõpetamata ehitus</i>	<i>Kokku</i>
Materiaalne põhivara 1.01.2013							
Soetusmaksumus 1.01.2013	5 224	18 064	240 959	237 383	54	0	501 684
Akumuleeritud kulum	0	-3 786	-84 266	-71 166	-46	0	-159 264
Jääkmaksumus 1.01.2013	5 224	14 278	156 693	166 217	8	0	342 420
Lõpetamata ehitus	0	0	0	0	0	118 583	118 583
Materiaalne põhivara kokku 1.01.2013	5 224	14 278	156 693	166 217	8	118 583	461 003
Liikumised 1.01.2013-31.12.2013							
Lisandumised	0	1 665	13 651	23 056	0	157 262	195 634
Ümberliigitatud lõpetamata ehitusest	0	10 958	100 393	101 185	0	-212 536	0
Kapitaliseeritud laenukulutused (lisa 20)	0	0	0	0	0	6 755	6 755
Müük ja mahakandmine jääkväärtuses	-6	0	0	-78	0	0	-84
Arvestatud kulum	0	-559	-9 590	-11 952	-6	0	-22 107
Vara väärtuse langus	-3	0	-4	-268	0	0	-275
Liikumised kokku 1.01.2013-31.12.2013	-9	12 064	104 450	111 943	-6	-48 519	179 923
Soetusmaksumus 31.12.2013	5 215	30 687	354 542	361 072	54	0	751 570
Akumuleeritud kulum	0	-4 345	-93 399	-82 912	-52	0	-180 708
Jääkmaksumus 31.12.2013	5 215	26 342	261 143	278 160	2	0	570 862
Lõpetamata ehitus	0	0	0	0	0	70 063	70 063
Materiaalne põhivara kokku 31.12.2013	5 215	26 342	261 143	278 160	2	70 063	640 925

tuhandetes eurodes

Maa Ehitised Rajatised Masinad ja seadmed Muu Lõpetamata ehitus Kokku

Liikumised 1.01.2014-31.12.2014

Lisandumised	103	0	0	73	11	97 916	98 103
Ümberliigitatud lõpetamata ehitusest	0	12 903	53 325	88 760	8	-154 996	0
Kapitaliseeritud laenukulutused (lisa 20)	0	0	0	0	0	1 996	1 996
Müük ja mahakandmine jääkväärtuses	-12	0	-2	0	0	0	-14
Arvestatud kulum	0	-1 175	-12 182	-16 816	-5	0	-30 178
Vara väärtuse langus	0	-11	0	-364	0	0	-375
Liikumised kokku 1.01.2014-31.12.2014	91	11 717	41 141	71 653	14	-55 084	69 532

Materiaalne põhivara 31.12.2014

Soetusmaksumus 31.12.2014	5 306	43 488	406 909	448 408	73	0	904 184
Akumuleeritud kulum	0	-5 429	-104 625	-98 595	-57	0	-208 706
Jääkmaksumus 31.12.2014	5 306	38 059	302 284	349 813	16	0	695 478
Lõpetamata ehitus	0	0	0	0	0	14 979	14 979
Materiaalne põhivara kokku 31.12.2014	5 306	38 059	302 284	349 813	16	14 979	710 457

Aruandeaastal on kasutusele võetud teine avariireservelektrijaam soetusmaksumusega 68 185 tuhat eurot.

Lõpetamata ehitus sisaldab peamiselt alajaamade ja elektrienergia ülekandeliinide ehitusi. Lõpetamisel kantakse nende varade maksumus masinate ja seadmete, ehitiste ja rajatiste soetusmaksumuse hulka.

Lõpetamata ehituse lisandumised sisaldavad kapitaliseeritud laenukulutusi aruandeaastal summas 1 996 tuhat eurot (2013: 6 755 tuhat eurot). Kapitaliseerimismäär oli 3,4% (2013: 3,7%).

Informatsioon materiaalse vara kasutusrendi kohta on toodud lisas 21.

Lisa 10

IMMATERIAALNE PÕHIVARA

tuhandetes eurodes

	Omandatud tarkvara, litsentsid	Maa kasutusõigus	Kokku
Immateriaalne põhivara 1.01.2013			
Soetusmaksumus 1.01.2013	4 074	1 244	5 318
Akumuleeritud amortisatsioon	-1 123	-72	-1 195
Jääkmaksumus 1.01.2013	2 951	1 172	4 123
Kasutusele võtmata immateriaalne põhivara	0	0	0
Immateriaalne põhivara kokku 1.01.2013	2 951	1 172	4 123
Liikumised 1.01.2013-31.12.2013			
Lisandumised	525	344	869
Kapitaliseeritud laenukulutused (lisa 20)	1	0	1
Amortisatsioonikulu	-1 266	-14	-1 280
Liikumised kokku 1.01.2013-31.12.2013	-740	330	-410
Immateriaalne põhivara 31.12.2013			
Soetusmaksumus 31.12.2013	3 265	1 587	4 852
Akumuleeritud amortisatsioon	-1 276	-85	-1 361
Jääkmaksumus 31.12.2013	1 989	1 502	3 491
Kasutusele võtmata immateriaalne põhivara	222	0	222
Immateriaalne põhivara kokku 31.12.2013	2 211	1 502	3 713
Liikumised 1.01.2014-31.12.2014			
Lisandumised	365	15	380
Kapitaliseeritud laenukulutused (lisa 20)	1	0	1
Amortisatsioonikulu	-703	-17	-720
Liikumised kokku 1.01.2014-31.12.2014	-337	-2	-339
Immateriaalne põhivara 31.12.2014			
Soetusmaksumus 31.12.2014	3 800	1 602	5 402
Akumuleeritud amortisatsioon	-1 980	-102	-2 082
Jääkmaksumus 31.12.2014	1 820	1 500	3 320
Kasutusele võtmata immateriaalne põhivara	54	0	54
Immateriaalne põhivara kokku 31.12.2014	1 874	1 500	3 374

Lisa 11

VÕLAKOHUSTUSED

tuhandetes eurodes 31.12.2014 31.12.2013

Lühiajalised võlakohustused

Pikaajaliste pangalaenu lühiajaline osa	1 191	0
Lühiajalised laenukohustused kokku	1 191	0

tuhandetes eurodes 31.12.2014 31.12.2013

Pikaajalised võlakohustused

Pikaajaline pangalaen	123 615	89 832
Emiteeritud võlakirjad	223 051	222 558
Pikaajalised võlakohustused kokku	346 666	312 390

Ettevõtte laenukohustuste alusvaluutad on järgmised:

tuhandetes eurodes 31.12.2014 31.12.2013

Võlakohustused eurodes	347 857	312 390
Võlakohustused kokku (lisa 5)	347 857	312 390

Laenukapitali keskmine efektiivne intress oli 2014. aastal 3,4% (2013: 3,7%).

Ettevõtte on finantseerimiseks kasutanud järgmiseid vahendeid:

- Pangalaen Euroopa Investeerimispangalt
Laen on summas 75 000 tuhat eurot. Tagastamise tähtaeg on 2033, intress on ujuv, mis koosneb 6 kuu Euriborist, millele on lisatud marginaal ning tagasimaksed hakkavad toimuma alates aastast 2018.
- Pangalaenud Põhjamaade Investeerimispangalt
Ettevõttel on kokku kolm laenu kogumahu 50 000 tuhat eurot. Laenu tagasimaksed algavad aastatel 2015-2018 ning lõppevad aastatel 2025-2033. Intress on ujuv, mis koosneb 6 kuu Euriborist, millele on lisatud marginaal.
- Eurovõlakirjad
Ettevõtte emiteeris aastal 2011 eurovõlakirju nominaalväärtuses 225 miljonit eurot tähtajaga 2018 ning noteeris need Londoni börsil. Võlakirjade kupong on fikseeritud 4,625% ning intressimaksed toimuvad üks kord aastas.
- Arvelduskrediit
Ettevõttel on arvelduskrediidi leping summas 20 000 tuhat eurot. Leping kehtib aastani 2016 ning seda on võimalik lõpetada 6-kuulise etteteatamise tähtajaga. Kasutatud osalt makstav intress on ujuv. Seisuga 31.12.2014 ja 31.12.2013 ei kasutanud Ettevõtte arvelduskrediiti.

Ettevõtte olid bilansipäeval kehtiv laenuleping Euroopa Investeeringuspangaga, mille väljavõt-mata laenulimiit oli kokku 32 000 tuhat eurot (31.12.2013: 35 000 tuhat eurot). Kõik või osa nimetatud laenust on võimalik võtta välja perioodil kuni 11.06.2015. Laenu intress on ujuv ja see määratakse vahetult enne laenusumma väljavõtmist.

Ettevõtte poolt sõlmitud laenulepingutes on kehtestatud piirmäärad ettevõtte finantsnäitaja-tele. Piirmäärasid ei ole ületatud nii 2013. a. kui ka 2014. a.

Lisa 12

VÕLAD TARNIJATELE JA MUUD VÕLAD

<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2014	31.12.2013
Võlad tarnijatele	15 298	14 314
▪ sh võlad PTR tehingute eest	2 175	0
Võlad ostenud materiaalse ja immateriaalse põhivara eest	2 342	9 554
Kogutud ettemaksed elektrienergia tootjatele	3 447	11 326
Muud võlad	294	281
Finantskohustused kokku finantsseisundi aruande saldol "Võlad tarnijatele ja muud võlad" ilma kogunenud intressideta	21 380	35 475
Kogunenud intressid	5 211	5 117
Finantskohustused kokku finantsseisundi aruande saldol "Võlad tarnijatele ja muud võlad"	26 591	40 592
Maksuvõlad		
Käibemaks	1 275	147
Sotsiaalkindlustusmaks	207	229
Üksikisiku tulumaks	112	128
Töötuskindlustusmaks	14	18
Kohustusliku kogumispensioni sissemaksed	10	11
Ettevõtte ja erisoodustuste tulumaks	10	6
Aktsiisimaks	174	169
Saastemaks	1	0
Maksuvõlad kokku	1 803	708

Viitvõlad - töötajate hüvitised

Palk	226	208
Preemia	240	75
Puhkusetasu	89	79
Sotsiaalkindlustuse ja töötuskindlustuse maks	111	52
Viitvõlad - töötajate hüvitised kokku	666	414
Muud võlad	33	3
· sh kasvuhoonegaaside saaste kvoodi eraldis (lisa 2)	29	0
Võlad tarnijatele ja muud võlad kokku	29 094	41 717

Andmed seotud osapooltele võlgade kohta on avalikustatud lisas 22.

Lisa 13

TULEVASTE PERIOODIDE TULUD

Liitumis- ja muud teenustasud

<i>tuhandetes eurodes</i>	2014	2013
Tulevaste perioodide tulud liitumis- ja muudelt teenustasudelt perioodi algul	28 176	24 487
Saadud liitumis- ja muud teenustasud	1 997	4 753
Tuludena kajastatud liitumis- ja muud teenustasud (lisa 15)	-1 258	-1 064
Tulevaste perioodide tulud liitumis- ja muudelt teenustasudelt perioodi lõpul	28 915	28 176

Sihtfinantseerimine

<i>tuhandetes eurodes</i>	2014	2013
Sihtfinantseerimise edasilükkunud tulu perioodi algul	14 564	14 774
Saadud toetused (lisa 5 ja 7)	35 136	117
Kasutatud toetused tegevuskuludeks (lisa 16)	-141	-152
Tuludena kajastatud sihtfinantseerimine (lisa 16)	-1 086	-175
Sihtfinantseerimise edasilükkunud tulu perioodi lõpul	48 473	14 564

Ülekoormustulu

<i>tuhandetes eurodes</i>	2014	2013
Ülekoormustulu perioodi algul	0	0
Saadud perioodi jooksul	20 892	0
Ülekoormustulu perioodi lõpul	20 892	0

OMAKAPITAL

Ettevõtte aktsiakapital koosneb 149 890 aktsiast nimiväärtusega 1 000 eurot (31.12.2013: 149 890 aktsiat nimiväärtusega 1 000 eurot). Aktsiate eest on täielikult makstud.

Aastatel 2014 ning 2013 dividende ei makstud.

Seisuga 31.12.2014 moodustas Ettevõtte kohustuslik reservkapital 8 706 tuhat eurot (31.12.2013: 6 259 tuhat eurot). Seisuga 31.12.2014 on Ettevõttel kohustus kanda täiendavalt kohustuslikku reservkapitali 2 037 tuhat eurot (31.12.2013: 2 448 tuhat eurot).

Seisuga 31.12.2014 oli Ettevõtte jaotamata kasum 156 223 tuhat eurot (31.12.2013: 117 939 tuhat eurot). Dividendidena jaotatavale puhaskasumile kohaldatakse tulumaksumäära 20/80 (2013: 21/79). Seisuga 31.12.2014 on võimalik jaotada 123 349 tuhat eurot netodividendidena (31.12.2013: 91 238 tuhat eurot) ja vastav tulumaks oleks 30 837 tuhat eurot (31.12.2013: 24 253 tuhat eurot).

Lisa 15

MÜÜGITULU

Müügitulu analüüs tegevusvaldkondade lõikes

<i>tuhandetes eurodes</i>	2014	2013
Bilansi- ja reguleerimisteenuste müük		
Bilansienergia	13 360	19 630
Reguleerimisteenused	1 638	629
Bilansi- ja reguleerimisteenuste müük kokku	14 998	20 259
Võrguteenuste müük		
Ülekandeteenus	88 432	93 716
Muud võrguteenused	21 020	15 492
• sh ülekoormustulu (lisa 2)	15 792	14 208
Müügitulu liitumistasudest (lisa 13)	1 258	1 064
Võrguteenuste müük kokku	110 711	110 272
Muude kaupade ja teenuste müük		
Ülekandeseadmete rent (lisa 21)	855	848
Vanametalli müük	114	333
Muude teenuste müük	2 547	2 119
Muude kaupade müük	3	5
Muude kaupade ja teenuste müük kokku	3 520	3 305
Müügitulu kokku	129 229	133 836

Müügitulu analüüs klientide geograafilise asukoha järgi

<i>tuhandetes eurodes</i>	2014	2013
Eesti	101 012	114 810
Norra	18 013	14 122
Läti	2 835	2 094
Soome	3 340	579
Leedu	700	972
Venemaa	114	383
Muud	3 214	876
Müügitulu kokku	129 229	133 836

Lisa 16

MUUD ÄRITULUD

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>2014</i>	<i>2013</i>
Põhivara soetamiseks saadud sihtfinantseerimine (lisa 13)	1 086	175
Saadud viivised, trahvid ja hüvitised	235	262
Kasum materiaalse põhivara müügist	18	5
Välismaine sihtfinantseerimine tegevuskuludeks (lisa 13)	141	153
Taastuenergia administreerimistulu	91	0
Dividendid pikaajalistelt finantsinvesteeringutelt	35	0
Muud äritulud	2	0
Muud äritulud kokku	1 609	595

Lisa 17

KAUBAD, TOORE, MATERJAL JA TEENUSED

<i>tuhandetes eurodes</i>	2014	2013
Ostetud elektrienergia bilansiteenuse osutamiseks		
Ostetud bilansienergia	12 289	16 373
Ostetud võimsuse reguleerimise teenus	2 098	3 316
Avari elektriijaama kulud elektribilansi tagamiseks	110	0
Bilansiteenuse osutamiseks ostetud elektrienergia kokku	14 497	19 688
Süsteemiteenused		
Ostetud elektrilise võimsuse reservid	15	4 323
Reaktiivenergia	409	431
Vastukaubandus	343	947
Avariielektriijaama püsikulud	257	3
Süsteemiteenuste kulud kokku	1 024	5 704
Elektrienergia võrgukadude kompenseerimiseks		
Elektrienergia mittetaastuvatest energiaallikatest	15 024	15 694
Elektrienergia kokku võrgukadude kompenseerimiseks	15 024	15 694
Hooldus- ja remonditööd		
Põhitegevuse rajatistele ja seadmetele	5 209	4 420
Tootmishoonetele ja -territooriumitele	341	510
Demontaažitööd ja jäätmete käitlemine	140	109
Muud kulud	202	184
Hooldus- ja remonditööd kokku	5 892	5 223
Muud kulud		
Operatiivkäidu- ja dispetšerjuhtimiskulud	665	669
Muud kulud	2 600	1 907
Muud kulud kokku	3 265	2 576
Kaubad, toore, materjal ja teenused kokku	39 703	48 885

Lisa 18

MITMESUGUSED TEGEVUSKULUD

<i>tuhandetes eurodes</i>	2014	2013
Transpordi- ja töövahendite kulud	131	131
Valve-, kindlustus- ja töökaitsealased kulud	170	74
Bürookulud	300	322
Teadus- ja arendustegevuse kulud (R&D)	386	296
Uurimistööde ja konsultatsioonide kulud	537	717
Telekommunikatsioonikulud	1 022	971
Infotehnoloogia kulud	445	466
Koolitus- ja muud tegevuskulud	857	799
Muud tegevuskulud	158	123
Mitmesugused tegevuskulud kokku	4 006	3 899

Lisa 19

TÖÖJÕUKULUD

<i>tuhandetes eurodes</i>	2014	2013
Põhitasud, lisatasud, preemiad, puhkusetasud	3 650	3 338
Töölepingu lõpetamise hüvitised	7	10
Muud tasud	117	113
Töövõtjatele arvestatud kokku	3 775	3 461
Sotsiaalmaks	1 284	1 178
Töötuskindlustusmaks	32	31
Tööjõukulud kokku	5 090	4 670

• sh hüvitised juhatuse ja nõukogu liikmetele

Põhitasud, lisatasud, preemiad, puhkusetasud	269	250
Erisoodustused	26	24
Sotsiaalmaks	97	90
Hüvitised juhatuse ja nõukogu liikmetele kokku	392	364

Keskmine töötasu kuus oli 2 084 eurot (2013: 1 892 eurot).

Juhatuse liikmetele makstakse teenistuslepingu ennetähtaegse lõpetamise eest hüvitist, mis võrdub kolme kuu teenistustasuga.

Lisa 20

FINANTSTULUD JA -KULUD

<i>tuhandetes eurodes</i>	2014	2013
Finantstulud		
Intressitulu	4	71
Muud finantstulud	0	32
Kokku finantstulud	4	103
Finantskulud		
Intressikulu	-12 031	-11 220
Kahjum valuuta kursi muutustest	-1	-1
Muud finantskulud	-2	-2
Kokku finantskulud	-12 034	-11 223
Miinus: Kapitaliseeritud finantskulud (lisa 9, 10)	1 997	6 756
Koondkasumiaruandes kajastatud finantskulud kokku	-10 037	-4 467
Neto finantstulud (-kulud)	-10 033	-4 364

Lisa 21

KASUTUSRENT

Ettevõtte kui rendileandja

Kasutusrendi tulud

<i>tuhandetes eurodes</i>	2014	2013
Ehitised	197	203
Rajatised	855	848
Kasutusrendi tulu kokku	1 052	1 051

Rajatised

Ettevõttel on kasutusrendileping, mille kohaselt renditakse välja liinimastidele kinnitatud kiudoptilise kaabli vabu kiude. See kaabel toimib ka liinide piksekaitsetrossina ja Ettevõtte kasutab kiude oma tehniliseks sideks. Vabad kiud on antud rendile Televõrgu AS'ile. Rendileping sisaldab piirangut, mille kohaselt ei tohi Ettevõtte anda oma ülekandeseadmeid kasutuseks teistele telekommunikatsioonivaldkonnas tegutsevatele ettevõtetele. Leping kehtib kuni 31.03.2025. Iga-aastane rendimaksete suurus sõltub aasta jooksul väljarenditud kiudude hulgast.

Andmed varade (rajatiste) kohta, mis on antud rendile kasutusrendi tingimustel

<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2014	31.12.2013
Soetusmaksumus	6 112	5 707
Akumuleeritud kulum perioodi lõpus	-3 725	-3 326
Jääkmaksumus	2 387	2 381

Arvestatud kulum

<i>tuhandetes eurodes</i>	2014	2013
Arvestatud kulum	399	399

Hinnanguline järgmiste perioodide renditulu kasutusrendi lepingutest

<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2014	31.12.2013
sh kuni 1 aasta	908	855
1-5 aastat	3 632	3 420
üle 5 aasta	4 767	5 344
Järgmiste perioodide rendimaksed kokku	9 307	9 619

Ettevõtte kui rentnik

Kasutusrendi kulud

<i>tuhandetes eurodes</i>	2014	2013
Bürooruumid	36	36
Transpordiseadmed	85	86
Muud masinad ja seadmed	21	21
Kasutusrendikulud kokku	142	143

Kõik rendilepingud, milles Ettevõtte on rentnik, on katkestatavad lühikese etteteatamistähtajaga.

Lisa 22

SALDOD JA TEHINGUD SEOTUD OSAPOOLETGA

Üldjuhul seotud osapoolteks loetakse osapooli, kui nad on ühise kontrolli all või kui ühel osapoolel on võime kontrollida teist osapoolt või tal on oluline mõju või ühine kontroll teise osapoolle üle finantsiliste ja tegevusalaste otsuste tegemisel. Iga võimaliku seotud osapoolle suhet käsitledes pööratakse tähelepanu suhte sisule, mitte üksnes juriidilisele vormile.

Ettevõtte majandusaasta aruande koostamisel olid seotud osapoolteks:

- I riik ja riigi kontrolli või olulise mõju all olevad ettevõtted;
- II juhatuse ja nõukogu;
- III eespool loetletud isikute lähedased pereliikmed ja nende poolt kontrollitavad või nende olulise mõju all olevad ettevõtted.

Tasumata saldod seotud osapooltega

tuhandetes eurodes

31.12.2014 31.12.2013

Nõuded ostjate vastu

Riigi kontrolli või olulise mõju all olevad ettevõtted	18 340	19 162
Nõuded ostjate vastu kokku	18 340	19 162
• sh võrguettevõtjad	16 989	17 661

Võlad tarnijatele ja muud võlad

Riigi kontrolli või olulise mõju all olevad ettevõtted	3 976	3 524
Võlad tarnijatele ja muud võlad kokku	3 976	3 524

Tulud ja kulud seotud osapooltega tehingutest

tuhandetes eurodes

Seotud osapool

2014 2013

Tulu kaupade müügist	Riigi kontrolli või olulise mõju all olevad ettevõtted	8 223	14 120
Tulu teenuste müügist	Riigi kontrolli või olulise mõju all olevad ettevõtted	80 316	85 255
Tulu kaupade ja teenuste müügist kokku		88 539	99 375
Kaupade ost	Riigi kontrolli või olulise mõju all olevad ettevõtted	6 073	3 132
Teenuste ost	Riigi kontrolli või olulise mõju all olevad ettevõtted	3 351	6 407
Kaupade ja teenuste ost		9 424	9 539
Investeeringud põhivarasse	Riigi kontrolli või olulise mõju all olevad ettevõtted	0	39 299
• sh Eesti ja Soome vahelise elektrilise ühenduse EstLink 1 ost		0	38 499

- Tulu kaupade müügist on saadud bilansienergia ja reaktiivenergia müügist.
- Tulu teenuste müügist on saadud peamiselt võrguteenuste müügist ja 2013. aastal kiudoptilise kaabli rendist.
- Kulu kaupade ostust tuleneb bilansienergia-, reaktiivenergia ostust ning gaasi ostust, 2013. aastal ka elektrienergia ostust kadudeks.
- Teenuste ost sisaldab peamiselt reguleerimisteenuseid, operatiivkäidu- ja dispetšerjuhtimise teenuseid ning hooldus ja -remonditeenuseid.

Tehingud äriühingutega, milles nõukogu ja juhatuse liikmed või nende lähedased omavad olulist mõjuvõimu

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>2014</i>	<i>2013</i>
Teenuste müük	47	51
Teenuste ost	13	0

Tegevjuhtkonnale ja juhatuse liikmetele arvestatud kompensatsioonid on avalikustatud lisas 19.

Nõuded ja kohustused seotud osapooltele on avalikustatud lisades 7 ja 12. Seotud osapoolte vastu olevate nõuete osas ei ole 2014. a. nii nagu ka 2013. a. moodustatud allahindluseid.

Lisa 23

TINGIMUSLIKUD KOHUSTUSED JA SIDUVAD TULEVIKUKOHUSTUSED

Võrgu arenduskohustused

Elektrituruseaduse kohaselt on võrguettevõtjal kohustus arendada võrku viisil, mis tagab oma teeninduspiirkonnas võimaluse järjepidevalt osutada ettenähtud tingimuste kohast võrguteenust.

Tehnorajatiste talumishüvitised

Tulenevalt Riigikohtu otsusest tunnistati kehtetuks senised talumistasude suurused ning seadusandja pole jätkuvalt uut regulatsiooni kehtestanud. See tähendab, et jätkub ebaselgus ning olukord, kus maaomanikel on õigus talumistasusid nõuda, kuid mis alustest tasude põhjendatuse puhul lähtuma peaks, on ebaselge ning reguleerimata. Teadmata on ka uue regulatsiooni kehtestamise aeg ning kas hüvitamise kohustus rakendub regulatsiooni jõustumisest või ka tagantjärele. Kuigi Eleringil on hetkel käimas vaid üks konkreetne kohtuvaidlus, tekitab eelpool kirjeldatud olukord siiski suure ebamäärasuse potentsiaalsete rahaliste nõuete osas, mis tehnovõrkude talumist puudutab. Regulatsiooni kohaselt lülitatakse nimetatud kulud võrgutasudesse, kuid hüvitiste väljamaksmise ning võrgutasude kaudu kompenseerimise vahele võib jääda teatav aeg, mil väljamakseid tuleb finantseerida muudest allikatest.

Siduvad tulevikukohustused investeringuteks

Seisuga 31.12.2014 oli Ettevõttel materiaalse põhivara suhtes lepingujärgsed siduvad tulevikukohustused kapitalikulutusteks summas 26 322 tuhat eurot (31.12.2013: 100 999 tuhat eurot).

Maksualased kohustused

Maksuhalduril on õigus kontrollida Ettevõtte maksuarvestust kuni 5 aasta jooksul maksudeklaratsiooni esitamise tähtajast ning vigade tuvastamisel määrata täiendav maksusumma, intress ja trahvid. Ettevõtte juhtkonna hinnangul ei esine asjaolusid, mille tulemusena võiks maksuhaldur määrata Ettevõttele olulise täiendava maksusumma.

Lisa 24

BILANSIPÄEVAJÄRGSED SÜNDMUSED

Äriühendus

13. jaanuaril 2015 omandas Ettevõtte 51.38% AS Võrguteenus Valduse, AS EG Võrguteenuse emaettevõtte, aktsiatest. AS EG Võrguteenus on ettevõtte, mis haldab gaasi ülekandevõrku Eestis. Omandamise eesmärgiks on riskide hajutamine seoses juurdetuleva tegevusalaga ja kliendibaasi laienemisega, kulude kokkuhoid tugiteenuste arvelt ning parem ligipääs rahvusvahelistele kapitaliturgudele seoses Ettevõtte suurenemisega.

Omandamise rahaline tasu summas 27 573 tuhat eurot maksti jaanuaris 2015. Omandamisega otseselt seotud kulutused summas 218 tuhat eurot kajastati kasumiaruandes.

Omandatud varad ja kohustused on esialgselt määratuna järgmised:

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>Õiglane väärtus</i>
Raha ja raha ekvivalendid	989
Nõuded ostjatele ja muud nõuded	1 642
Varud	405
Materiaalne põhivara	54 364
Immateriaalne põhivara	124
Võlad hankijatele ja muud võlad	-692
Pikaajalised eraldised	-234
Omandatud netovara	56 598
Omandamisel makstud tasu	
▪ Makstud rahas	27 573
Omandatud netovarade õiglane väärtus (vt. ülal)	-56 598
Mittekontrolliv osalus 48.62%	27 515
Negatiivne firmaväärtus	-1 510

Mittekontrolliv osalus võeti arvele mittekontrolliva osaluse proportsionaalses osaluses identifitseeritud netovarast.

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

Elering AS-i aktsionärile

Aruanne raamatupidamise aastaaruande kohta

Oleme auditeerinud kaasnevat Elering AS-i (ettevõtte) raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab finantsseisundi aruannet seisuga 31. detsember 2014, koondkasumiaruannet, omakapitali muutuste aruannet ja rahavoogude aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta ning lisasid, mis sisaldavad aastaaruande koostamisel kasutatud oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ja muud selgitavat informatsiooni.

Juhatuse kohustused raamatupidamise aastaaruande osas

Juhatus vastutab raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt, ning sellise sisekontrolli eest, nagu juhatus peab vajalikuks, et võimaldada kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Vandeaudiitori kohustus

Meie kohustuseks on avaldada auditi põhjal arvamus raamatupidamise aastaaruande kohta. Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimisstandarditega. Need standardid nõuavad, et me oleme vastavuses eetikanõuetega ning et me planeerime ja viime auditi läbi omandamaks põhjendatud kindlustunnet, et raamatupidamise aastaaruanne ei sisalda olulisi väärkajastamisi.

Audit hõlmab raamatupidamise aastaaruandes esitatud arvnäitajate ja avalikustatud informatsiooni kohta auditi tõendusmaterjali kogumiseks vajalike protseduuride läbiviimist. Nende protseduuride hulk ja sisu sõltuvad audiitori otsustustest, sealhulgas hinnangust riskidele, et raamatupidamise aastaaruanne võib sisaldada pettustest või vigadest tulenevaid olulisi väärkajastamisi. Asjakohaste auditi protseduuride kavandamiseks võtab audiitor nende riskihinnangute tegemisel arvesse raamatupidamise aastaaruande koostamiseks ja õiglaseks esitamiseks juurutatud sisekontrollisüsteemi, kuid mitte selleks, et avaldada arvamust sisekontrolli tulemuslikkuse kohta. Audit hõlmab ka kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasuse, juhatuse poolt tehtud raamatupidamislike hinnangute põhjendatuse ja raamatupidamise aastaaruande üldise esituslaadi hindamist.

Usume, et kogutud auditi tõendusmaterjal on piisav ja asjakohane meie arvamuse avaldamiseks.

Arvamus

Meie arvates kajastab raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt ettevõtte finantsseisundit seisuga 31. detsember 2014 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt.

*AS PricewaterhouseCoopers, Pärnu mnt 15, 10141 Tallinn; tegevusluba nr 6; registrikood: 10142876
T: 614 1800, F: 614 1900, www.pwc.ee*

Aruanne muude seadusest tulenevate ja regulatiivsete nõuete kohta

Me ei täheldanud auditi käigus vastuolusid kaasneva raamatupidamise aastaaruande ning elektrituruseaduse ja selle alusel kehtestatud õigusaktide vahel.

AS PricewaterhouseCoopers

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Stan Nahkor', is placed above the printed name.

Stan Nahkor
Vandeaudiitor, litsents nr 508

16. märts 2015

KASUMI JAOTAMISE ETTEPANEK

Elering AS jaotamata kasum seisuga 31.12.2014 oli 156 223 tuhat eurot.

Elering AS juhatus teeb ainuaktsionärile ettepaneku jaotada Ettevõtte jaotamata kasum järgmiselt:

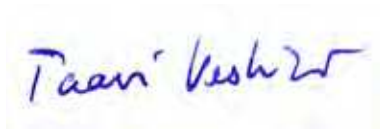
Maksta aktsionärile dividendidena 20 000 tuhat eurot

Kohustuslikku reservkapitali 2 037 tuhat eurot

Jaotamata kasumisse 134 186 tuhat eurot

TEGEVJUHTKONNA ALLKIRJAD 2014. AASTA MAJANDUSAASTA ARUANDELE

Elering AS 2014. a. majandusaasta aruande allkirjastamine 16.03.2015.

Handwritten signature of Taavi Veskimägi in blue ink.

Taavi Veskimägi
juhatuse esimees

Handwritten signature of Peep Soone in blue ink.

Peep Soone
Juhatuse liige

Handwritten signature of Kalle Kilk in blue ink.

Kalle Kilk
Juhatuse liige

ELERING AS MÜÜGITULU VASTAVALT EMTAK 2008-LE

Elering AS müügitulu jaguneb suuremate tegevusalade lõikes järgnevalt:

<i>EMTAK* Tegevusala</i>	<i>01.01.2014 - 31.12.2014</i>	<i>01.01.2013 - 31.12.2013</i>
35121 Ülekande teenus - edastamine põhivõrgu kaudu	113 060	112 188
35141 Elektrienergia müük (bilansienergia)	14 998	20 259
77399 Mujal liigitamata masinate ja seadmete rentimine	855	848
47770 Muude kasutatud kaupade jaemüük	118	338
68201 Enda või renditud kinnisvara üürileandmine ja käitus	197	203

* EMTAK – Eesti majanduse tegevusalade klassifikaator

Kadaka tee 42 / 12915 Tallinn
telefon: 715 1222
faks: 715 1200
e-post: info@elering.ee

www.elering.ee

Tegevusalade aruanne

2014. majandusaasta aruande lisa

01.01.2014 – 31.12.2014

Äriniimi	ELERING AS
Äriregistri kood	11022625
Adress	Kadaka tee 42 12915 Tallinn
Telefon	715 1222
Faks	715 1200
E-post	info@elering.ee
Koduleht	www.elering.ee
Põhitegevusala	põhivõrgu kaudu elektri võrguteenuse osutamine
Audiitor	AS PricewaterhouseCoopers

SISUKORD

TEGEVUSEALADE ARUANDE KOOSTAMISE PÕHIMÕTTED.....	3
1 Aruande eesmärk	3
2 Tegevusalad	3
3 Bilansi koostamise põhimõtted.....	4
4 Kasumiaruande koostamise põhimõtted.....	4
TEGEVUSALADE BILANSID.....	6
TEGEVUSALADE KASUMIARUANDED	7
TEGEVJUHTKONNA ALLKIRJAD 2014.A. TEGEVUSALADE ARUANDELE.....	8
SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE	9

TEGEVUSEALADE ARUANDE KOOSTAMISE PÕHIMÕTTED

1 Aruande eesmärk

Vastavalt elektrituruseaduse § 17 lg3-le tuleb elektriettevõtjal koostada raamatupidamisbilanss ja kasumiaruanne tegevusalade kaupa.

2 Tegevusalad

2.1 Elering AS (edaspidi: Ettevõte) jagab aruandes tegevusalad kaheks:

2.1.1 elektrivõrguteenuste osutamisega seotud tegevusala, edaspidi võrgutegevus

2.1.2 muude teenuste osutamisega seotud tegevusala, edaspidi muud tegevusalad.

2.2 Võrgutegevuse alla kuuluvad:

2.2.1 liitumispunktis võrguühenduse kasutamise võimaldamine

2.2.2 elektrienergia (sh reaktiivenergia) edastamine elektrivõrgus

2.2.3 kliendi elektripaigaldiste ühendamine elektrivõrguga

2.2.4 muud võrguteenustega otseselt seotud lisateenused ning – tegevused.

2.3 Muude tegevusalade hulka kuuluvad:

2.3.1 bilansiteenused, milleks on bilansienergia ost ning müük ning nendega otseselt seotud tegevused

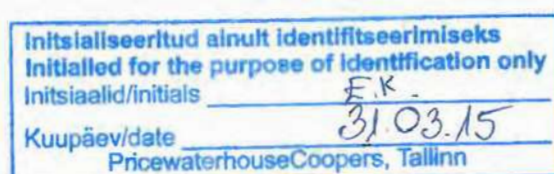
2.3.2 kiudoptilise kaabli rent. Ettevõte on paigaldanud liinide mastidele piksekaitsetrossi koos kiudoptilise kaabliga, mille kaudu on võimalik edastada telekommunikatsiooni signaale. Kaabli enda kasutusest vabu kiude renditakse Televõrgu AS-le pikaajalise lepingu alusel

2.3.3 renditulu. Ettevõtte rendib välja vabu büroopindu endale kuuluvas büroohoones. Lisaks rendib Ettevõtte ka alajaamade hoonetes asuvaid vabu pindu teistele firmadele, mis kasutavad neid oma tehnoloogiliste seadmete hoidmiseks.

2.3.4 automaatne sageduse reguleerimine. Vastavalt kokkuleppele Eleringiga võib Fingrid kasutada Estlink 1 ja 2 alalisvooluühenduste automaatset sageduse reguleerimise funktsiooni (AFC) Põhjamaade sünkroonala sageduse reguleerimiseks. Selle funktsiooni kasutamise tulemusena muutuvad teatud piirides alalisvooluühenduste võimsusvood ja tunni kokkuvõttes tekib kõrvalekalle võrreldes planeeritud Eesti ja Soome vahelise energiaülekandega.

2.3.5 reguleerimisteenus naaberelektisüsteemidele. Olukorras, kus mõne naaberelektisüsteemi eabilanss on lubatust suurem, pöörduvad nende põhivõrguettevõtjad naabrite poole palvega suurendada või vähendada elektritootmise võimsust. Ettevõtte teeb seda võimaluse korral Eestis asuvate elektriyaamade abiga

2.3.6 gaasi valdkond. Ettevõtte omandas 2.01.2015 51,38% AS Võrguteenuse Valduse aktsiatest, kes on Eesti gaasi ülekandevõrgu AS EG Võrguteenused 100% aktsiate omanik. Nimetatud omandamise ettevalmistuse käigus tekkis Ettevõttele kulu, mis

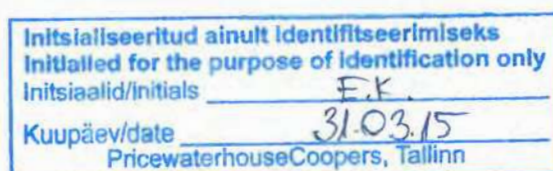
oli peamiselt seotud finants- ning juriidilise nõustamisega.

3 Bilansi koostamise põhimõtted

- 3.1 Käibevara (v.a raha ja raha ekvivalendid) ning lühiajaliste kohustuste üle peetakse jooksvalt arvet tegevusalade kaupa.
- 3.2 Maksuvõlad ja viitvõlad jagatakse proportsionaalselt vastava tegevusalaga seotud töötajate arvule.
- 3.3 Muude tegevusalade põhivara on:
 - 3.3.1 bilansitalituse põhivara jääkväärtuses
 - 3.3.2 rendile antud hoonete büroohoone põhivara jääkväärtuses proportsionaalselt väljarenditud pinnale ja
 - 3.3.3 25% kiudoptilise kaabli põhivara jääkväärtuses.
- 3.4 Kõik punktis 3.3 nimetamata vara on võrgutegevuse põhivara jääkväärtuses.
- 3.5 Osakapital seisuga 01.01.2010 on jagatud tegevusalade vahel proportsionaalselt põhivara jääkväärtusele, mida Ettevõtte (endine ärinimi OÜ Põhivõrk) hakkas kasutama oma iseseisva majandustegevuse alguses 01.04.2004. Osa- ja aktsiakapitali laiendused aastatel 2010 ja 2011 on lisatud võrgutegevuse omakapitalile.
- 3.6 Pikaajalised võlakohustused (v.a. saadud liitumistasud ja sihtfinantseerimine) ja pikaajaliste võlakohustuste lühiajaline osa on jagatud tegevusalade vahel proportsionaalselt aruandeaasta lõpu põhivara jääkväärtusele. Liitumistasud ja sihtfinantseerimine on kajastatud võrgutegevuse hulgas. Kohustuslik reservkapital on igal aasta lõpus jagatud proportsionaalselt lõppenud aasta puhaskasumiga.
- 3.7 Raha ja raha ekvivalendid ning müügioteel finantsvarana kajastatud AS Nord Pool Spot aktsiad ning arvelduskrediidi jääk on kajastatud võrgutegevuse all.
- 3.8 Bilansi ja kasumiaruande ridade jaotus erinevate tegevusalade vahel on saadud, kasutades erinevaid meetodeid: kas otsemeetodil või proportsionaalselt. Selle tulemusena tekkinud vahed on kajastatud real "Korrigeerimised".

4 Kasumiaruande koostamise põhimõtted

- 4.1 Punktis 2.3 nimetatud teenuste tulud on toodud muude tegevusalade tulude all, kõik ülejäänud tulud on võrgutegevuse all.
- 4.2 Kõik kulud, mida on võimalik otse allokeerida vastavale tegevusalale, on kajastatud vastava tegevusala all.
- 4.3 Bilansiteenuse kulude hulgas on järgmised kulud:
 - 4.3.1 bilansitalituse kulud

- 4.3.2 varahalduse osakonna mõõtespetsialisti kulud
- 4.3.3 mõõteandmete kontrolli teostava töötaja kulud ning
- 4.3.4 jaotatud üldkulud vastavalt punktile 4.8.

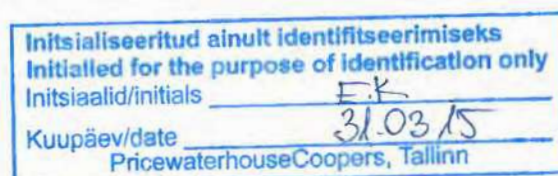
- 4.4 Kiudoptilise kaabli rendiga seotud kulude hulgas on järgmised kulud:
 - 4.4.1 kiudoptilise kaabli kulumist 25%
 - 4.4.2 kiudoptilisele kaablile tehtud hooldus – ja remonditööd
 - 4.4.3 10% trassi laiendamise kuludest
 - 4.4.4 10% liinide ülevaatuse kuludest
 - 4.4.5 ühe keskmise liinide käidu talituse töötaja kulud (töötasu ja transport). Liinide käidu talitus teostab muu hulgas ka kiudoptilise kaabli hooldust ja remonti. Eraldi töötajat selleks ei ole, kuid eksperthinnangu põhjal kulub selleks keskmiselt ühe töötaja tööaeg
 - 4.4.6 jaotatud üldkulud vastavalt punktile 4. 8.

- 4.5 Hoonetes, mille pinda üüritakse välja, arvatakse muude tegevusaladega seotud kulude hulka väljarenditud pinnaga proportsionaalne osa vastava hoone kulumist ning kommunaalkuludest.

- 4.6 Intressikulud jagatakse tegevusalade vahel proportsionaalselt aastakeskmise põhivara jääkväärtusega, arvestades iga tegevusala investeeringutest tulenevat kapitaliseeritud intressi.

- 4.7 Tulumaksu kulu jagatakse tegevusalade vahel proportsionaalselt eelmiste aastate jaotamata kasumiga.

- 4.8 Ülejäänud kulud jagatakse tegevusalade vahel järgmiselt:
 - 4.8.1 administratiivpersonali tööjõukulud proportsionaalselt vastava tegevusalaga seotud töötajate arvule.
 - 4.8.2 Ühingu töötajate kasutuses olevate büroohoonete ja kontorikulud proportsionaalselt vastava teenuse osutamiseiga seotud inimeste arvule.

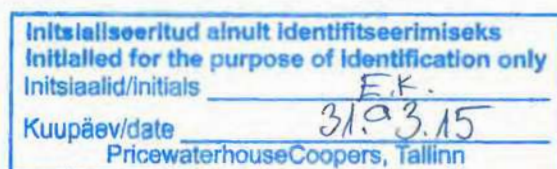

2014.m.a tegevusalade aruanne

TEGEVUSALADE BILANSID

tuhandetes eurodes

	Võrgutegevus	Muud tegevusalad	Kokku
31.12.2014			
VARAD			
Käibevara			
Raha ja raha ekvivalendid	31 869	0	31 869
Nõuded ostjate vastu	22 748	1 829	24 577
Mitmesugused nõuded	15 000	0	15 000
Ettemaksud	195	0	195
Varud	2 631	0	2 631
Kokku käibevara	72 443	1 829	74 272
Põhivara			
Müügiototel finantsvarad	1 946	0	1 946
Materiaalne põhivara	707 970	2 487	710 457
Immateriaalne põhivara	3 139	235	3 374
Kokku põhivara	713 055	2 722	715 777
KOKKU VARAD	785 499	4 551	790 050
KOHUSTUSED JA OMAKAPITAL			
Lühiajalised kohustused			
Võlad tarnijatele	15 868	1 772	17 640
Mitmesugused võlad	8 964	20	8 985
Pikaajaliste pangalaenude lühiajaline osa	1 186	5	1 191
Maksuvõlad	1 704	99	1 803
Viitvõlad	630	37	666
Kokku lühiajalised kohustused	28 352	1 933	30 285
Pikaajalised kohustused			
Pikaajalised finantskohustused	345 316	1 350	346 666
Tulevaste perioodide tulud	98 280	0	98 280
Kokku pikaajalised kohustused	443 596	1 350	444 946
Kokku kohustused	471 948	3 283	475 231
Korrigeerimised	3 414	-3 414	0
Omakapital			
Aktiikapital	147 927	1 963	149 890
Kohustuslik reservkapital	8 567	138	8 706
Eelmiste perioodide jaotamata kasum	113 089	2 401	115 491
Aruandeaasta kasum	40 553	180	40 732
Kokku omakapital	310 138	4 682	314 820
KOKKU KOHUSTUSED JA OMAKAPITAL	785 499	4 551	790 050

2014.m.a tegevusalade aruanne

TEGEVUSALADE KASUMIARUANDED

tuhandetes eurodes

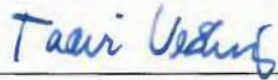
1.01.2014-31.12.2014	Võrgutegevus	Muud tegevusalad	Kokku
ÄRITULUD			
Bilansienergia müük	0	14 998	14 998
Elektrivõrgu teenuste müük	110 711	0	110 711
Muude teenuste müük	131	3 389	3 520
Müügitulu kokku	110 842	18 387	129 229
Muud äritulud	1 609	0	1 609
KOKKU ÄRITULUD	112 451	18 387	130 838
ÄRIKULUD			
Kaubad, toore, materjal ja teenused	-22 683	-17 020	-39 703
Mitmesugused tegevuskulud	-3 687	-319	-4 006
Tööjõukulud	-4 822	-268	-5 090
Põhivara kulum ja väärtuse langus	-30 725	-548	-31 273
KOKKU ÄRIKULUD	-61 917	-18 155	-80 073
ÄRIKASUM	50 534	232	50 766
Finantstulud ja -kulud	-9 982	-53	-10 034
KASUM ENNE MAKSUSTAMIST	40 552	180	40 732
Tulumaksu kulu	0	0	0
ARUANDEAASTA PUHASKASUM	40 552	180	40 732

Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks
 Initialed for the purpose of identification only
 Initsiaalid/initials E.K.
 Kuupäev/date 31.03.15
 PricewaterhouseCoopers, Tallinn

2014.m.a tegevusalade aruanne

**TEGEVJUHTKONNA ALLKIRJAD 2014.AASTA TEGEVUSALADE
ARUANDELE**

Elering AS 2014.a. tegevusalade aruande allkirjastamine 30.03.2015.

Juhatusesimees

Taavi Veskimägi

Juhatusliige

Kalle Kilk

Juhatusliige

Peep Soone

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

Elering AS-i aktsionärile

Oleme auditeerinud kaasnevat Elering AS-i (ettevõtte) 31. detsembril 2014 lõppenud majandusaasta aruande lisana koostatud elektrienergiaga seotud tegevusalade aruannet (edaspidi: tegevusalade aruanne), mis sisaldab bilanssi seisuga 31. detsember 2014, kasumiaruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta ning arvestuspõhimõtteid, mis selgitavad tegevusalade vahel kasumiaruande ja bilansi kirjete jaotamise põhimõtteid. Bilanss ja kasumiaruanne, mida tegevusalade aruandes jagatakse tegevusalade vahel, on tuletatud ettevõtte auditeeritud raamatupidamise aastaaruandest, mis on koostatud 31. detsembril 2014 lõppenud majandusaasta kohta. Me avaldasime märkusteta audiitori arvamuse selle raamatupidamise aastaaruande kohta 16. märtsil 2015.

Juhatuses kohustused tegevusalade aruande koostamise osas

Juhatus vastutab tegevusalade aruande koostamise eest kooskõlas elektrituruseaduse §-s 17 esitatud nõuetega ning sellise sisekontrolli eest, nagu juhatus peab vajalikuks, et võimaldada kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta tegevusalade aruande koostamist.

Vandeaudiitori kohustus

Meie kohustuseks on avaldada auditi põhjal arvamust tegevusalade aruande kohta. Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimisstandarditega. Need standardid nõuavad, et me oleme vastavuses eetikanouetega ning et me planeerime ja viime auditi läbi omandamiseks põhjendatud kindlustunnet, et tegevusalade aruanne ei sisalda olulisi väärkajastamisi.

Audit hõlmab tegevusalade aruandes esitatud arvnaätajate ja avalikustatud informatsiooni kohta auditi tõendusmaterjali kogumiseks vajalike protseduuride läbiviimist. Nende protseduuride hulk ja sisu sõltuvad audiitori otsustustest, sealhulgas hinnangust riskidele, et tegevusalade aruanne võib sisaldada pettustest või vigadest tulenevaid olulisi väärkajastamisi. Asjakohaste auditi protseduuride kavandamiseks võtab audiitor nende riskihinnangute tegemisel arvesse korrektse tegevusalade aruande koostamiseks juurutatud sisekontrollisüsteemi, kuid mitte selleks, et avaldada arvamust sisekontrolli tulemuslikkuse kohta. Audit hõlmab ka kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasuse, juhatuse poolt tehtud raamatupidamislike hinnangute põhjendatuse ja tegevusalade aruande üldise esituslaadi hindamist.

Usume, et kogutud auditi tõendusmaterjal on piisav ja asjakohane meie arvamuse avaldamiseks.

Arvamus

Meie arvates on kaasnev tegevusalade aruanne koostatud kõigis olulistel osadel kooskõlas elektrituru seaduse §-s 17 esitatud nõuetega.

Asjaolu rõhutamine

Juhime tähelepanu asjaolule, et elektrituruseaduse § 17 sätestab elektriettevõtjale kohustuse koostada raamatupidamisbilansse ja kasumiaruandeid tegevusalade kaupa, kuid puuduvad juhendmaterjalid, mis oleks aluseks tegevusalade jaotamiseks ja vastavate aruannete koostamiseks. Tulenevalt juhendmaterjali puudumisest on ettevõtte koostanud tegevusalade jaotuspõhimõtted, mis nõuavad tegevusalade aruandes esitatud informatsiooni koostamisel olulises osas juhatuse hinnanguid tegevusalade eristamiseks. Eeltoodud hinnangud on esitatud tegevusalade aruandes arvestuspõhimõtetenähtena lisades 2 – 4. Nimetatud asjaolu rõhutamine ei kujuta endast märkust meie arvamuse osas.

Kasutuspiirang

Käesolev sõltumatu vandeaudiitori aruanne on koostatud vastavalt elektrituruseaduse §-s 17 sätestatud ettevõtte kohustusele esitada majandusaasta aruande lisana raamatupidamisbilanss ja kasumiaruanne tegevusalade kaupa ning see ei ole kasutatav mingil muul eesmärgil.

AS PricewaterhouseCoopers

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Stan Nahkor', is written over a faint, light blue circular stamp.

Stan Nahkor
Vandeaudiitor, litsents nr 508

31. märts 2015

Müügitulu jaotus tegevusalade lõikes

Tegevusala	EMTAK kood	Müügitulu (EUR)	Müügitulu %	Põhitegevusala
Elektrienergia ülekanne	35121	113060000	87.49%	Jah
Elektrienergia müük	35141	14998000	11.61%	Ei

Sidevahendid

Liik	Sisu
Telefon	+372 7151222
Faks	+372 7151200
E-posti aadress	info@elering.ee
Veebilehe aadress	www.elering.ee